

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deak-tér 1

Telefon 192

Előfizetés díjazásának részletei

Felirat-szerkesztő:

Báné Kovács János

Főszerkesztő:

Kemény László

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félre 5 korona, Negyedévre 2 korona 60 fill. Egyszeri árak 10 fill.

A visszatért hősökért.

Rögen, akik nagy háborúból esonkan megérték, béna, felkaru, föllábu veteránok, utszóli nyomorekok, furesa, senkinek sem kellő, mindenhonnan kivertek voltak. A hadsereg nem volt a fegyverbe öltözött a nép, a hadsereg a királyoké volt és elhibázott, megkeseredett életü boldogtalank, vagy erőszakkal, büntetésből kötéllal fogott senkifia szolgáltak a királyok hadseregében s közömbös, idegen test volt a hadsereg, a nép bámulta a hadiélet cifráját, félt a nyers, vad beképzelt öltöztöktől, hallgatta a messzi harc terek kalandos meséit és kesyeret és alamizsnát dobott a béna hadastyánok, aki idegen világ elhúvott idegenje volt és a hadseregnek is senkije, amint harcok izmainak többé hasznát nem vehette. Később is, a közelmúltban is legfeljebb rokkantlázak szűkös kegyelemlenyéren tengődött a munkára képtelen veterán és soha eddig a nép a maga martírjainak, szeretteit és halával jutalmazandó drága katonájának nem tekintette a harcok rokkantjait. Ez a mostani háboru merőben különböző minden eddig volt háborútól, legaháb nekünk, magyaroknak ez az első olyan alkalom, mikor maga a nép ka-

pott fegyverre a maga életének a existenciájának védelmében, s amikor a király hívó szavára úgy gyűlt hadba a nép, hogy világosan a maga ügyének látta s a tornyosuló veszedelmét, amelyet a király bölcseséggel és jószággal hiába próbált elhárítani. Most a katona nem valami külön emberfajta, hanem puskás, kardos, szuronyos paraszt, lacinér és magnas, a magnas, a magyar nemzet megkezesre felkészült fia, most a hadsereg maga a nép és amiért harcol az is maga a nép s a mostani háboru rokkantjai emel-fogva nemcsak a hadseregtől várhatnak gyógydíjat, hanem követelhetnek tiszteletet, megbecsülést és nyugalmat, emberhez méltó életet attól a néptől is, amelyből valók s amelyért egészségüket feláldozták.

Mindenki tudja ezt, mindenki érzi ezt s nem lehet egy becsületes ember sem ebben az országban, aki valami ösmeretlen, mely megilletődéssel nem nézne az értünk meggyomorodott hősök után. De az érzes, a dolgok homályos, ösztönös sejtése nem elég, tettek kellenek erőteljes, látható és követhető kezdeményezés a föltámadt érzések céltudatos kihasználása a segíteni akarás számára rennivalók kijelölése, szóval szervezés és öntudatos munka. Mindenekelőtt világosan és

teljes kifejezettséggel kell itt tudni minden embernek, hogy mit szenvedtek és mit harcoltak ki ezek a benak és santák, épkorokban mi értünk, s mindenkinék tudni kell pont ann, hogy ez a háboru miért a magyarság élet-halálharcra és miért tett fölmérhetetlen jót minden egyes magyarral az a katona magyar, aki most nem könnyűl-tesseget, hanem megszerzett jogokat igényelve jön vissza a megmentett országba. Mindenki katalaplevébe köszöntse őket, erre a mely és általános tiszteletre kell rá nevelni a nepet és aztán módokat és utakat megjelölni, hogy mikép vehet részt minden egyes magyar a munkakeptelen hősök olyan segítőségben, ami őket nem alázza meg, s amit nem megköszönni való alamizsnaképen kell fogadniok, hanem ahit úgy fogadhatnak, mint a minden egyes magyar szívében élő, világosan érzett és értett, soha meg nem szűnő haza kiesi jelet. Ne ők köszönujék, hogy kapnak valamit, hanem mi érezzük megfizetetésnek, hogy adhatunk nekik, s hogy mit és milyen módon adhat nekik minden egyes ithonmaradt magyar, azt kell országosan szervezett akciók rendszerében szabályozni.

Eddig is sok történt már: magánosok szelében megmutatják segítő készségüket s

Szomorú boldogság.

Most már büszkék a nyári alkony.

Mélánus csendbe merül a táj.

A zűgő sötét feyves arnyán

Megint bolyong egy bánatos leány

Fájó lélkében sir a remény.

Virágzó álma már félt rom ...

És mégis vár ... vár forró vágyal.

Lázás éjeken, hosszú órákon.

... Messze harcmezőn, orosz földön.

A tábor fölött halk zene kél:

Páradt katonák halk sóhaját

Hazafelé hordja az esti szél.

Sok édes-bús, kedves üzenet:

De a legforróbb elmaradt ma már:

Egy ifjú, bős hadnagy haldokol.

Kit itthon egy szív oly epedve vár.

Talóssy József.

Harctéri levelek.

Közi: Dr. Lukács József

Néhány level jött hozzám a halál mezőiről a lefelé napokban Itt várak rám, míg megjöttöm. Hangulatos, szin-s sorok mindgyike Szent hoznak a harctérről.

Különböle szerzők máve De mind igazat szól, igazat n. Leírja a mi lelket elölti, ami küzdelmünk perceiben ügyelmet megragadja. Erdősök árán sorok Hiszen egy-egy kis epizód mindgyike nagy világháborúk krónikáiból. Kit ne érdekelne azok sora, kik mindannyunkort küzdelnek s akik között mindannyunkunk van beléni valók.

Talan darabos mozaik így külön-külön, de összeszóvi őket a háború a küzdelem a cél s közös reményünk egysége

Schamschnla Rezső hadosztály parancsnok, tábornok sorának aom az első helyét Ideális jószívűből fakalt minden sora. Az ő hadosztályába tartozik a mi 20 honvéd-zrednek Szivvel s lelelekk hozánk kötött tóbat A nagy orosz város megszállása, írja a hőselekk tábornok, am-lynek közelében együtt hallgatunk az agyudögést és puskaropást, derek csapatainknak, köztük a vitéz, kanizsa honvé-

doknek köszönhető Mióta együtt voltunk nagyot haladtunk ózak felé s mindnagynobb a bizodalunk, hogy hamarosan leközdjük hatalmas ellenségünket

A huszások vitéz paterének leveleiből topek ki, írok ide tovább egy részt (nyilván, ősök sorok ezek is.

Tegnap költünk át a Bugon és vele az igazi orosz hátaron. Valami boldog órom, a kielegült régi vagy érzete fogott el. Mikor a lövegelekknek a magyarral annyira rokon történetét és tragédiáink egész sora megismertem, már kiesi diák koromban nem egyszer könyvekre lákadtam. Érthetetlen erős sympatia vágy, s t tudat ragadta meg lelkemet, hogy a lövegelek sorsában kolosszális fordulatnak kell következnie, mely fordulat kikényszerítésében a magyarságnak és nekem magamnak is szerep jut. Álom valóra vált. Ha újabb feladatok tovább nem szólítanának, az agg Simoonnal boldogan török vissza zsep Magyarországra. Aug 18-án oly meglátó volt, mikor a tábori misen után a csapatok a magyar himnusz után énekeltek a lengyel himnusz. Emlék-meghatóbat csak Lublinban láttam. A bevonulást követő napon felvonult egy honvéd zenekar a főterre a főparancsnokság elé. A katonaság korláton vont és tisztelő állásban helyezkedett. Egész Lublin ott hullamzott az utcákon. Imához tujtak a kúrások és a

a közigazgatás is lelkes buzgalommal fáradozik ebben a munkában, de egységesen megkoncepiált megoldásról még nem tudunk, ennek a legmagasabb helyről kellene jönnie, hogy aztán a nép közvetlen vezetői, a közvetlen vezetői, a községi tisztviselők ilyen egységes terv szerint irányíthassák a magyar lélek jóra való törekvéseit. Egyelőre nem lehet most a községi tisztviselő, mint, hogy preparálja a népet egy bizonyára eljövendő akcióhoz, megmagyarázza, hogy kik ezek a rokantak és hogy a hozzájuk való tiszteletet öntudatosítsa a nép szívében s a maga iniciatívájából, a maga hatáskörén belül és a maga ötleivel provizorikus módokat ezzel ki, hogy a megtérő hősök egy pillanatig érezhessék a közöny és hálaatlanság keserű ízét. És sietni kell, mert most sokan jönnek hazafelé Orszországból, szomorú fogságból, nagybetegen és nyomorúkéul s amire itt léznek, már kézre intezkedések kellene, mert még mindig mennek velük szemben innen észak és dél fele frissek és még épek s azok se lássák egy pillanatra se, hogy elhagyottak és árvák lesznek, ha ők is találják megtérni Akik most dalolva mennek a visszatérőkkel szemben, azok is lássák, hogy erdemes áldozni és vérezni a hazáért, mert a haza háta és szeretettel gondoskodik és fontos az, hogy a harefa menők ezt lássák, mert ajkukon fagnya az ének és bus jövőjük fájdalmas sejtelmét vinnek magukkal, ha odaentükben elhagyatott és hálaatlann elfelejtett hőn harsocskant találkozának.

*

zenekar egy-egy indulóval rázendített a eszár majd a magyar s végül a lengyel himnuszra. Sohasem fogom elfelejteni ezt a pillanatot. A néma esendben egy-zerszint valami vállamra megmozdult a tömeg. Szívből mákolon, mint valami bár, fakadt fel az orom hangja az egy-észardos szepnyedésben bilincsbe vert lelkekből. Az arcok kipirultak. A szemekben szent lelkesedés tüze gyúlt ki. Aztán könnyek törték elő. S az ajkáról halkon felzokogott az ének, mintha sírból tört volna elő. És ebben az énekekben benne sirt a lengyelek minden kosorve és minden reményege. Láttam bábeszavardott orog urakat ki talán tanui voltak a lengyel szabadság esillaga letuteneok Osztrolenkanál és Maciejovic mellett, mint az utca kövere leborulva imádkoztak. Hisz száz év óta először látják, hogy szabad lengyelül érezni a lengyelnek. Igaz, hogy a hatalom és katonaság eddig is felvonnult, ha a lengyel hazaszeretet bukkolt forrásban meggyilkolati morészelt, de nem himnusz partján zeneakkal, hanem Szibériával és kanesikkával. És a pár km-ről idhangzó agyudörög és fegyverropogás elhalo zaja, mintha boldogan ölelkezne a lengyelekkel melabús énekeivel. Katonához nem illik az érzékenykedés, de ugye megérti, hogy én is sírva fakadtam

- A nagykanizsai honvédekéről - szól a harmadik level. Idekeltatom egészen.

A 71-ik választási kimutatásban és a lapok hősi halalt hajtái között, feltűnik nagy számban vannak a nagykanizsai 20-ik honvédegyezkedés tisztái karaból és kezbenyegéből. Utánpótlásomra egy körhatalogatásba legyen egy tartalékos tisztul a következő érdekes részleteket tudtam meg.

Ugyanazok az egységesen vezetett akcióhiány érződik meg abban a munkában, amely az oroszduka felvidéki falvak újraépítéséért folyik. Tömerdek szép szándék és jóra való készség látszik az adományok minden felől önzölésében, de mégis, mintha már sokkal tovább lehetnénk, ha nemcsak egy egyszerű magyar újság és külön-külön, egymástól függetlenül magyar városok, járárok és falvak mozgolódnának hanem egy központi energia vezetne a dolgot s ahol megvan a készség ott siettetne az elhatározást, ahol még nem ismertek fel a kötelezettséget, ott felvilágosítana, esetleg, ha kell, nyomást is gyakorolna s mindöpeköfölt gyorsan, precízen, a drága időt percekig kihasználva intezné az ügyeket, mert odafoná már ősz van és nemcsakára hideg lesz és házat építeni napok alatt nem lehet. Egy ilyen központi energia példánál már odavezényelhetett volna egy sereg orosz foglyot, ácsokat, földműveseket, kömiveseket, vezető pallér is akadt volna köztük, sőt a fogolyörző népfelkelők tisztjai között tudók jeles magyar építézetek, akik őrsz közben a munkát is irányíthatnak. Ott már lehetnénk ilyen módon akár véglegesnek megépített házak is, legfeljebb a levakolás és egyéb befejező munkák maradnának tavaszra, míg így, ahogy most megy a dolog, kissé rappezodikunk megy, magánosok és községek gyönyörű áldozatok hoznak, de sokan még tanácskoznak, halogatnak és megmondolnak s mikor arról van szó, hogy elveszett otthonok helyére utja építsünk, akkor az idő is fontos, mert nem mindegy,

hogy egy hónapig, vagy egy félévig van-e az a megpróbált nép otthon nélkül.

Kritikus.

Odafenn Bécsben

a legtisztább hódolatot mutatják be a magyar városok és városok. Ezen a napon jobban, mint valaha, együtt érez minden magyar alattvaló szív itthon és a harceterken a magyar király iránti hűségben és odaadásban. Valamiképen a király és a haza fogalma egyesültek, hogy soha többé szét ne váljanak hanem mint egy fénylő lángoszlop ragyogva lobogjon a nemzet előtt. Ebből az alkalomból a ragaszkodás és szeretet dobogtatja meg a legutolsó napszámos szívet etakogy, mint a milliomosokét és mágnosokét. Leoldok, vagy legalább is kell, hogy ledőljenek a választalok, amelyek vagyon és rang szerint különböztek el az egy haza gyermekeit.

Ma a győzelme idején a legnagyobbból a legkisebbig csak egyek vagyunk, mint a megpróbáltatások néhez napjainban. S ha a győzelme salypontjainak talán a közepén is állunk, monarchikus érzelmeket tolmácsolják a magyar haza küldöttsége Szent István utódja koronás királyunk előtt.

Az ötnapszegek központjában az ősz király áll, mint a béke zslstos galambja; s mert a béke gondolata a Ferenc József azonosfogalmak, továbbra is: Vitam et sanguinem pro rege nostro!

— Felmentés. Cigány Gyulát, magyar szombathelyi plebanost a 48. közös ország főbírói lelkészt, aki a háború kitörése óta folyton szolgálatban volt, a további katonai szolgálat alól a hadvezetőség felmentette.

— Egyik géppuskát irányzó honvéduknak, amidőn gránát talált, ezek voltak utolsó szavai: „Jaj, vigyázzatok a géppuskára! (és nem remélj!)”

De nem is esoda! A megelevenült, szlzesipte, barnapiros kanizsai fiúk, akiknek ezredese szinte foglyoságra vonható minden nem kímélte az életét (később súlyosan megsebesült), amikor végre szep, 6-ikán nyílt területen szemlöl-szemben állhatott a füzölösztű, gránátullajzó szerszámcsodulaklókak, erővel sem volt többé választartható, hogy az „szanykóny” fekete butói helyett piros véra hullású bels, ne egyezze nevét a mi emlékeink aranykönyvébe. Ott égett, ott lobogott már akkor szemökben, a világméretűök tömkelegében Rararusa fénye. Az acélgolyók zöreje elhalt, a gépfegyverek zakatolása megszűnt, a nem néma ügyek feleselnek már.

Hallgatag, szomorú temető borult rátk esendes nemaságban. Fojátok bevonlott azóta, neveteket felmentés már a haves eső. Vastag hó domborult leteletök nesztelen, mindent elnyelő.

* * *

Ha nem is vihették virágot sírokra, ha nem nyugtathjuk is ki majd egykoron, ne fájatok! Emléketek elő, eleven lesz és marad s mindig kibúszkító örömmel tölti el szívünket. Harcos tüzetek fölszóltak, új életre keltette és megazdagította régi danutalú beszédünk ősi emléket.

Épüsk jelentéseket ezek s mégis, bár különösen hangzik belőlök alakul majd a nagy lírai verses kötet!

HIREK.

A főgimnázium igazgatóságától.

Felvétel a gimnáziumban A tanulók felvétele a helybeli kath. főgimnáziumban szeptember 1., 2. és 3. napjain között. Az igazgató a Társaskörben veszi fel a tanulókat, kik a felvétel után okmányokkal jelentkeznek az osztályfőnökknél a Polgári Egylet emeletén levő iskolai helyiségekben.

A tanév hajnalán

ketyszeresen felő szerzetessel csüggenek a szülők feltétlen kincsek gyermekeik jövőjéi boldogulásán

A nehéz viszonyok parancsoló hatása alatt nem lehet olgége ajánlaniuk az ifjúságnak, hogy ugy hazafi, mint gyermeki kötelességük is sokszorozott szorgalommal és kitartással buzgólkodjanak tanulói kötelességeiknek eleget tenni. — hogy az amugy is sok keserűségben részesült szülőknek legalább pilla natyú boldogságot szerezenek

— **Lapunk munkatársa Zombory Gyula** kerü lapunk olvasott, hogy a kinek megvan látortól Lajos „*Rajta fűk daloljunk*” című nepsdalgyűjteménye, legyen szives adja neki eserdebe akár kületi munkáit, akár most megjelent „*Vérzivágók*” című háborus versét. Címe: Margitta, Bihar m.

— **Menjünk a katonaeletyre** Lelőkemelően szép esteleire készülnek a m. kir. 20. honvéd gyalogezred tisztai iskolát végzett dükentesei a harc-tereten elesettek, hátramaradtjái javára.

Nemcsak a cel lelokemelő, és szép, de maga a program is, mely végig kell evezniük mindazoknak, kiknek lelkeben a felbaratni s hazafiat szeretetnek csak halvány lángja ég.

Az estelelyre a rendezőség a következő meghívót küldte szét:

Meghívó a m. kir. honvéd gy ezred tarti tisztai iskolát végzett e. e. önkéntesei által az ezredünk dicsőségess barcaiban elesettek hátramaradtjai és az ezred rokkantjai javára, a es. kir. 12. Landwehr gyalogezred zenekarának közreműködésével, a városi szimfóniában szeptember 4-én rendezendő katonaelelyre. Kezdeté este 1/2 9 órakor. Beleptidő: páholy 12 korona; földszinti ülőhely az első hat sorban 3 korona, a többiben 2 4/5 korona; karzati ülőhely az első sorban 2 korona, a többiben 1.60 korona; földszinti állóhely 1 korona, karzati állóhely 60 fillér. Jegyek előre válthatók; a földszintre Kohn L. Lajos kereskedésében (Fő tér), a karzatra Brucsis József kereskedésében (József felhőzug-ut.). Másor a helyszínen lesz kapható. Felülfizetések a nemes cél érdekében köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

— **A rendőrkapitányaság figyelmébe** Neurgyiban történt, hogy a fiakeresek levardiját 25 szalakkal felemették. Nem tudjuk, mi indította a határozatra a rendőrkapitányaságot. Mi most ugyis e határozat megismertetésére a régi stadionum vizsáallításait kérjük a közönség nevében. A fuvar megdrágítás nálunk már azért is megokolatlan, mert sehol az országban nincs oly magas ára a bérkocsinak, mint nálunk. Magában a Jövőrásban sem fizetnek

annyit a pályaudvarokra, mint nálunk. Az ország rendezett tanácsú városában pedig rendszerint 1 korona, 1 kor. 20 f. az átlag díjszabása a vasúthoz, bár több helyen sokkal messzebb van az állomás a vasúttól, mint Nagykiszánt. A drágának ismert Tatráföldkében sem fizet annyit az utas a bérkocsinak — mikor a szomszédos de nem közeli túrdóhelyre megy át — mint nálunk. Kérjük tehát a leteleltetés hatóságát, hogy ezum intézkedését pőfősítésre vizsgálja, ahol reggelben volt Semmi ok sines a drágítás. Mert a végletekig menő áremelés ma ezum, holnap más téren, a közönség teljes kizárolására vezet. A nagy részeknek pedig semmitelle áremelés sem áll rendelkezésre a sokoldajú, teljesen indokolatlan, folytonos drágításokkal szemben.

— **Üdvözet a Hadségőlgyzőnek** A napokban a Hadségőlgyző munkák helyelhez-zép, köztöb sorokat iri Szatlmayer zá-10. honvéd-erődtől. Aug. 18-án érkezett meg oda az a 60 ezer cigarettá, amelyet a Hadségőlgyző a 20. honvéd-erődtől küldött. Hatvanezerszeres öröme töltötte el a legényseg letéket iri Szatlmayer zászlós, amikor a kedves és drága küldemény megérkezett, mert nagy dolog a harc-tereten cigarettához jutni

— **Öreg rogruták** A napokban folyó sorozásban városunk nem egy tekintélyes polgára vált be. Így többek között lapunk kiadója is az újonck sorába került.

— **Adót fizetni hazafias kötelesség** A pénzügyigazgatóság valamennyi főszolgabíróinak körrendeletet küldött, melyben felhívja őket, hogy az adólerovás eredményét figyelemmel kísérjék s ahol szükség, az adó befizetésére a közönséget biztatják Egyenmely dologtól eltekintve, örömmel állapíthatjuk meg, hogy a háborus év adólerovása a mult év hasonló szakához viszonyítva, sokkal kedvezőbb

— **Drágaság** Regi nota már a mi piacunk drágasága. Sokat irunk már róla s még többet beszélnek azok, akiknek a piac az életkaszájuk. Most csak egy dolgot hozok fel példul — a szőlő. Nálunk a szőlő költséje 1 kor. 20 fillér. Budapestre a Kristina-teri piacon 30 fillérért vett a sorok törzs, elsőrendű szép szőlőt kilonként. Ma okát keresünk, mindentútt az általános drágaságra hivatkoznak. Talán a kanizsai szőlő mégis lehetne olcsóbb, mert a szállítás meg sem kerül a mi piacunkra annyiba, mint Budapestre.

— **Alelnök-választás a soproni iparkamarában** A soproni kereskedelmi és iparka mara — mint tudvaló — Spiegel Szigfridet, az eddigi alelnököt ültette az elnöki székre. Az ekként megválasztott alelnök székelt a kamara szeptember 21-én megtartható közgyűlésen fogja betölteni.

— **Mi van a városházán?** Akiéek csak kissé nyílik alkalmá betekintést nyerni a városházán történő közérdekű dolgok intézésébe, érthető megnyúgvással látja azt az erélyes intézkedést, melyet Dr. Kráky István helyettes főkapitány fejt ki a piaci és élelmiszer üzsrásokkal szemben. — **Nápról** — napra érkeznek a feljelentések, melyeket komoly mérlegelés után a legigazságosabb erélyességgel mérlegel és torol meg minden esetben. Teljes megnyúgvással és megelégedéssel fogadhatja városunk közönsége a rég óhajtott erélyességet, mely hívatva van megóvni közönségünket ama sok tulkapástól, melynek rabja volt oly régtől fogva

— **A város élelmiszeri osztálya** értesít a közönséget, miszerint minden hétfőn és estörtökön ott foglyok kaphatók pőnkint 2 Korona. — Ugyanott rendelkezés nyúlak 3—3 1/2 kg.-ros kifortelt nyúl 5—6 kor. 2—2 1/2 kőrsz súlú nyúl 4—4 1/2 korona

— **Kiadós betörőzéskmány** A zagrábi rendőrfőkapitányaság értesítette az alsóelndvai esendőrőrsöt, hogy ismeretlen tettesek a minap Zagrebban Strugar Fe-ene kocsimáros szekényéből 20.000 korona összegű 20 és 10 koronás aranypénzt állottak. Ilyen szűp kis summa aranyt sikerült a kifortott kocsimárosnak a háboru óta összegyűjteni A jó fogást esmételt betörőknek egyelőre még hírlék-hamvuk sícsen

— **zölök állapota vidékünkön** Szűretti kiállóságunkat esökkenti a szőlőkre nagyon kedvezőtlen állandó nedves, esapadecos időjárás. Amit a szőlők parmetezesével megemthetett a gaza, azt most kikézedi és pusztítja a fürterperonszóra és ha nem lesz rövid idő alatt meleg, száraz időjárásunk, ugy bizony még az eddig is esőkent terméseredmény meg kisebbre redakalódik. A korai fajták már erri kezdenek sajnos, a sok erzetől felptannak a szemek és levők kifolyik, a fűrt elszárad. Ily körülmények között a legerősebb idegottú gazdát is kétségbejti a helyzet, amelyben a nagy anyagi áldozatok mellett eddig megartott termést az időjárás szépselyessége fenyvegti. A dolgban csak egy keserti vigasztalás található a szőlőbirtokosok, azt t. i., hogy hasonlóan a terméskiáltások nemcsak hazánkban, hanem a külföldön is.

— **A lovészárók szalonjában.** A lovészárók „szalonj”-ban jó kis itókához jutott a hadnagy ur. Poharat is szerzett a tisztjóságja.

Hadnagy: Az abtázás, János, mi jut az eszedbe?! A zsebkendőmmel törölgeted a poharamat?

Pauer: Legyen nyugodt, hadnagy ur, hisz nem az ön zsebkendője.

— **Egy zsványbanda szétugratsása.** Lakatos József egyen legény katonasorba került, de megszökött Sopronból és bandát alakított, de nem zenél, hanem rablóbandát. — A banda a zsvai erdőben törté fel tanyáit és onnan indult ki portyázásra. Többrendbeli hatórest eszközlötek. Egy esendőr járőr rajta tört a bandán, kik puskalövéssekkel vedelkeztek. A zsványok megsebesülve kerültek fogásba. Lakatos a katonai paranesnoksághoz szállították Sopronba

Adjuk elolvasott újságjainkat és folyóiratjainkat a Központi Jóléti Iroda Fehér Kereszt osztályának!

Szerkesztői üzenet.

— **Z. Gy. Margitta** Legutóbbi levelét is megkaptuk. Közönet érte. Tehát ezantul minden erre a címre megy. Csak az értekt városi elnökéseket várjuk. Sok ndv.

IRODISTA NŐ,
ki a német nyelvet is bírja,
tartós és kellemes állást nyerhet
IFI. WAJDITS JÓZSEF
könyvkereskedésében.

Irodalom.

A pápaválasztás jogtörténete és tételes joga. Írta: *Lukács József*, főgimn. tanár. A vaskos műnika a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenkinél érdekese és tanulságos olvasmány, amely még egyszerről szívesen tudományos, maszestről könnyed stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelem e jelentős mozzanatának ismerete minden kultúrelvű tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. — Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán.

— Az Élet: szepiadalmi és művészeti hetilapot (szerkeszté Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kitűnő lapot melegen ajánljuk olvasónk figyelmébe Szerkesztőség e kiadólivatal. Budapest, I. Fehérvári ut. 15/c. — Előfizetést ár felelve 10 kor. Mutatványzámat készséggel küld a kiadólivatal.

A „Vasárnapi Újság” minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Újság” előfizetést árát negyedeleve öt korona, „Világkronika”-val együtt hat korona megrendelhető a „Vasárnapi Újság” kiadólivatalában (Budapest, IV. Egyetem-tér 4.). Úgyvánt megrendelhető a „Képes Napló”, a legelőbb újsg a magyar nép számára, felelve 2 korona 40 fillér.

— Új Idők A világhaborn legelőbb krómikusa, trasban és képten az Új Idők A mi érdekes esemény a nagy világháború történetét azt mind elénk tárja leelő szepgű képekkel. Érdekesseg művészi nyoval és előelő izles jellemzi Horeg Ferenc hetilapját az Új Idők, melynek minden száma aktuális közleményvel, előbeszélésével és regényvel is egyaránt a szepiadalmi apólja. — Előfizetést ár negyedeleve 5 korona. Kiadólivatal, Budapest, VI. Andrássy-ut. 16. sz.

— A „MAGYAR LÁNYOK” szepiadalmi képes hetilap, fiatal lányok számára. — Szerkesztő Tutsék Anna. Megelőnek mind ön vasárnapi. Minden egyes száma gyönyörű művészi kiváló képpel és a legelődekesőbb tartalommal jelenik meg. Előfizetést ár: Egész évre 12 korona, felelve 6 korona, negyedeleve 3 korona Szerkesztőség és kiadólivatal: Budapest, VI. Andrássy-ut. 16. szám. Mutatványzámat kívánatra ingyen küld a kiadólivatal. — E kitűnően szerkesztött képes hetilapot mindenkinél melegen ajánljuk.

NÉVJEGYEK

addig még nem létezett nagy valasztékban jutányos áron készítettnek

Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában.

Berger gyógy-kátrányzappana G. Heil & Comp.-től.
Kiváló orvosok ajánlják, és Európa legelőbb állami és legelőbb eredményes kórházait mindelőbb

bőrküles ellen
különböző krómikus szűk és kiterjedt salmútt háj- és szakállkorpá ellen. Tartalmat 40 százalék fakátrányt és Hingegesen alkalmazható a szerkesztésben előforduló egyéb bőrönem győztényesektől. Makarov börténájánál nagyon hatásos.

Berger kátrányos kénszappana.
Nőknek és gyermekeknek enyhébb hatású kátrányzappana

Berger glicerin kátrányzappana.
Tevábbá kátrány nélkül a bőrre

Berger-féle Borax-szappan
pettingás, szepgű, szepgű, utószar és más bőrbajok ellen. Darabja utalással együtt 70 fillér.

Uj Berger-féle Borax-szappan, valamint kiváló hajmosóval szer 1. Öveg 50. Korona, kértve kátrányos Berger-szappant G. Heil & Comp.-től. Az orszé meg, jól a mellőse leelő szepgű-nyel és előfizet. Kérem: Wien 1892. március 12. keltével az ARADY-UT. Wien 1892. és az 1896. évi pariz világtállalásán megnyertem. Kiváló minden gyógytársam, drogériában és szaküzletben. Nagybán: G. Heil & Comp., Wien, I., Hellerhofstrasse 11-12. Budapestben megkaphat a Kereskedő Úrök József gyógyszer-társaságán. Kútyáczka 12., Mohár és Mészárosi Tiltalmozás az Szt. István, Kőrösmester, Függetlenség, Radnóti és Törökutca, Szt. István és Török utca, Károlyi utca, minden gyógyszer-társaság, jobb drogériában és illatszerüzletben.

NYILTTÉR. *)

Dr. Szegő Kálmán szanatóriuma- és vizgyógyintézete felnőttek- és gyermekek számára, Abbáziában.

Erősítő és edző hizlaló-kurák egész éven át. Gyermekek 7 éven felül kíséret nélkül felvétetnek.

*) É rovat alatt közlötöket nem vállal felelősséget a szerkesztőség

SZEMESNEK

kell ma lenni, ha túl akarjuk szárnyalni versenytársainkat. Az előmesség nem

ÁLL

egyelőbből, máthogy ne kessünk egy pillanattig sem, hanem során kívül vegyük igénybe

A

„Zala: Közlöny” hirdetési rovatát, mert ott határozottan eredményt ér és a magyar hirdető

VILÁG

hirdetésen itt megtalálja A hirdető rövid idő alatt meggyőződik az eredményről annak határozottan

VAKNAK

kell lenni, a ki nem látja a „Zala: Közlöny” rohamos fejlődését, ez pedig világosan jellemzi, hogy

AZ

ezen lapban megjelenő minden hirdetésnek kellő haszna van. Szemesnek áll a világ, vaknak az

ALAMIZSNA!

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapírokbán és névjegyekben Nyomatványok izléses kivételben jutányos áron gyorsan készítettnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek — dús raktára Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomatványok nagy raktára.

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-ter 1

Telefon 182 — Hirdetések díjszabása szerinti

Felolvasó szerkesztő:

Bánikovich János

Főszerkesztő:

Kemény László

Megjelenik hétlőn és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félre 5 korona, Negyedévre 2 korona 60 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

A háború és a világbéke.

A szemünk előtt most folyó világháború a faji, a nyelvi, a nemzeti, az ipari, a kereskedelmi sőt a vallási óriási mérvű érdekközösségek okozzák.

A nemzetek egyike is a másik is polgárainak javát, léteéréknek forrásait veszélyeztetve találván, azokban míg egyik részről ürügyet találtak a támadásra, a vallási és nemzeti kettős együvé tartozandóság álímeszméi megvalósítása, terjesztése, a másik felől az ipari produktumoknak piac szerzése és ennek révén ott a közgazdasági javuknak kiaknázása.

Akárminő nagy terjedelmet képezzen is a most folyó háború, aligha hihető, hogy annak végeredménye a világbéke biztosításával járjon és pedig azért, mivel míg egyfelől egyes nemzeteket távolabbi céljai eléérése vagy törekvésüktől eltiltani nem lehet, addig másfelől sokkal nagyobbak az ellentétek, hogyssem azok végül kiegyenlíthetők legyenek. Mert hiszen a követendő kétét egyik vagy másik fél részéről a kényszer helyzet parancsolta végső szükségből eredő cselekedetnek fogja találni, amit feljeleni an-

nál kevesebé fog, mert abban érdekeinek veszélyeztetéseit fokozottab mérvben ismeri fel.

A világdeke nagy eszme és kitudja, nem-e az ember tudását, akaratát meghaladó nagy eszme!

Miért?

Mert a világbéke, oly az emberiség létérdekeit szolgáló és kölcsönösen értékelő munkáinak valamely erkölcsi életben való felhasználásának feltételéből, követelményéből áll, amely az emberiség között a létentartási ellentétek megszüntetését eredményezi és az emberiség részére békes, egyetértő világtársadalmi helyzetet teremt.

Bárnyúl nagy is korunkban a világhatárolás, egy több mint valószínű fogja a világbéke egyidőre befog állni. Az emberirítás végletekig nem mehet és így a hadviselő felek egyikeinek vagy másikkának kezdeményezésére, de mi denkor kényszer helyzetből befog állni.

Ámde a vezető felekben az elégetlenség, a megtorlás vágyának érzése ott fog lakozni a szívekben, amely a fájásig, a nyelvi, a nemzeti, sőt mint azt a sehzima és az izlam tanúsítja a vallási együvé tartozandóságrért és mindenebben, mindezek fo-

lót a hazáért küzd; amiért mindnyájunknak élni és halni erkölcsi kötelesség.

A világbéke hiszünk be, fog következni; de hogy meddig fog az tartani az attól függ, miként közelodnek egymáshoz az ellenfelek; mennyire jutottak az érdekelletéteket lele, tőleg kiegyenlítő megállapodásokra; mennyire tisztelik egymás nemzeti létentartási jogosultságukat, jogosságukat; mennyiben mozdítják mind azokat elő és mennyiben biztosítják ugyanecek mind azokat egyikére is a másikára nézve is kötelezőleg és egyetemlegesen.

Mindezeknek meghatározása természetesen a nemzetek vezetése élen álló kiváló-ságok — feladatai és hatáskörébe tartozik, akik azt annál bőlecebben fogják tudni elintézni, minél jobban ismerik nemzetük faji, nyelvi, vallási társulást át a tömegek gondolkodását, társadalmi viszonyait, mindezekben kifejezésre jutott közvélemény szerint való óhajait, engedményekre hajló hajlamait, mérvét, létük nélkülözhetlen feltételeit és azokat a határokat, amelyeken túl egyik a másikának megsemmisítése nélkül nem terjeszkedhetik; egyikét a másikának erkölcsiéggel megvetendő rabszolgá járomba való hajtása nélkül nem eszközölheti.

Vaszary Kólos. †

1832—1915.

Írta: Dr. Lukács József

Meg nem régen nemzetek hírneves történetrója volt a pragmatikus történetének szavai okulásul, s gyönyörködtetőül szolgáltak, ma már róla és eszélekedetéről írunk történelmet. — mert Vaszary Kólos, Magyarország hajdani hercegprímása szept. 3-án elhunyt.

Halála hosszú élet, munkás és emlékezetes szereplés végső záradéka. Nem közönséges részvét és gyász szavai töltöttek meg szoes az országban a közvélemény harsonnát, ha a most a háborús jelen minden érdeklődésünket le nem kötne, ha nemzet nemes és erős küzdelme mára is engedne figyelmünk és tekintetünk, mint a esatárta, ahol letünk jövünk, teltett szereteteink billenszik le osztatlant minden figyelmünk, minden perünk.

De néhány pere egy-eky sor még mindig jut Vaszary Kólosnak is a közérdeklődésből, a nemzeti gyászból Alakja sokkal mélyebben vésődött a magyar szívébe, semhogy azt hamarosan fel-felietni vagy elborítani tudná a világesztük hullámtöngere.

Első közjogi méltóságunk viselője Vaszary Kólos több, mint két évtizeden át S mert ilyen felolvasóteljes magas állást töltött be, a tekintettel erre tapadt alakjához, működéséhez és szavához. Minden szereplése kimelte őt a köznapi élet keretéből s tekintélyen gyarapodást, népszerűségben fokozódást, hozott neki szavaival pedig történelmi kimesos hármukat gyarapította.

Ezok miatt került Vaszary bíboros a magyar nemzeti történelm-gazdag letárába S nevét nem a történelm margójára írta, hanem annak egyik leg-szebb s legértalmasabb lapjára, amelyek ezredéves díeső nautikum ünneplésének körzetébe tartoznak.

Szerepe méltó emlékké e fontos historiai pontnál. Az aranyos kor egyik fénylő sugara az ő egye-uiségéből az ő ajkairól ragyogott ki.

De ne vágnánk ki a sorrendből.

Vaszary Kólos Zalamegye fia. Keszthelyen született 1832-ben s innen került a beneceés rendjébe. Élete az egyszerű szerzetesi élet esendes és zajtalan mesgóján indul el. Története nem sokat ígér, mert a lemondás nem réjt tömnyenysen fénylő jövét s az önmegtartadás sem a fényes karrierék kezdő pontja.

A beneceés rend életkörüének egyik sugarán indul el Vaszary Kólos is, mint a díeső rend annyj jelles, munkása, büszkesége Reménye, törekvése, életcélja

közös meg annyj sok rendtársának feladataival és hivatásával.

Vaszary Kólos azonban nem vész el a szerzetesi élet szürke, kódos távolában, akik, a hivatásos élet munkájának hű napzsámokait élnek s mulnak, el a közelit tekintete elől.

Ragyogó szelleme, történetírói lelke fény-sugárként vonják őt a szemlélet és közösodálát körébe.

Egy nemzedéknek lesz nevelője a beneceás neves és emlegetett gimnáziumainak katedraín. Győr és Esztergom egy-egy ismeretlő pont az ő életében. A tanár ücsösége itt van emelkedőben hírneves ekkor gyarapszik meg annyira, hogy rendfőnöksége el-ljárva teszi.

Tárgult munkaköre egyéniségét ismertebbé teszi. Győri igazgatósága alatt már tekintély rendjében.

Hamarosan díeső rendjé főapátja lesz, a panonnhalmi apátok örökös lép. Egyéniségének gazdag-sága, lelkeknek tartalma értékesebbé teszi azt a füzért, amely a beneceésrend aptjának sorával nemzeti történetünkhez kapcsolja.

A rend történetébe mélyen vési be magát főapátjának korszaka Sokat alkotott. S mert ő történelemből — amelynek igaz és hű munkása volt — megtanulta az egyesség, az erő fontos kihatását, rendjében is egysegiesített. S rendje megártatta, művét tisztellett nézte és valóstította meg.

Szóval ismerniök kell az összes érdekelt felek közvéleményét és az erköles magasság azon tetőpontjain kell állniok, hogy ösztinésük kétségbe vonható ne legyen. Mindezekon felül a legnemesebb emberi érzésekkel kell bírniok, ami igazi tartama a műveltségnek, Mert elvégre is igazi műveltség, a tartalmas, a mely műveltség nem a mások elnyomásából, mint inkább a mások élet feltételeit képező tulajdonjogok tisztelében való tartásából áll és azokban nyilatkozik meg.

És valamint hogy az egyes emberekre vonatkoznak a jézusi igék: Szeresd felebarátodat mint ön önmagadat, nemkülönbön vonatkozik az a népekre, amelyek nagy összeségükben egyike a másikával szemben azonképen felebarátoknak tekintendők.

Igen az emberek által létrejött különféle társulások, tömegek, mint az emberiség tagozatai egymással szemben elsősorban is felebarátok, amik között a világbéké csak úgy következhetik be és csak akkor és annál állandóbb, ha az idézett jézusi szavak minél melyebben minél érdemteljesebben értelmeztetők és gyakorlati kivitelükben az érdek ellentéték mások életfeltételeit képező jogaik tisztelében tartásával minél jobban kielégítettek.

Amiért is amely felelőség terheli mindazokat, akik a világháborúnak katonabombák szolgáló embervadászatának kezdeményezői voltak és lesznek nem különben azokat is, akik a békekötésnél nem ügyelnek arra hogy a háborura szolgáló okok minél jobban el-

távolítottassanak, minél inkább meggyengíttessenek.

Mennyiben fog az sikerülni a mostani vértől megtisztodott világ gabalyodásból kifolyólag egyelőre nem tudhatni; de bizonyára annyiban, amennyiben a békének előfeltételét képező alkura küldött államférfiak nemcsak a maguk országga, hanem az összes érdekelt országok társadalmi, közgazdasági és hadászati helyzetet felismerik arra nézve mennyire terjedhetnek a követelmények és engedmények, hogy a béke lehetőleg közmegelegedésre minél hosszabb állandóbb időre megköttessek és pedig mindazon biztosító ábrutatokkal amik azt lehetővé teszik.

H I R E K.

Hódolás a királynak.

Zalavármegyéről Dr. Balás Béla főispán vezetése alatt a díszes küldöttségben résztvett Krollér Miksa, zalavári apát, Herteleudy Ferenc főrendiházi tag, Oltyai Gyúró nagybírtokos és Dr. Hajós Kálmán ügyvéd

— **Vaszary temetése** Az elhunyt bíboros temetése szept. 9 én d. e. 9 órakor lesz Keszthelyen

— **Megbeszélés munkatársunk.** R. Radics Kálmán lapunk s több fővárosi lap munkatársa, szép-szavú költője s prózáírója az északi háreterről megbeszélésre ide érkezett. A sebesült vívő négy hónapot töltött az északi háreteren s kiütetés is érte lösi magatartásáért.

— **A nemzeti áldozat jelvénye.** Ma az alopántól 77 db. jelvény érkezett meg a Hadszolgáztöze. Egy jelvény ára 2 kor. A nemes cél érdekében a közönség figyelmébe ajánljuk e jelvényeket

Ha az elhunyt bíboros életét nézzük — amint az hűszólagosan tett — alig hiszük, hogy az a csendes élet, a munka élte volt. Zaitalan, folytonos munka, békítés, kiegyenlítés, az ellentétek lőtreése élte eója, s e munkaprogramu kifejezésére meg emerre tartalmaztál is a pax adja ki.

Szellemenél nem volt szegényebb szíve sem. Minden esekelkedésben ez volt a tanácsadója Isten van, hogy tetteit annyian felértékeltek, mert a mai kor emberének nagy részénél már ismeretlen fogalom a szív szerepe az életében. Ő azonban ennek tanácsától, hangjától nem tért el soha s talán ez is volt, ha lehet így szólunk róla, életének a állásának tragikumja.

A vezető állások magában nem mindig tanácsos a szív szavát megfogadni, mert oda igen sokszor a kemény és irgalmatlan határozottság szükséges, ha az él-emes emberek hadával nem akarjuk hatalmunk anyagi gyümölcsét leszedetni.

Az ország nyomorokainak egész serege keresett és talált nála mindig segélyt s ezek mellett a emerek és származás kevelvények elnyomult utódjai is csapatostul éltek befeliumban. Mindezt csak igen kevesen tudták a hovatalnok meséi azonban nap szerűtlenül tették nem egy hízékeny előtt alakját.

Pedig Vaszary bíboros a nemzet élő lelkiismerete volt. Míg egyrészt díszesöges multunk fényét varázsolta a magarság színe ele másrésztől a szegényeket sebeit gyógyította a nemzet segélyre szoruló tagjain. Csupa példa volt egész élete. Igaz, hogy nagyobb részben szívóbb állott.

Mint primás örökre felidőtetlenül tette magát egyes beszédeivel.

Milioniunkor mondott nevezetes szavait boldo-

Hangulatok.

*Van egy kicsi falu valahol,
Csendes benne minden utca sor,
Eltűnt a méla esti dal,
Minden régi kedv lassan elhal,
Ily gyászos még nem volt a tanya,
Nem hallik a pásztorfuvnya,
Psztlul a gulya*

II.

*Van egy kis házikó valahol,
Nádpujjára akádonb hajol,
Pitevárban öreg asszony vár,
Mindig napeség csidrógól ...
Mig messze a Vistula partján
Lehanyatlak sok vitéz huszár,
Szép magyar lovár.*

III.

*Van egy habvány leány valahol,
Dús hajába gyászszalagot fon,
Muskátlitj könnyel locsolja,
Rozmaringját már nem ápolja
'S kalap mellé soh'se kérik már,
Minden magyar leány szive fáj,
Gyenge szive fáj.*

TÁLOSSY JÓZEFS.

— **Dr. Kele Antal** ügyvéd meghalt szept. 1 én 61 éves korában, egy évi súlyos betegség után. Ügyvédi dolgain kívül a magyar gyorsírászatnak hírneves művelője, minden magyarraírt ügynek a közéletben egyik legteljesebb, szilaj támogatója, mindenben puritán szigorúsággal. A boszniai okkupációt végigküzdötte, az ott kapott rheuma bántotta egész életében s végre összeomlott a nagy, erős ember. Az igazságos emberek gyászolják.

gult emlékü királynak is megkönyözte az ország népe pedig különbség nélkül szívőbe zárta

Ez a beszéd az elhunyt bíboros legszebb hangyatká Magasztalva emlegetik ma is, s a késő kor története is meg fogja őrizni. Az igaz magyar szíve s lelke szől e beszédből a koronás uralkodó felé, akit mindenre ki akart oktatni, amit az országos Magyarországgal joggal várhat alkotmányos uralkodólól. Magyar király előtt meg nem hangzott ragyogó és lazaszabab szónoklat, mint Vaszary millenaris beszéde, amelynek köziratát királynak el is tette emlékül.

Életének folyására egy gaz menyenylt is hatásal volt Csontos Mihály pinco-mester gyilkos merénylőtől csak a Gondviselés mentette meg a horeg-prímást.

Vaszary bíboros huszonhárom évi primásága alatt a zajtalan munka emere volt. Nem sokat halgatott magyarul s ehhez megrendült egészsége is hozzájárult.

1912. őszén lemondott az esztergomi érsek-ségről. Leomdása után szülőmegyéjébe, Balatonfűredjére költ s itt tartózkodott teljes visszavonulásban. A keserűség perei itt sem maradtak el mellőle. A nyolcvanharom agustyan halálát tudgyulladása okozta, amely régi hurotjához hozzájárult.

Halála ismét ráterítette az ország figyelmét a nyilvános életől teljesen elvonult egyházi-jelölésre.

Székéről szelleme kihalt, az ország egy igaz hazafialt szegényebb, aki lelke egész, tüvővel, szíve teljes erejével szerette hazáját s őriete annak ősi jogait a megtöretült igentelenség, szegénység és jószág f pisztorát a nemzet osztalan részaveto kis-seri kesztőhelyi sirtóljába, amelyet még életében kásztított magának Vaszary bíboros.

A főgimnázium igazgatósgától.

A helyben kath. főgimnáziumban a rendes előadás szept. 9-én csütörtökön reggel 8 órakor kezdődik.

A 20. honvédezred önkénteseinek katona estélye.

Irta: Dr. L. J.

Talán még sohasem voltak annyian a szinkörben, mint szombaton este a huszások tartalékos tiszti iskoláj végzett önkénteseinek katona estélyén. A cél nemessege, a szereplők egyénisége, az irányítók köz tisztelet övezte személyisége megannyi okkint szerepel a siker számláján. Mert erről a katona estről írván, csak a legteljesebb sikerrel adhatunk számat és pedig mindenben dicsőresterő Sziute előadókkal néztük már magát a programot. Dicsőséges harcainkban elesett bajtársak hátramaradtjai s a mi dicső 20 honvéd ezredünk rokantjai javára címeződött a katona estély. Ami ebben előadatra ragad az, hogy az estély az ezred kebeléből került ki egész tartal-mával. Dicsőresterővel kell azért emlegetnünk a derek, a hőslőkű, a nemes bajtársi ifjakat, akiknek nem volt elég a tisztj iskolá kemény kötelesekében gazdag anyaga munkának, hanem a hősi életre való készület és tanulás mellett még szabad idejükből is kitekelt a tetemes részt. Hogy a szórót, számalom és könyöröltök áldozatát is meghozták szoktók, akik már elvezették a dicsőség mezején, de akiknek árvák maradtak, vagy akik a küzdelem tusájában rokantakla lettek Valóban szeretteim méltó eszme volt s igazán, méltán dicsőresterő szavak köszönőjára tarthat számat a kivétel. Boldogok lehetünk mi katonáink, hogy ezek az ideális tefők ifjai a miénk. A dicső huszák ezred kohónában olvadt ki ez a szinarány, amely hősi ezredünk történetét a nemes és részlevő szív zománcával is bevonta. Ez az esemény, azt hiszem, paratlanul áll a katonaság történetében. A halál induló hősök — akiknek jogos jussuk van arra, hogy a hazá, a melyert vértök adták s a társadalom, amelynek beköjért rokantak lettek, szükséglet igénybe vegyék — saját maguk lettek munkájával teremtek meg majd rokant életük alapját, amelyen az erőben esorbult vítezek elengednek. Ez a nemes lelkesedés volt a fő vonzó erő, amely azt a nagy tömeget e szinkörbe vonzotta, amely az estély jövedelmeként a közel 2400 koronát összhozta. Ez estélynek azonban nemcsak az erkölcsi ereje volt támogatója, hanem az igert gazdag műsor is. Érdokos, változatos, tartalmas eszme, egyttal zamatos is minden részében a katona estély. A huszák honvéd dudazó akaratereje, tetívágja, kedve, dalos, natas természetése, a halál útján is játszi, édes humoras csillagot minden számban, minden szereplő ajakán, és szemében. Acél kemény lépés minden mozgalmat — az önkéntesiskola nemes nevelések gyömlése, az irányító zászlóaljparancsnok és tisztikar dicsősége — amny igazán magyaros s a sokszor emlegetett huszák dicsőség biztos záloga ez az ifju gárda.

Fegyelen, reml, pillanattal pontosság — a dicsőresterő vezetés gyömlése — a műsor részleteinek a fő karakterisztikái, amelyek gyönyörrel töltötték el a szemlélők sokaságát.

Művészi műsört osztogattak az ifju honvéd tisztjelöltek g bajartánk. Ez a műsor is közel 8) koronát hozott a nemes célra. A bevezetést s az in- tarmezőket a es. k. 12. Landwehr gy. ezred zenekara adta sikerrester.

Az első szám — jötték a huszások életkép volt. Megjelentek a tiszti iskolát végzett ifjak szépen, dalással, szemlélben a huszák dicsőséges vágyával,

halálmegvetés bátorságával s mintegy édes, tüneményes álam kép vonult el mindez a nézők szemelőlett, amelynek tömött sorából örömtánus tört fel a tetzés, a csodálkozás tapsvihara, büszkeségének kitörő hangja gyánult, hogy ez a csapat a miénk.

A király imádkozik e melodrámát Kollin Geza szavalja nagy tetzés közt Szigethy Sándor hadnagy ismert, méltánvöl zongora kísérete mellett. A bakon- tókában megint az egyttés remekel. Szimnel, hang- anyaggal telte adtak olvasást. S mikor a honvéd e. háború történet (ket részben), Rajz Ferenc műve, körül sorra, édesen mulatott a közönség a találekony utánzás játkén és szereplő, amely teljes illuziót hozott volna, ha be nem jelentők, hogy az önkéntesek sor- rából került ki meg a két nő szereplő is. Szalay Dönes, Szalay József, Magyar István, Sumegi László, Markó Géza adták elő ezt az alkalmi darabot. Grassy Bela hangja kellemes szöröközést nyújtott nehány szép magyar nóta előadásával Szigethy hadnagy dícsért kísérete mellett. Melápl, búsan, érzéssel enekelt Grassy s hangja nem mindnapai Istén adomány.

Lengyelök főhőz asszony a. költeményt Mauthner Pál szavalta el nagy sikerrel s változatos szimnel.

Ezután egy negyedórás szimnet tört meg a gazdag műsört, amelynek második részét öt szép esatakep eleven illusztrációkent nyitotta meg. Egy- egy eleven darab volt minden kép (Koch Sándor terve szerint: a sorozás, az trón megakadt, a roham, kísé- rik a foglyokat, az első segély, az ima) a háború tartalmából telve invenióval és szimés kivitellel. A behívó dialóga, Steimauer József és Herbold Zoltán egyttése mesteri előkészület és átérés terméke. Tetzés közt hangzik a bakanóták előadása, amelyre Rajz Ferenc és Nagy K. Desző — Tobias is bevo- nul táncoktása ismétléssel került színre.

Szalay József — szavaltatja a Gjernek Köndr- dítöl is tetzés kíséri, amelyre Lavotta szerenájat játszátk Steimauer József, Bálint Bela, Szita István, Szigethy hadnagy zongora kísérete mellett tálcós készéssel, technikai tódással. Az utolsó szám alá került a Rab Jókáidit e szavaltat, mintegy a gazdag műsor radsákent. A művészi szavaltat előadójt mi is az ismeretlenség fátyolában hagyjuk, de így is különös dícsőresterővel emlékeztünk meg róla.

A laborban e. jelenet szerzője Rajz Ferenc volt. Előadóit Grassy Bela, Mauthner Pál, Völgyi Zoltán, Haber Rezső, Ifjus József, Nagy K. Desző és Rajz Ferenc voltak. Nagy leleménytel megster- keszték, szép epizódot került e darabban a közönség elé. S mikor a gépfegyver kátogása és kizombiba robbanás is beleszólt a jelenethez a esatakep realiz- musaként — a közönség csaknem a esaták kuforrá- sánál képzelték magát.

Közül négy óra keretében ment mindez végbe. S azután már úgy telt az éjfélen, megindult a tömeg hang felé egy édes est emlékeivel lelkeben, s dícsőresterő élsimerő szóval ajakán.

Itt ott egy-egy éjfélnél hang is suhant az estély műsorának végén. Ezt szerettők volna dícsőresterővel át- venni mi is, sorunkba érdemes éresterő jutalmaként, ha felsőbb szempontok nem éresterőnk ránk a s hallgatást s nem tiltanak a vezetők és irányító szá- zadosok nevének megérdemelt emlegetését

De zárjuk e szép est emlékét.

— Az öreg regruták. Nines hangos nóta, de bánatos arc sem kedélyes meggyugvással állnak sor alá az öreg regruták.

A sikeres küzdelem kedvet, ambiciót nyújt mindnyájunknak, szinte örömmel készülnek a fronta- megretolni a guszogót, melyet talán szomszósaink elkovettek velünk szomban.

El a remény mindnyája lelkeben, hogy a szent cél, melyért főink véretek diadalra fog jutni s az igazság, melyért küzdünk, győzni fog minden guszogó felett.

— A honvédezred gyászmiséje. Darvas Lajos a 20. honvéd ezred pótzászlóaljának parancs- noka igazában szép és nemes teremt valósi meg. Nem masról van szó, minthogy a 20. honvéd ezred elesett tisztjeiről és legénysegerőt havonta egy rek- víviemet mondott a felső templomban. A nemes terv és eszme Darvas Lajos szádosodt dícséri, akinek minden gondolata az ezredé! A hős szádosodt ka- lónban a napokban a Signum Laudis-szal tüntette ki hősi magatartásért a esaták tözében a legfőbb hadúr. —

— Vitézségi ezüst érem. Megint egy hős nagykanizsai ifjúról, Grossinger Józsefről emlékeztünk meg e sorokban, aki hősi magatartásért az első osztály vitézségi érmet nyerte el. A kítüntetett ifju hős — aki már meg is sebesült egyszer — csak- nem tizenegy hónapja állja a tüzet, a esaták küzdel- mében. — Óvja meg a magyarok Isten e hőst, ha kétheti szabadsága elteltevel visszatér a harc me- nezejére. —

— Az izr. templomba. a közelgő östi nagy- ünnepekkor, sem a templom, sem a kistemplomás, köz- egészségi és közbiztonsági szempontból belépti jog nélkül senki sem fog beocsájtani. Kívánatos tehát, hogy belépti jegyért most már mindenki hala- dektálnal kiváltsa a hitközségi iródnak, ahol férfi- és női úlések, utóbbiak által karzaták is, minden helyre kaphatók. A szegények f. hó 6-án hétfőn kaphák meg ingyen templomi belépti jegyeiket a hitközségi iródnak.

— Elhalasztott befizetések. A nagykaniz- sai Takarékpénztár által alapított Önségelő Szövet- kezőtársulat (szerdiára) eső befizetések az ün- nep miatt f. hó 10-én, azaz pénteken d. e tartat- nak meg.

A Delzalai Takarékpénztárral Egyesült Önség- előző Szövetkezőtől a folyó hó 8-ra eső befizete- sek az ün- nep miatt 10-én vagyis pénteken délelött tartatnak meg.

— Katonai kinevezések. Órnagyokká lép- tek elő: Weld Győző 5. ulánus e-beli és Nemes, Ritter-Zahony Edgár 6- ulánus e-beli százados, ez utóbbi a 13. ulánus e-beli század állhelyezésre mellet; továbbá a mozgólövészet tartására tnyelkesített of- fizistek csoportjában Nagyiskó Kiss József, Tóth- Pörnai és Hlaticzai Pörnai István és Pallardi Ágost őrnagyok címet és jelölték Századosokká léptek elő: Nemes Trajn Győző és Nemes Trajn József 83. gy. e-beli főhadnagyk. Főhadnagyk lettek: Breznay Pál, Kohn Ferenc 83. gy. e-beli, Holli Özgök és Ditrich Győző 90. gy. e-beli hadnagyk. A király Maróthy László, a 3. huszárezred zászlóalt hadnagyk nevezték ki. — Ofeliseje Gergő Imre dr. egyetem- magántanár, budapesti főhővedhelyőrségi tarts ezred- orvos, dr. Gergő Samu körmeneti járásorvos fiát, a háború tartamára a honvédorvosi tisztikarban törzs- orvossá nevezték ki.

— „BERLIN” mozi megnyit. Szombaton delután 8 órakor nyitotta meg három havi szimnet után a Szarvas szállóban levő „Berlin” mozgóvén- kepszínház művészi önálló remek előadását. A „Berlin” mozi előadásnak legnyugabb érdekessége egy kitűnő hollandi zongoraművész remek szép ját- éka. A „Berlin” mozi, mikor az egész háború alatt sem emelte helyárát, új szezonjában is a régi ren- des első helyek mellett mutatja be a legújabb hátérei eseményeket, a kitűnő vígjátékokat, a leg- újabb és legszép- természetű felvételűket és a szen- zációs legújabb érdeklésztő drámákat stb. A torábbi előadások látogatták a t. közönségnek a legmelegab- ban ajánljuk

Irodalom.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételes joga. Irta: Lukács József, főgim. tanár. A váskos munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenkinél érdekese és tanulságos olvasmány, amely még egyszerről szigorúan tudományos, másrésztől könnyed stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelem e jelentős mozzanatának ismeretét minden kultúrebéber tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. — Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésben, Nagykanizsán

— Az „Élet” szépirodalmi és művészeti hetilapot (szerkesztő Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kiálló lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári ut 15/c. — Előfizetési ár félre 10 kor. Mutatványzámmal készsoggel küld a kiadóhivatal.

— A „Vasárnapi Újság” minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Újság” előfizetési ára negydedre öt korona, „Világ-kronika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Újság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. Egyetem-utca 4). Ugyanígy megrendelhető a „Képes Nöplap”, a legolcsóbbi újság a magyar nép számára, félre 2 korona 40 fillér.

— Uj Idők A világháború legújabb krónikása, írásban és képen az Uj Idők. A mi érdekes esemény a nagy világháború történetét, azt mind elénk tárja festő szépségű képekben. Érdekes, művészi stílusú és -lékelő izel jellemzi Herceg Ferenc hetilapját, az Uj Időket, melynek minden száma aktuális közleményekben, beszélgetésekben és regényekben is egyaránt a szépirodalom ápolója. — Előfizetési ára negydedre 5 korona. Kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrássy-ut 16. sz.

— A „MAGYAR LÁNYOK” szépirodalmi képes hetilap, fiatal lányok számára. — Szerkesztő Tutsek Anna. Megjelenik minden vasárnap. Minden egyes száma gyönyörű művészi kivitelt képpel és a legérdekesebb tartalommal jelenik meg. Előfizetési ára: Egész évre 12 korona, félre 6 korona, negydedre 3 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VI. Andrássy-ut 16. szám. Mutatványzámmal kívánatos ingyen küld a kiadóhivatal. — E kiadónban szerkesztett képes hetilapot mindenkinél melegen ajánljuk.

NÉVJEGYEK

eddig még nem létezett nagy választékban jutányos áron készletnek

Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában.

Berger gyógy-kátrány-szappanna G. Hell & Comp.-tól.

Kiváló orvosok ajánlják, és Európa legelőkelőbb államban a legjobb eredményekkel használják mindenféle bőrkülső ellen.

különböző krónikus bajok és kúrákhoz valamint haj és szőkeletre ellen. Tartalmában 40 százalékos lakotant és hajszőkeletre különösen a kőszőkeletre ellen. Előforduló egyéb tünetek gyártmányoktól. Magyarországon a Magyar Királyságban.

Berger kátrányos kén-szappanna.
Nőknek és gyermekeknek enyhébb hatású kátrány-szappan

Berger glicerin kátrány-szappanna.
Továbbá kátrány nélkül a szappan.

Berger-féle Borax-szappan

patánás, nagypuha, sapka, mitóser és más bőrbajok ellen. Durebbé simítottam ügyelő 10 fillér.

Uj szappan tulajdonságai kátrány-szappanna. Kiváló hatású bőrbetegségekre, fúj és stabilizáló, valamint kiváló hajszőkeletre, szőkeletre. 1.50 korona. Képzelt kátrány-szappan G. Hell & Comp.-tól és néma meg

NYILTTÉR. *)

Dr. Szegő Kálmán szanatóriuma- és vizgyógyintézete felnőttek- és gyermekek számára, Abbáziában.

Erősítő és edző hízaló-kurák egész éven át. Gyermekek 7 éven felül kíséret nélkül felvétetnek.

*) E rovat alatt közlötökert nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

SZEMESNEK

kell ma lenni, ha túl akarjuk szárnyalni ver-sejntársainkat. Az élelmeség nem

ÁLL

egyéből, mint hogy ne késünk egy pillana-tig sem, hanem soron kívül vegyük igénybe

A

„Zala: Kozlony” hirdetési rovatát, mert ott határozottan eredményt ér és a magyar hirdető

VILÁG

hirdetéseit itt megtalálja. A hirdető rövid idő alatt meggyőződik az eredményről annak határozottan.

VAKNAK

kell lenni, a ki nem látja a „Zala: Kozlony” rohamos fejlődését, ez pedig világosan jel-tenzi, hogy

AZ

ezen lapon megjelenő minden hirdetésnek kellő haszna van. Szemesnek áll a világ, vaknak az.

ALAMIZSNA!

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapirokban Tanintezetek részére szükséges cikkek
és névjegyekben dús raktára
Nyomatványok izléses kivitelben jutányos áron Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomatványok
gyorsan készíttetnek. nagy raktára.

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deak-ter 1
Telefon 182 — Hirdetések díjazásai szerint

Felolvasó szerkesztő:
Báné Kovács János

Főszerkesztő:
Kemény László

Megjelenik hetén és csütörtökön.
Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félre 6 korona,
Negyedévre 2 korona 60 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

A nemzeti áldozatkészség

Jelvényei mint múlt számbanban említettük megkezdtek a Hadsegélyezőbe. Csekély két korona az ára. Könnyű kér, vár mindannyiunktól az a szép emlék, amellyel a nemzet önmagának adozik s örök időszakra akarja megörökíteni a jelen nagy napjában tanusított hősiességet és önfeláldozást. Sokan vagyunk meg itthon, akik nem eltűntek a háború viharában, akik nem szenvedtek, nem nélkülöztek s nem veresztünk. Nekünk kétszeresen kell az eddigi könnyelméért adoznunk. Senki sem vonhatja ki magát az áldozatkészség alól, mert nincs rá jogaim. Most csak egy pogos cím van a haraban, a kérdés, a gyűlölet az itthonmaradottakkal szemben. Könnyű adó ez, amelyet örömmel kell lerónunk, csekély váltásdíjjal, amellyel saját épségünkért, kényelmünkért s talán életünkért adozunk. Elmaradhat-e tehát ez adó megtetésétől, aki e haraban áll? Joggal s becsülettel alig hiszem. A legszebb dívat, most a jelvény hordása. S e mellett még áldozatkészségünk dokumentuma is. Menjünk, szerzzük meg s töltsessük vele — önmagunk mellett.

Tanítóink a harctéren.

A faji és nemzeti nyelvünk őrei, a boldog jövőnek zálogai, a gyermekek szellemi fejlődésének vezetői a nehéz munkának baj-

nokai, a bekében is hős emberek, ezek: a magyar tanítók. A puszták falvak és városok iskoláinak szerény emberei, az anyagiakkal küzdő kultur napszámosok, a magyar nemzet igazi fentartói: a magyar tanítók.

Ma a midőn minden arra való alkalmas ember a harctéren küzd, hogy megőrizze hazánk függetlenségét és megvívja nemzetének szabadságát; ott vannak magyar tanítóink is, ott küzdenek a hősök sorában. Ott véreznek az ellenség az idegen földre ázott lövészárokból. Mindenütt elől vannak azoknak sorában, kik elsőnek lépték át a megtört ellenség borzalmas védő vonalát. Ott vannak mint közkatonák, mint ártisztek és tiszték de mindenütt a küzdők első soraiban. Ez a legfenyesebb tanjelje, hogy a gyermekek szívébe bele oltott hazaszeretetet ők érzik egész nagyságában.

1870-iki fenyés német győzelemről a történelem azt írja, hogy azt a német iskolamesterek az általuk nevelt katonákba oltott hazaszeretettel szereztek meg. Ma a hőskor forrongó tengereiben, a világ legnagyobb győzelmének megszerzésében, elmond-

hatjuk, hogy a magyar tanítóknak hozzájuk mérő dicső feladat jutott. Ők nevelték és ápolták a bérekszoruzta föld gyermekeibe ezt a fogalmat: A haza mindenek előtt. Ők oltották be gyermekek kebelére a hazának szeretetét, ők oltották a gyenge gyermekek lelkebe uralkodójához való hűségét ők oltották gyermeik szívébe a trón védelme és szeretete fogalmát.

Végül a fronton ők lelkesítették hazafias példájukkal vitéz katonáinkat. Ma a világ legnagyobb legvéresebb háborújában tudjuk meg, hogy a magyar haza földje csak hőseket terem. Csak most látjuk hogy e hazának minden fia, akit sorsa fegyverrel kezében a frontra sodor, életével és halálával kész megvívni hazájának függetlenségét és segíti nemzetünket a dicső győzelemhez. Ebben a nagy munkában, ebben a titáni küzdelemben úgy a harctéren vonult, mint itthon maradt tanítóinknak is kijutott.

A legutóbbi napi lapok hozták a kékési evang. egyház megye azon határozatát, hogy a harctéren egyház megyéjükből elesett magyar tanítók neveit márványba véseti és az

Sypniewsky dandárparancsnok Sargája.

Írta: Dr. Lukács József

Mikor a harctér felé indultunk, ha jól emlékszem — összesen tízen lehetünk. Sypniewsky, a hős huszár ezredes, azóta dandárparancsnok. Schneider István főhadnagy, szármagyedoltsi, hat ártiszt, különböző rangban, meg én, aki néhány jó szóval, biztató beszéddel mentem a huszárok közé s egy kis tudással Vittem magamban homi levegőt, homi vágást a hűvöletkeket a hősiességen küzdő csapatnak, ezrednek, amelynek tájéka után indultunk, hogy fel-találjuk, hogy lássuk őket.

Nagy uton jártunk, amint azt máskor elmondom Zivataros, esős éjjel értünk Janowba. Vasárnap este volt, már úgy efelután. Itt volt az Etapenz-kommandó, ahol azután megszerződünk.

Nem hármasz hönved került közülnök s nem is valami generális, hanem egy nyulánkfejű, okos szemű fiatal fő — az ezredes úr Sargája.

Édes, szelíd állat volt Mi Sargának neveztük el. Csaknem világossárga volt a szőre, innen kapta a nevet.

Úgy ötvenes lehetett. Már szolgált a hadseg-

ben s megszokta a dörzsölést, a kefélt, a vergetést, meg azután a paradics eldelét, a cukrot is.

Regébbi gazdája hogy mint szőlőtutta, nem tudjuk Mi az uton csak Sargának hitvük. S ő hamarosan megszokta nevet. Másnap már figyelt nevére; de meg inkább a fejére nyújtott kenyerre. Ezt is igen szerette.

Okosan, de halálan is nyult utána s azután nagy szakertellemmel vette el a tenyértől. Azután ragaszkodik hűség es hála nevézünk szemébe; rövidre nyított sörényét figyelt meg-megszokta, mintha ezzel is barátságos köszönetét akarta volna tolni elöle.

Ilyenkor különösen kedves volt a Sárگا. Mindannyian hamarosan megszerestük, s azt mondhatnánk, valóságilag beesztük.

Ha ettünk, Sargáról nem feledkeztünk meg soha. Az övé volt minden harmadik falat. Ha közben valahol a trébuszaroktól szereztünk egy-egy kenyéret Sárگا mindig tolemes részt kapott ez új tekriválásból. Mintha neki ehhez különös joga lett volna.

Tekintelve pedig akkor nőtt ki előtűnk a hasonszörű állatok sorából, amikor az őrnagy, akitől Sypniewsky ezredes átvette a Sargát, így szólt a Liptórend hűséhez: — Ezredes úr, a legjobb togam luzza most ki!

Ettől a perctől kezdve megkülönböztetett tisz-

tellettel néztünk rá s bántunk vele. És Sárگا meg is érdemelte, mert ő is hamarosan hozzánk szokott. Megszokta, megértette a magyar szót, tőrte a magyar tenyer cirogatását.

Mikor Janowból elindultunk, már Sárگا volt az általános figyelem középpontja. Nem hiába lepott négy telivér örökebe, ezredes úr Sypniewsky új paripája. Megbeséltük A mi kötséik, vagy szekerünkhez köitették s annak löse mellett lepegített a Sárگا. Olykor nagyot ugrott oromeben s bele, oldalrakapott a mellőttünk el-futó zabvetésbe.

Hosszú stafélk mentek el-felűttünk, nehézőt úgyk merülték el a sárba, eszelők tömték az utca sarát kötőretekkel, — de mindöz csekély figyelem kellett nálunk Mi csak a tärképet, meg a Sargát néztük. Az előbb már megszokott kép volt sokféle változatában, de a Sárگا még új volt s érdekes is.

Hozzám különösen ragaszkodott. Nem tudom, honnan származott a Sárگا e vonalain Lehet, hogy a kenyér, mely nekem sehogy sem illett s így a Sárگا kaptam meg adagom, vagy a cukor, amelyet az esetleges éhség elcsitítására vettem magamból ezredes úr Sypniewsky tanácsára, hozta létre azt a ragaszkodást. Később azonban a Sárگا ugyancsak hálálán lett.

Mikor már el-fogyott cukor, kenyér egyaránt s nem volt már nekem sem más táplálék, mint a remény, hogy a Zuckerfabrikban, ahol a hadost-

iskola belső falába illeszteti azon célból hogy a gyermekek minden pillanatban szemekkel lássák azt a nevet, amelyet sohasem szabad elfelejteniök, amelyet imáikba is be kell foglalniok. A békési év. egyház megye ezen határozatát az iskolafőntartó közönség becses figyelmébe ajánljuk.

A harctéren elesett magyar tanítóknak márványba vésett nevük örökkön át követendő példája legyen a magyar-gyermeknek. A harctéren elesett tanítóknak utódja mint az iskola új profétája annak kezdje hivatásos munkáját, hogy elmondja annak az elesett hős tanítónak élettörténetét, ki itt élt közöttünk. Aki a béke idejében kezdte meg az élet kalváriáját aki nevelte a hazának azt a sok világraszóló hírességű hőst, akik újra megmentették a trónt a hazának és viszont e hazát a trónnak.

Minden tanya, minden falu és minden város, melynek a tanítója a harctéren hősi halált halt, az iskola belső falába illeszteti márványba véssesse az elhunyt hősnök nevét, mely hirdesse a zenge gyermek előtt, midőn a haza veszedelemben volt, midőn a hazának fia a harctérre vonultak hogy megküzdjenek a sáska módra megsaporodott ellenséggel; elesett hős tanítójuk is felhívta a katonai szürke ruhát és ment volt növedékeivel oda ahol csak vérvirág terem. A

parancsnokság székelt, majd csak kinéz valami, a Sárge az alam ülésnek rakott leucrát kezdte kienni. Először csak lassan, alacsonyabban lopott ki egy-egy szalát, mintha maga is tudta volna, hogy hálátlan-ság, amit eszelesek. De később kitört rajta a lö-termezetése, hogy mindig egyik.

Be-be nyúlt az ülésbe s mindig mélyebbre sül-lesztette alattam az ülés.

Néha meg — megszólaltam barátságos hangon: — Ne te, Sárge!

De ő csak tovább folytatta ülésém megszüntetését. Hajtotta a fekézhetetlen őszint, s azt többé nem korigátta már semmiféle hála. Ha útban voltam, nyugot lokott rajtam orrával.

En meg mindig mélyebbre süléstem a lengyel paraszt szekerébe. Féldalamban már csak a szeker kassán pihent — meg is verte, kékre is törté a rázós út, a sok kátyú. A másik fél alatt meg mindig a Sárge gádzakodott, míg déli tizenkét óra felé azon vettem magam észre, hogy már csak egy kis ládacsücsök ültem és semmi puha fűnemű sem volt: alattam, mert az mind átköltözött a Sárgeba. Rá is emlékeztem erre az útra néhány napig, mert a feloldalam mindenféle sötét színt játszott a Sárge falaksga miatt. Elfogott a cukrom, nem volt kenyérem sem s meg üléssem is elpirolzott a Sárge jótavótlából.

Körülbelül délig tartott ez a jó út. De én azért túrtam szótlanul. E miatt meg nem álltam volna, inkább hagytam a Sárge garázdálkodni üléssem lü-cernájában.

Mikor már az utolsó szál is elfogott, Sárge nyugodalommal állt a szeker másik oldalára s ott üge-tett, onnan nézte körülöttem: kapaszkodóssan a sze-

falu népével oda ment hol a vérvirág gyü-mölése a diadal, ára pedig a dicső halál.

Mondja meg az új nemzedéknek midőn azok a márványtáblára bevéssett nevet olvas-sák. Logy a tanító sorsa, a magyar nem-zet sorsa is, mert mind kettőé közdel-mes és veszőlyvel van tele, de amely látja diadalmaskodni az erényt, a becsület, a bün és az armány fölött.

Azon tanítóinkat pedig, kik a harctérről kedveseik körébe vissza térnek, fogadja a magyar nép kettős szeretettel, mert nagyon megérdemlik, mivelhogynemcsak mint tanító, de mint hazájáért hőiesen küzdő katona is híven teljesítette nemzeté iránt való kötele-ségét.

Pataki Béla.

Vaszary biboros temetése.

Irta: Dr. L. J.

Ma délelőtt ment végbe Vaszary biborosnak, a pax főpapjának temetése. Keszthely-n ment végbe a plébánia templomban. A temetési szertartást Báró Hornig Károly biboros püspök vezérelte nagy és fényes segédlettel. — A celebráns biboros az ünnepi mise előtt a jelenlevő papsg utzólvó hadólatát fogadta ünnemünája teljes jó egészségnek orrend, mint örömmel szemléltük. A fogadás után a biboros püspök ur templomba ment, amelynek bejáratá-nál a főpapak hosszú sora várta. Amint rövid imá-ját a szentélyben elvégvete, a biboros úr a papsg sorától kivette herceg Palfly Miklós főudvarmester, a király képviselőjének fogadására ment a templom bejáratához. Öfelsége képviselőjével együtt jöttek a

templomba Jankovich Béla vallás és közokt. minisz-ter, sípekli Halás Béla főpápnok. Ennek megtör-tenté után kezdetét vette a gyász-mise. A templom szentélyében magas katedraikon pihent a néhai her-cegprímás koporsója. A baldachium körül — amely alatt a koporsó volt — tengerész katonák álltak két oldalán, valamint a templomelőtti téren is azok von-tak kordot. A templom fekete posztóval volt be-vonva s a pilérökön gyászkeretben mindentől ott ü-késkedett Vaszary cimere — a pax szimbóluma.

A koporsó előtt piros bíbor párnán pihent a biboroki kalap, a szit István és a Ferenc József rend nagykeresztje között. Köröskörül a koszorúk erdejében a gyertyák sokasága égött. A sárge misz-tikus fény szep-n fejezte ki a magyar egyház gyú-zgát. A koszorúk között ott volt a főnemházb, a képviselőházb s a magyar kormány koszoruja. Ezek kö-zött foglalt helyet Keszthely fekete szalagos báber-kozoruja. A másik oldalt Mihályfiy Akos, a Pázmány ügyészlét, Budapest közönsége, a Tudományos Aká-démia, Esztergom város és vármegye, Balatonfüred, majd Darányi Ignác és a kegyes tanítórendiek koz-szoruja. Oldalt volt Pápa város, Győr szab. kir. vá-ros, Pest vármegye, a gyógyszerolokok, a kath. középiskolai tanár egylett, a keszthelyi lögimnázium, a Resorvspital koszorui.

A király képviselője, Palfly herceg, aranygyap-jas szentélyben pedig apró térdelőpök álltak, s azokon Dr. Prohászka Ottokár, Grafleferdy (nyula eszmái) gróf Mikes szombathelyi, gróf Széchenyi nagyváradi, Fetszer győri püspökök s Kránitz Kálmán felszentelt püspök foglaltak helyet. A celebráns biboros körül pedig a főpapak hosszú sora adott ünnepi színt. A diakonokok tszát Kanulj Dezső veszprémi s de Gal-csek György váci prelátus kánonokok töltöttek be. A szertartásmeister Molnár János prelátus kánonok volt. Beszét vettek még Nemes Antal e. püspök Wurglits felsőörsi prépost, Baksay prelátus, aki Gal-csek kánonokkal a váci káptalant képviselte s Mat-zenauer Oszkár preláus kánonok Gróf Csáky Károly

kér lésébe, mintha semmi sem történt volna. Ne-kem meg majd a vesem és maján szakadt le a ke-nyém blés miatt, valahányszor nagyobbab dőccent a szeker — az orosz országton. Pedig ez nem volt ritka jelenség. Fel volt már ott járva és taposva minden út, mert a vert orosz sereget arra üldözte a mi diadalmas hadseregünk.

Mikor beértünk a cukorgyárba, ahonnan néhány nappal előbb hadosztályparancsnokunkat kilötte a muszka, s amely ott lőttünkör a hadestparancsnok-ság állomása volt, bizonyos örömmel szálltam le szekertünkről. Tört volt minden tagon.

Mi is étk-zni indultunk, a Sárgeit is etetni vitték. Nem volt neki elég a kötegy lucerna, az én üléssem. Amint elváltunk szemrehányolag néztem a Sárge felé, mert neki köszönhettem, hogy a földön állg tudtam vászorogni.

Ebád után folytatott utunkat. Talán másfél óra múlva bekerültünk az ügyek pokoli feloldalásba, amely miatt még saját hangunkat sem hallottuk.

Agyutúzbán voltunk.

Ennek tudats kissé hatott némelyikünkre.

A Sárge azonban hőiesen viselkedett. Ugy jött, majd állt mellettünk, mintha semmi sem tört-énnék körülötte. Pedig meg a föld is romogott ál-tunk, az eg meg egy síró, repedező, folyton hasadni-készül bolyozott vált.

Ez tetszett nekem a lengyel furmányos lovai ugyancsak mozgott, s borzongott börtök, de a Sárge, az nyugodaln állta a helyét.

Csodálkozom néztem ennek a lónak a nyugal-mát. Egyszerre beletalálta magát a helyzetébe.

Nem-sokára célhoz értünk. A Herrenhaushoz jutottunk, amin a katonai térkép jelezte. Elhagytok

uri lakás, a melynek lakói elköltöztek a csatak zajá-ból az orosz bírodalom melébe.

Itt a Sárge földel alá került, e ekkor eldűcsz-tam tőle. Szep-n megismogattam okos fejét, meg-verettem mozgó ajkát — ezzel elváltunk. Mind-ketlen más útra törtünk. Őt át vette a derek János, én meg a tapasztalás ösvényére léptem.

Már másnap nem is gondoltam volna a Sár-gára, ha fíjő feloldalam nem emlékeztet rá, hogy ezt a Sárge étvágyának köszönhetem.

De meg sem feleltem el. Valahányszor írtam hős dandárparancsnokunknak, mindig esz-onbo jutott a Sárge. Még is kérdeztem néha:

— Mit csinál a Sárge?!

S a Sárge bevált, jó paripa lett belőle. Hűszekén járt nemes terhelv a harcmezőkon — de csak néhány hétig.

A minap, amikor levelet kaptam a harctérről — abban a Sárgeáról is szó esett. Meggötörttem, amikor a papíron nevet láttam. De csakhamar elszomo-radtam, mert dandárparancsnokim sorában azt olvastam:

— Amikor élték ellenséges gyalosági és tűzérégi tűzben celomat ellen egy vegrehajtandó egytetemes támadás érdekében, kilöttek alólam a Sárgeit.

Ilyen dicső véglet lett hát a Sárgeának.

Ha nem volna feloldalam a hős halál kifejezés dicsőben megható hőseink számára, azt mondanám, a Sárge hősi halál halt. De így is abban volt része. Különben a Sárge nem egyedül esett el. Ugyan akkor még egy hűszarlóvat is eltalált az ellenséges golyó a dandárparancsnok környezetéből.

Ki tudja, a Sárge meg a társ-nem voltak-e életmentők, amikor ezt a két gyilkos golyót felögték?

váci püspök képviselőtében s Rott Nándor prélatus kanonok, a központi papnevelő igazgatója. A templom hajóában ültek Kohl Medárd felszentelt püspök, Bekői Remig zirczi apát, Hajdu Tibor, pannonhalmi főpátriárka s a többi benedécs apátok, Burián Gergely eszarnai prépost, Bita Dezso egyetemi tanár címzetes, apát, Mihályfi Ákos egyetemi tanár apát és még sok egyházi előkelőség.

Dr. Breyer István miniszteri osztálytáncos, Gróf Zichy Aladár v. b. tt. s még számosan a zsűfőlétség telt templom közönsége közt voltak láthatók. Az önnapi requiem alatt Eckhardt karmester vezetésével mellett keszthelyi hölgyek s urakból alakult dalárdák a dirigens karmagy nagy requisimjait szép és művészi előadásban adta elő. A gyászmisze után Dr. Prohászka, Gróf Széchenyi, Gróf Mikos és Glatfelter püspökök a ravatal négy sarkán foglalva helyet infúlvál fejükön — külön-külön adták meg az abszolutiót amely után Baró Hargay bíboros püspök abszolutója következett, mire a rangidős Gr. Széchenyi püspök követte a celebrálást, a totem kíséretét a kivilágított utcán át a temetőig. A minta és példás rend a sebességgel katonaságot dicseri, az ő sorfalak edés és megható látvány volt a szeretet és béke főpásztorának kopsorjánál. Ez volt a legméltozabb kíséret és keret a Vaszary bíboros temetést vívó halottas kocsinak. Keszthelyi házaspár mindent kifejezésre jutott. A főöntök a házak ablakait kivilágították, amerre a város nagy fiának temetést vitték. A kopsoró után Ófelecske képviselője s Kohl Medárd püspök haladtak. A temető kapujába előtt letettek a drága ércokporsót s meg egyszer beszenteltek, mire a kar két szép úrunket („Mért oly borús — Adj nyugalmat”) adott elő. Híre bevitték a kopsorót a kis kapulában elkészített sarkoklatba — s Vaszary Kólos a néhai hercegrímás, a beke főpátriárka megalálta az örök nyugalmat, amelyet elsteben a magas rang sem adott meg neki. Mely megindulással osztott szót a hatalmas tömeg a köpölátó s minden szó az elfhunyt bíboros, Magyarorszag egykori hercegrímásának jó szívet magasztalta, amely most már a sarkolat melyen porlad a kis kópálóban meg egy emlékjeli hírelti, hogy benne bíboros főpátri holt teteme nyugszik, a fel-függesztett bíborosi kalap, amely egy nagy hatalom kiválásáról beszél s az el nem nűlő refráint hozza szűnkbe: — sic transit gloria mundi!

HIREK.

— Vaszary bíboros temetése Magyarorszag néhai hercegrímásának temetésére városunkból is többen átutaztak Keszthelyre. — Atment Dr. Sabján Gyula polgármester, Farkas József érdemesült piarista kormányszegéd, Horváth György piarista főgimnáziumi igazgató, Matyas József és dr. Lukács József piarista tanárok s többen a főgimnáziumok közül. Továbbá Kratyk István és Kádár Lajos ág. ev. lelkesek.

— Gróf Zamojky kára. A Glas Narodu az oroszlangyolozsági károkat illusztrálja és többek között közli, hogy a Gróf Zamojky Már leonyel hitbizományos lublói és cholmi kerületben lévő birtokain a háború által okozott kár 20 millió rubelt tesz ki

— Kitüntetés a halál után. Berde mire volt m. kir. 21. honv. gy. e. hadnagy, századparancsnok, halála után főhadnagyi rangra emellett, kiből Lehotka József helybeli őz. tiszt sógorát gyászolja.

Dicső szavak huszasainkról.

A minap egy levelet kaptam a haterőről. A levél a mi huszas honvédekkel is foglalkozik. A szavak régi hangzásuk — dicseretesek. Ejjel érkezünk, vagy éjjel indultunk — mondja a levél — s közben folytonos támadások, az teljesen mindegy volt a mi esatáinkra. Mert az jellemzi a huszasokat legjobban, hogy ha egy keveset pihenhetnek, már olyan jövednek, tréfálnak, huncutkodnak, mintha csak nem is ők álltak volna ki a több napos emberfeletti küzdelmet. A nézőre olyan benyomást tesznek, mintha most érkező újesapat lenne, akik még nem is tudják, hogy mi a háború. Közöltem — írja tovább levelezőnk — holnapra (sz. aug. 29. volt.) nagyszabású verseny van tervben. Szinto ritkaság a haterőrön! A jutalom díjak közt ilyenek szerepelnek: — egy rud szálmal; 15 liter bór. Pedig, ha! megkorra értékel-képviselnek ezek itt a haterőrön! Nem is tudtam hírtelen megállapítani. Hogy milyen eredménnyel fojt le, a verseny, arról legközelebb számolok be.

Nagy erdeklődéssel néptük elebe, már a jutalomból miatt is. No, de nincs az a jutalom díj, amelyet a huszas baka meg ne érdemelne! Kéddig szól a levél s az megint csak azt a régi, már országgon ismert dicseretet erősíti, amely a mi huszasaink homlokát övezi a háború első percétől.

— Gyászhir. Feigl Gusztáv nyug. d. v. ellenőri f. évi szeptember hó 7-én $\frac{1}{7}$ órakor este életének 58-ik évében hosszú és kinos szenvedés után jobblegre szenderült. A megboldogult 12 évig át működött Nagykanizsán a Deli vasutnál, hol husz-odanaddal és lelkiismeretességgel végzte nevezte hivatását. Kartársai és barátai nagyon becsülték. Tavaly augusztus 7-én költözött el Nagykanizsáról Kőszegre és itt nyugalomba vonult. Feleossége és 8 gyermeke maradt a gondos és önfeláldoló apát.

A család a következő gyászjelentést adta ki: — z. Feigl Gusztáv szül. Jónás Amália egy a maga, mint gyermekei Mici, Frigyes, Margit férj. Tolnai József, Ilona, Amália, Elza, Jenő és Anna, valamint veje Tolnai József, sógorai Kócsi Frigyes, Feigl Gyula, Feigl Adolf, sógornője Feigl Émilie és az összes rokonság nevében is fájdalomtól megtört szívvvel jelenti felejtethetlen, jó férjének illetégtűny, após, testvér eszékonnak Feigl Gusztáv nyug. d. v. ellenőriek f. évi szeptember hó 7-én este $\frac{1}{7}$ órakor életének 58-ik, boldog házasságának 30-ik évében hosszú, kinos szenvedés után történt gyászos elhunytát. A drága halott földi maradványai f. hó 9-én d. u. 4 órakor fogtak a temetői halottasházában megáldást és onnan a helybeli temetőben örök nyugalmúra helyeztetni. Kőszeg, 1915. szeptember 7-én. Áldás és béke hauraira!

— Hamis kétkoronas papirpénzek. Az egyik becsi lap arról értesül, hogy Budapesten. Cseh, országban és Brúnben hamis kétkoronas papirpénz van forgalomban, 1914-es keltezéssel. A hamis pénz a következő irashibákról is felismerhető: az osztrák oldal balsarkában, a harmadik sorban Dvije krone helyett Deuje krone olvasható. A magyar oldal jobboldalán Buda után hiányzik az öszezötöt kis vonás; ében a szóban Kormányzó, hiányzik az

áról az érkezés és ebben a szóban: Fótánacos, az ó-n csak egy vonás van. Az osztrák oldal 1914. augusztus 3-ról, a magyar augusztus 5-éről van kelteze.

— Rekvirálják a salétromot. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a honvédelmi miniszter a száz kilogramnyi vagy ennél nagyobb salétromkészleteket hadicélokra igénybeveteknek jelentette ki.

— Esküvés a kórházban. Felemlő ünnepségnek volt tanuja Daruvár közönsége, mely a Vöröskereszt kórházban játszott le. Báthory József, 3. Vöröskereszt kórházbeli őrmester, událó beteg, a napokban vezetése oltárhoz régi jegyesét Horváth Marika bácsi lakost. Az esketénél mint tanúk szerepeltek a kórház parancsnoka a egy másik tiszt s nagy számu közönség nézte végig a szertartást s őrtrendelt, hogy a háború vihara által egymástól oly régóta elszakasztott jegyesek, egyesülhettek.

— Vasutasok kitüntetése. Ferenc Salva-ter főkerreg, a Vöröskereszt vednöke Ernst Brú eszék-felsővárosi állomásfőnöknek és Rozsics Endre volt eszék. főnök, most pécsi üzletvezetőséghez beosztott osztályfőnöknek a Vöröskereszt II. osztályú a hadiképteménnyel adományozta azokrét a baznos szolgálatokért, melyeket a sebesült katonák szállítása érdekében kifejtettek.

— Burgonya a városházán. A város élelmezési osztálya, mely eddig saivén hordta a közönség érdekeit nem akarván a feluton megállni, addigi megszokott methodusát követve gondoskodott arról, hogy a közönség az előre nem látható súlyos téli időnyre burgonyával is ellégyen látva.

E célból kötetet kínál vidéki termelőkkel mintegy 40 vagon burgonyára, melyből háztartási célokra bárki jegyvezet elő.

Az árak a piaci áron jóval alul állanak, tehát aki e nemű szükségletét óhajtja beszerezni, a városi élelmezési osztálytól, Banekovich Jánosnál eb- belni igényel jelentse be.

— Levél ellenőrzés megkönnyítése. A hírszolgálat katonai ellenőrzése érdekében a külföldre szóló levelezések az alábbi korlátozásoknak vannak alávetve.

A Levél szövege levélpapír (quart) két oldalra ne haladja meg. — A levelekhez nem csatolhatók oly mellékletek, a melyek híreket tartalmaznak. Az írás tiszta és jól olvasható legyen. — Titkos vagy jel íráskor (gyorsírás) nem használhatók.

A soroknak tulsdűrn alkalmazása, ugyazintón a sorok fölé keresztben más sorok átirása tilos.

Üzleti levelezéseknél, ha azok egyébként a fenti feltételeknek megfelelnek, a szöveg két oldalán a hosszabb is lehet Ezekhoz számlák, árjegyzékek és hasonló üzleti mellékletek csatolása meg van engedve.

A levél burkolásához csak oly borítékot szabad használni, amely egy rétv papírból vagy más burkoló anyagból áll, tehát selyem papírral vagy más anyaggal beült borítékot használni nem szabad.

Azok a feladók, a kik a fenti szabályokhoz nem alkalmazkodnak, tulajdonítják, ha az ellenőrzési tennédk megnehezítése folytán levelezéseik tetemes késést szenvednek vagy egyáltalában nem továbbíthatnak.

A fenti szabályok a hadművelési területen lévő posta hivatalnál feladott összes magánlevelezésnél alkalmazást nyernek.

Irodalom.

A pápaválasztás jogtörténete és tételes joga. Irta: Lukács József, főgimn. tanár. A vaskos munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenkinek érdekes és tanulmányos olvasmány, amely míg egyrészlről szigoruan tudományos, másrészlről könnyed stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelém é jelentős mozzanatainak ismerete minden kultúrumban tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. — Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán

Az „Élet” szépirodalmi és művészeti hetilapot (szerkeszti Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kitűnő lapot melegen ajánljuk olvasniúknak ügyelnie Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári út 15/c. — Előzetési ára félévre 10 kor. Mutatványzámmal készségekl küld a kiadóhivalt.

A „Vasárnapi Ujság” minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona, „Világkrónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. Egyetem-utca 4.) Ugyanítt megrendelhető a „Közp. Nép Lap”, a legelőször új-sz a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

Uj Idők A világhírű legnagyobb krónika, irásban és képből az Uj Idők. A mi érdekes esemény a nagy világrész hátréteiben történik azt mind elénk tárja festői szépségű képekben. Érdekes, művészi művészi és élékeli izles jellemzi Hereg Főnép hetilapját, az Uj Idők, melynek minden száma aktuális közleményeiben, állásjelentésében és regényében is egyaránt a szépirodalom alapja. — Előfizetési ára negyedévre 5 korona. Kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrássy-út 16. sz.

A „MAGYAR LÁNYOK” szépirodalmi képes hetilap, fiatal lányok számára — Szerkeszti Tótsék Anna. Megjelenik minden vasárnap. Minden évben száma gyönyörű művészi kivitelű képpel e a legérdekesebb tartalommal jelenik meg. Előfizetési ára: Egész évre 12 korona félévre 6 korona negyedévre 3 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VI. Andrássy-út 16 szám. Mutatványzámmal kívánatra ingyen küld a kiadóhivalt. — E kitűnő szerkesztett képes hetilapot mindenkinek melegen ajánljuk

NÉVJEGYEK

eddig még nem létezett nagy választékban jutányos áron készlettelnek

Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában.

Advertisement for Berger's products including 'Berger gyökös-kátrány-szappanna', 'Berger glicerin kátrány-szappanna', and 'Berger-féle Borax-szappan'. Includes a small logo with 'AB' and '50%'.

NYILTTÉR. *)

Dr. Szező Kálmán szanatóriuma- és vizgyógyintézete felnőttek- és gyermekek számára, Abbáziában.

Erősítő és edző hízaló-kurak egész éven át. Gyermekek 7 éven felül kíséret nélkül felvétetnek.

*) E rovat alatt közöltékert nem vállal felelősséget a szerkesztőség

SZEMESNEK

kell ma lenni. ha túl akarjuk szárnyalni versenytársainkat. Az elhesség nem

ÁLL

egyéből, málthogy ne késsünk egy pillan- tíg sem, hanem soron kívül vagyuk igénybe

A

„Zalai Kozlony” hirdeti rovatát, mert ott habarozóitan eredményt ér es a magyar hirdető

VILÁG

hirdetésen itt megtalálja. A hirdető rövid idő alatt meggyőződik az eredményről annak határozóitan

VAKNAK

kell lenni, a ki nem látja a „Zalai Kozlony” rohamos fejlődését, ez pedig világosan jel- lemezi, hogy

AZ

ezen lapban „megjelenő minden hirdetésnek kelte használva „van Szemesnek áll a világ, vaknak az

ALAMIZSNA!

IFJ. WAJDITS JÓZSEF KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapirokban és névjegyekben Nyomatványok izléses kivitelben jutányos áron gyorsan készítettnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek dús raktára Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomatványok nagy raktára.

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-ter 1

Telefon: 182. — Hirdetések díjazásában szorított.

Felétlen szerkesztő:

Báné Kovács János

Főszerkesztő:

Kemény László

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félre 6 korona, Nyolcfele évre 2 korona 60 fill. Egyszeri száma ára 10 fill.

A mi albumunk.

(dr. I. j.) *Arcképcsarnokot* nyitunk e sorainkkal.

A legszebb portrák foglalnak helyet benne, azok képei, akik örökre emlékeztessék nevüket ama buzgó, áldozatkész törekvénység miatt, amelyet e háborús, napok szomorú idejében tanúsítottak. Nem vértüket ontották ugyan, mint a harterei dícsőségesebb hősei, hőstestei, de ők sem akartak emezek mellett elmaradni a minden percük áldozatul hozták a sebesültek ápolására, katonáink ellátására, az elhagyottak istápolására, a társadalom mentő munkájának elvégzésében, rendezésében, célravezetésében. Csak kedvük naggyá tette őket a honfiai tisztelőink méltó társai közé aratta. Ha majd a távoli jövőben valami nagy szellem magírja dícső de küzdelmes jelenünk történetét, sorainak szavatahoz nyerne inspirációt a társadalom nagy munkásainak nemes lelkesedéséből, tiszta önzetlenségéből s önfeláldozó hazafias munkájából. Eltűszük emlékeiket a jelen történetének egyik forrás orgánumbába, hadt talajon ott aranyfontalát ma még csak gyer számban látnak a maguk körében, — mert örösi többségük a városokban létesített körhatalamuk kerési gyűjtését. — néhány hónap múlva már ott kopogtatnak családi tüzelőjük ajtaján, részben vagy egészben munka és kereset-képtelen állapotban.

A béke korszakát már most kell megalapoznunk!

Irtó: Ferényi Antal.

Ki tudja, hogy mikor lesz vége a háborúnak?

Hogy közel állanak a bekefordulathoz, azt a jelen helyzet meg reméli sem engedti, dacára azoknak a pártalumnál fenyves haditetteknek, amelyek az egész világ méltó oszadlatát idéztek elő.

Amíg tehát vitéz hadaink halálmegevető bátorsággal küzdenek az egész világot lángba borító ellenség ellen, s vérük, életük árán egyengetik a jobb jövő ösvényeit számunkra, illő és szükséges, hogy mi is készüljünk a százazrek sirján és a tengernyi vér árán megalapozandó jobb jövő sikeres feleltésére.

Gondoljunk már most arra, hogy azok a százazrek, akiket a községiek társadalma ma még csak gyer számban látnak a maguk körében, — mert örösi többségük a városokban létesített körhatalamuk kerési gyűjtését. — néhány hónap múlva már ott kopogtatnak családi tüzelőjük ajtaján, részben vagy egészben munka és kereset-képtelen állapotban.

Igaz, hogy az állankormányzat, ugy,

miként már most is teszi, a jövőben is fog gondoskodni aziránt, hogy a hazért vívott harcokban rokkantakká vált vitézeink az állampénztárból is segítsenek, sőt, ahogy ezt illetékes kormányfőink nyilatkozataiból tudtuk, az a segély az eddigi törvényekben megállapított segélyezés mérvét is meg fogja haladni.

Csak hogy, mert igaz az is, hogy még a megkésztetett állampolgár sem lesz képes rokkant vitézeink megfelelő ellátását biztosítani, a községiek társadalmára fog haramolni az a köteleességtöbblet, amelyre az állampénztár képtelen, de amelynek lerovását rokkantjaink joggal elvárhatják attól a társadalomtól, amelynek számára, testi épségük feloldozás árán, a tartós béke áldásait kivívták.

Ennek a köteleességtöbbletnek lelkiismeretes és hazafias készséggel való lerovásától fog függni az egő sebeknek gyors és eredményes behelgetése, amelyeket az iszonyos tus háboru azoknak szíven ejtett, akik szeretteiket vagy soha, vagy csak nyomorok állapotban láthatják viszont.

A községi társadalmakra nemsokára haramló ezen nagy és hazafias feladatoknak eredményes teljesítése nagyban van feltéte-

Ima.

Magyarok Istene!
Hallgass meg minkat:
Áld meg a harterén
Küzdő katonáinkat

Segítő kegyelmed
Kérjük eszedre:
Vessd őket Uram,
Fényes győzelemre!

Drága nekünk e hon
És ha ez elveszne:
Mit érne bárkinek
Megmentett élete?!

Nyujtsd felénk védőkarod
Magyarok Istene
Oszoljon el a rész,
Hazánk gyászfellege!

Tekints le népedre
Halld meg esdő szavát:
Tedd győzhetetlenné
Árpád apánk honát!...

Papp Mihály

Nyalánkságok.

— (Osztriga T. Nagy-rák Kavár) —

A kultúra fokozatos haladásával a konyhaművészet is megtartotta fejlődésében a küll gyorsanugó s művészet ma már kitűnő mondatok tökéletes.

A régi perünök önnepi lakonáján meg nagyon primitív volt a fészkelés; vadpessenyűvalkna, lud meg o nyarson pirult izeléses s ott terjesztettek ingerítő illatokat; Romában már egy fokkal haladt a konyhaművészet. A rómaiak asztalán már általánosn ismert s kedvelt nyalánkság az osztriga, de értettek is am elkészítése módját. Az iszene Apicius osztrigát küld Rómából a Perziában élő Traján császárnak. A római írők és poéták nem egyszer említik, dícsőítik versikben az izletes osztrigát. Plinius a lucinai tó osztrigát, mint a legjobbakat említi. Horácius és Antoinus a cumas osztrigákat tartja kiválóknak.

Az osztriga (ostrea) a zárható fedelő kagyló-félek fajtájának egyik legnemesebb képzéselöje. Hogy megelhesenek, szűkségük van legalább is 17 percent sótartalmu vízre, az északi tengerben — melynek sótartalma tudval-völög jóval kisebb — nem élhet meg az osztriga. Rendesen a tenger tenekén, vagy melyebb részben tartózkodnak, a hol egész kis telepet alkotnak; néha millió a száma az ilyen telepen

előforduló osztrigáknak. Az osztrigákat aztán rendezés a helyely, a nagyságuk s az alakjuk szerint osztályozzák Európában a legdúsabb osztrigatelepet a francia es a brit tengerpartokon találják, de osztrigákban gazdag Schleswig Holstein, Hollandia Norvégia, Spanyolország, Portugália, Olaszország. Dalmácia egyes tengerveidke is. A helyhelyek közül leg többre becsülk azonban Natives-t, Calingford-t, Whitstable-t, Colchester-t Angliában es St. Mato-t Franciaországban; keresettek nagyon a holstini osztrigák is, melyek Husum vidékeről valók. Észak-amerikában osztrigában gazdag partvidék a Chesapeakei es a Massachusetts-i Virginiában.

Az osztrigákat úgynevezett osztrigafogóval melyebb helyeken pedig osztrigahálókkaal fogják. Tanyasztást mesterségben űzik, az ilyen mesterségek telepről néha a legizeltesebb példányok kerülnek forgalomba. A mesterséges tenyésztés módja nem az újabb kor teleményessége, már az ókorban is foglalkoztak vele. Az osztriga fogása s a vele való kereskedés-tontos közgazdasági tényező. Előában is kitűnő, könnyen emészthető tápszert; husában a táplálkozásra legkiválóbb anyagokat: zsír, sófélék, foszfor-sav stb megtaláljuk. Az osztrigát hordókba rakják, melyek pedig ügyelők arra, hogy el ne romoljon, illólyu, hogy a kagylók befogják a húst.

Invenek valósággaal-szenvedélylyel szeretik, fogyasztják az osztriga húsát, csak hogy ehhöz az

lezve azoknak buzgó közreműködésétől, akik a községi társadalmakban a közhivatali tisztsegeket ellátják.

Természetes, hogy itt els sorban azokra gondolunk, akik a községi közigazgatás élén állanak.

A községi tisztviselők nagy és jeles gárdájára vár azon százezrek szomorú sorsának megenyhítése, akik a honvédelemnek rájuk nézve végtelen befejezett munkájában rokkantakká válván, földi életük hátralevő napjait csak akkor lesznek képesek az általuk hozott áldozatokra való keserű gondolat nélkül elviselni, ha azt fogják látni, hogy a béke áldásában testi sérelem nélkül részesedni honfitársaik versenyző szeretettel igyekeznek földi megélhetésüket megkönnyíteni.

A szörnyűséges háború által okozott fájdalom töveinek az abban résztvevő hadiflák és hozzátartozóik szívéből való gyors eltávolításától fog függni a jövő béke korszájának minden áldása.

Látuik és éreznük kell azoknak, akik a honvédelemnek rettenetes harcaikból, akár részben, akár egészen megnyomorítva hazatértek, hogy a társadalom, amelybe visszatértek, mely és igaz halálával van irányukban azért, mert a háború irtózatossá szenvedéseit vitélül elűrték és a győzelmes békét megteremtették.

Hangsúlyozzuk, hogy ezt a halált látuik és éreznük is kell, mert ettől függ egy-dél, hogy feledje a szenvedést és a testi épség terén bekövetkezett veszteségüket, békés lelkülettel vesznek ők is részt a viszontlátott

inyenekedéshez bizonyos anyagi jótétnek is kell járulni, mert az osztriga élvezete nem tartozik a legelősebb élvezetek közé, a polgári családok általában csak ünnepélyesebb alkalomkor szolgálhatnak fel osztrigáit.

Sokkal népszerűbb nyálakétség a tengeri rák, mely szintén karnivalban éli szerepét. Ki ne ismerne a rák-levest, a rák-majonaise-t? Hazája főleg a Földközi-tenger. A tengeri rák 30—60 cm. hosszúságot ér el s különösen a köves, növényekkel büntött helyeket szereti. Az északi tengerben nem fordul elő. Erd-kes miként szorzi meg táplálékát s mint fogja el a kiszámlált áldozatot.

Sohasem nyílt s m-rész inkább ravasz s számító. Kódirabok mögött, vagy a süni növények között húzza meg magát s a mikor egy-egy hal jön felé, ózza-huzza magát, megvárja míg előllesse szemtől sem tartva, egészen közelebe ér s akkor kilöki éles ollóját, egy csattintás s a hal fogva van.

A tengeri rákot kossakkal fogják, az ugynevezett rákkossakkal Francia amerikai, angol s norvég partokon kiterjedt ráknyesztést űrnék. A rákokat mielőtt kereskedésbe hoznák, vízen úszó ládáikba rakják s itt tartják mindaddig, míg az előbbi szállított mányokat elexpediják. Ezáltal mindig friss rák jöhet a kereskedésbe.

A mikor összefogdosák a rákokat mindanek előtt összekötik az ollo két részét s csak aztán teszik be az úszó ládáikba, teszik ezt azért, hogy egy-egy vérmesebb, izgatóbb rák kárt ne tegyen gyengébb társai között. Ha csak egy szabadon rakják be őket, akkor valószínűs a véres rákharca feljött ki közöttük.

polgári társadalomra váró és a jövő békekornak áldásait előidézni hivatott nagy feladatokban egyéni képességeik arányában és zugulódás nélkül.

Erre a hazafiasan halás s a szenvedéseket és veszteségeket feleltetni hivatott viselkedésre már most kell előkészíteni és tanítani az otthon, békében élő községi társadalmakat, mert az emberek hamar felelik a velük tett jót.

Addig is tehát, amíg vitéz rokkantjaink mind visszatérnek, azon kell lennünk, hogy a községiek társadalmi gyakori vasár- és ünnepnapokon rendezett előadások keretében, a hazafias gerjedelmek szívreható szavai buzdítassanak az: felebaráti és hazafias feladatoknak versenyző teljesítésére amelyek rájuk, a visszatérő rokkantakkal szemben való viselkedés terén várnak.

Ezeknek az előadásoknak keretében meg kell értetni a háború borzalmaitól megkímélt lakossággal, főleg pedig azokkal, akiknek még szereteteiket sem kellett a háború céljaira feláldozniuk, hogy mily veszedelmet hárítottak el vitéz katonáink edes hazánk elől az által, hogy az emberileg elképzelhetetlen fardalmakat és bajokat, annyian pedig a halált is elszennvedték.

— A tegnapi népnappal jövedelme A tegnap délután megtartott népnappal jövedelme meghaladja a 220 K-t. A költségek leszámlítása után az ünnep tisztj. jövedelme 250 K, tesz ki. Az ünnep rendezésében Dobrovics Milán segítőtársa Prikt József volt.

Helgolandban körülbelül száz rák-halász foglalkozik rákhalással. Évente 60—70 ezer darabot fognak össze ezek a halászek, a mi 50—60 ezer koronás jövedelmet hajt nekik Az északamerikai és norvég export sokkal nagyobb s jelentékenyebb.

Északamerikában 1889-ben három millió koronás értékű tengeri rákot hoztak forgalomba. Telen decembertől márciusig szünetel a fogás Legizletesebb a rák nyáron Altalános kedvel s ismert a dobozokban kereskedésbe hozott konzervált rák. Ezt ugykezik, hogy a rákot tégton a fogás után megfőzik s dobozokba rakják.

Leginkább Helgolandban kezik az a konzervált rákot, mely mint egyszerű majonaise mindenkor izletes előlelt ad. Az eljatta nyálakétségok csoportja a harmadik helyet a kaviár foglalja el, mely nem mas, mint sós halikra (orosz ikra).

Elvezése az olasz csatából származik. A hal, mely a kaviárt szolgáltatja 10—20 kilogramot nyom, főleg Asztrahában űzik nagyban halászatát A teli halászat sok veszedelemmel jár. A halászek a jégre épített egyzörű kunyhókban töltik a telet s várják, míg egy egy helyről a jég elvonul, aztán megkezdik a halászatot. Halakkal s horgos végű botokkal fognak a halászathoz. A teli kaviárt kunyák által vont szánokon helyezik el s így költözöknek egy helyről a másikra. Veszedelmes ez a halászat azért is, — mert a halászek majdnem mindig ki vannak téve a borzától hóviharoknak, hirtelen olvadásnak s nem egy halász lelte már halált a tenger mélyén. A nyári halászat már nem jár semmiféle veszedelemmel, csak hogy a nyári kaviár erősebben szózzák hogy jobban előljön A beszosás után preselik, majd szárítják a kaviárt. A kaviár legértékesebb

H I R E K.

Konstantinápolyban biznak
végső győzelmünkben.

Hogy török szövetségesünk miért küzdönék annyira rettenetesen látorsággal, annak magyarázatát egy magán level sorában találtuk meg a napokban. A level Konstantinápolyból jött Dr. Tuboly Károlyhoz írta Belus győzzerés halálának alkalmából Kajdi lazarista házfőnök, akit a nevezett úrnóhoz a rokonság kötelek füz. Eloban a levelben olvassuk, hogy Törökország fővárosában általános a hit s a bizalom a mi végső küzdelmünkben. Ezt mindonki természetesen tartja ott s ebből a reményből kifolyólag küzd minden török oly hősiességgel ellenségeink ellen, akiknek minden támadása eredménytelen s véresen omlik össze a törökök szívvel ellenállásán. Ez azért ártalmas hit a célzóza a török katoná batorságát, hogy hónapok óta meddő minden vállalkozás, amellyel a Dardanellákat el akarják foglalni. A nevezett lazarista házfőnök úr különben még sok érdekes dolgot mond el a török katonai jólétségről, akik halás szívvel hagyják el a jó lazarista atyák körháza, amelyben állandóan huszonnév sebust török katoná le Ápolásra, jó bánásmódra s egészségre.

— A keszthelyi szegényeknek. Báró Hornig Károly Veszprémi bíboros püspök a bold. hercegprímás temetése alkalmából a keszthelyi szegények számára 200 kor. adományozott.

— Ifj. Lőke Emil hadnagy. Nem régebben itthon járt. Egy roham alkalmával kapott sebzék felgyógyulása után ültölt néhány napig a szülői házában, s ugynezült viltezési érem csillagot mellen, tanúbizonyosálat annak, hogy az ifjú dalia hősi módra viselkedett a csaták küzdelmében. Kitüntet-

faja ritkán jut túl Oroszországon. Évente 600—800 ezer kgr. orosz kaviárt hoznak kereskedelemben, összeszertekben mintegy másfélmillió rubelnyit. Minél világosabb és nagyobb a kaviár annál értékeőbb s finomabb. A kaviárszemeket előbb mindenféle idegen izomrostoktól megtisztítják, majd rostán nyomják át, beszózzák s hordókba rakják.

A romaiak is ismerték már a kaviárt. Ovidius megemlelté, deicsejtette a kaviárt, míg Ciceero, szemrehányásokkal illet két rómat, a miért oly nagy falankéssággal s költségekkel hódolnak a kaviár élvezetének.

Gondolatok.

A köhe megbottolt ember — bármennyire üssa is meg magát, még felállhat, de az érkezőleg elősötét nines az az erő, amely meggyezzer talpra állítja.

Aki a kutba néz, a saját képmását láthatja a sötét vízszínen, az egye néző pedig az Isten arcát a felhőkön túl.

Jól megfigyeld azt, akivel társalogsz. Ha örökke csak onmagáról beszél, akkor velod nem igen tördök.

Vannak már vizt járó hajók, felhőkkel versenyző repülő gépek, a földszínen robogó vonatok: meg csak egy járművet nem találtak fel, a melyik az Isten országába szállítaná az embereket. S ez nem is lehet, de nem is szükséges, mert ott vannak — lélek szárnyai.

sére — mint annak idején megirtuk — csakugyan érdemet szerzett az ifjú zászlós. Mostanában azonban megint hírt kaptunk róla a csaták mezéről. Amint ezredéhez visszavonult s aztán a haterre ment, soron kívül hadnaggyá léptették elő. Ez a kitüntetés előléptése ifj. Lóke Emilnál a múlt érdemeinek elismerése és méltánylása, de egyáltalán annak a városi közönségnek is kifejezése, amellyel a vadászszerepben az ifjú hadnaggy további szereplése elé nevezik.

— **Az izraeliták újéve.** Szerdán este köszöntött be az izraeliták egyik legnagyobb ünnepe, az újév. A háború kitörése óta másodszer ünnepli a két napot, inkább foglalta azok nevet, akik északon és délen fegyverben állva érték meg az ünnepeket. És oda főn, északon ezek meg ezer ajkáról száll halálra az ég felé: az orosz barbárságtól embertelenül megkínzott zsidók adnak hílat, hogy folszabadtak őket a szenvedésből alól.

A mi orosz izr. foglyaink is megünnepelték az újév két napját, mely idő alatt a munkától teljesen felmentették a rituális községeinkbe. — Rosenfal sító mester az alkalomból 8 írt barcsezt bocsátott rendelkezésekre s Goldmann vendégfő is többeknek adott ünnepi ellátást.

— **A felmentési folyamodványok bélyegmentesek.** A katonai felmentési kérvényeket és mellékletüket, amelyeket a folyamodó nem bélyegzett fel, eddig meg lehetett. Most a pénzügy-miniszter meghagyta, hogy a beadványok és segéd-iratok letelezés mellőztessek, illetve hogy bélyeghiány miatt négy félváltó beleték alapján a katonai adóhivatások bélyegilletékeket ne irjanak elő, s ily beadványok bélyeghiánya miatt előírt illetékek ellen benyújtott jogorvoslat esetén az illeték töröltessék.

— **Ipárosok és kereskedők szabadságolása.** Az osztrák közigazgatási érdekképviseletök legutóbbi ülésen az a rendkívül figyelemre méltó javaslat merült fel, hogy az önálló kereskedők és ipárosok épp úgy, mint a földbirtokok, illetve mezőgazdasági üzemek tulajdonosai, bizonyos időre szabadságoltassanak halasztáhatatlan ügyek rendezése céljából. A szabadság csak olyanok adának meg, akik már hosszabb idő óta teljeskörűen hadiszolgálatot és akiknél hivatalos szervek igazolják, hogy halasztáhatatlan szükség esete kétségkívül nagyfontosságú és a mi gazdasági érdekeink szempontjából is annyira figyelemre méltó, hogy érdekképviseleteink haladéktalanul foglalkozzanak vele s hasonló előterjesztést tegyék sürgősen úgy a honvédelmi, mint a hadügyminiszteriumhoz.

— **A város házszerveződése** meg mindig nem került illetékes helyen aláírásra s így veszedelmesen közel áll a listázás. Kereskedők a legkétszembetűnően futkosnak Fränkhoz, azonban listázhat még sem tudnak jutni. Most az aratás után közvetlen. Ugyan mi lesz a tavasz felé s miféle kompozitál fognak a málnák, bennünket traktálni hit, az eledoridóban?

— **Mi lesz a városvezetés?** Az élelmezési osztály mindent elkövet, hogy a város közönsége az élelmezési uszóra karantén közé ne kerüljön. Így a közel jövőben érkezik fániai bus, szalonna prima fajta, mely az árakban konvencionális fog mindenkinek. Jelen eideami sajt, kávé, konzervek stb. melyekről a

lapok után fog tájékozást nyújtani az élelmezési osztály.

— **Mi lesz a zsir és fakérdéssel.** Rettegetos kérdőjeleket feleg a város közönsége előtt a zsir és téli fa szükséglet. A kövér s egyáltalán a disznók szája rohamosan fogy s az árak újból emelkedtek egyéb hússalakkal egyetemben.

A fákon még a macarok fűtyörésnek s ami levagott fa van a környékbeli erdőknél a szertelen magas fűtar árak miatt irtoztosan felszöktetik a tűzfelbányag árát. S nincs is remény, hogy enyhüljön a dolog. Ugyan mi lesz az egy esetleges szigorú tél beállításával.

— **Fogytek és fánakon** a város élelmezési osztályánál hetekenkint háttón és esztortokón kerülnek eladásra. És pedig fánakon darabonként 280 Korona. Fogytek páronként 180 K.

— **Nem lesz tél menctrend.** Az államvasutai igazgatósága közli: A magyar királyi államvasutai vonalon október hó 1-vel új menctrend nem adnak ki, hanem az 1914. évi május hó 1-én elbocsátott nyári menctrend a vonatok egy részének megszüntetésével továbbra is érvényben marad. A forgalomban maradt vonatokról egy kivonatos hirdetés kerül kiadásra, mely csak a közeledő vonatok számaát tartalmazza. E vonatok menctrendje az 1914 évi május hó 1-től érvényben menctrend-hirdetményekből vehetők ki.

— **Jelentkezzenek a rokkantak.** A háború elején lehetetlen volt a háború összes rokkantjai szakértői orvosi kezelésben részesíteni. Hiányoztak erre névze a kellő tapasztalatok és berendezések. Ujabbban azonban az állam mindon lehetőet elkövet, hogy minden rokkant és benn kellő gyógyításban, oktatásban, esetleg műveltségben, zenélő eszközökben részesüljön. Tiszta István miniszterének a minap közöndelelet bocsátott ki, hogy a már korábbi kezelés alatt nem álló sebesültek és rokkantak is jelentkezhetnek szakértői kezelés végett.

— **Liszthaszon.** A legtöbb város maga szervezte be s szolgáltatta ki a közönség liszt szükségletét. Nagyon természetes, hogy az üzletre egy város sem akar rábíznai szedtek leltát bizonyos kezelési költéseket, amelyeknek nagy-ságáról egyik-másk városban legendák származtak. Hogy a talizás itt-ott nem lehetett alapítalon, mutatja Nagyvárad esete. Ez a város ugyanis, mint a városi élelmező-osztály jelentése közzé teszi, egy esztendői működés alatt 160 ezer koronát nyert a lisztkezésen.

— **Az apró pénz visszatartása.** Régi panasz a háború eleje óta, hogy az apró pénz ki-vonatok a forgalomból. Ennek az érthetően eljárásnak kellene valahogy elejét venni. Sok balhiedelem kált ugyanis származza a nép rétegében, hogy így és úgy, csak az érepennek lesz értéke. Ennek folytán az apró érepenzt visszatartják s bajokat okoznak a forgalomban. A nép vezetőknek lenne szerepe, hogy ezeket a balhiedelmeket eloszlassák s meggyőzzék a nepet ama eszelekvésének helytelenségéről, amikor az érepenzt elidugossa. Mert csaknem minden falusi embernél egész garmaod érepenz található, ha szük-seges, míg kereskedőink valóságos hájszát kenytelenek csinálni, hogy néhány korona árú aprópenzt összerakozzanak.

— **Hová lesz a tojás?** Dacára a rendőrség legelőnyösebb intézkedéseinek s éberségének az utcavégi kereskedők a beérkező falusi asszonyoktól a tojást mind össze vásárolják s a közönségtől elhárasszák. Vasárnap reggel a vögreke kiállított posz-

tok nagy mennyiségű tojást koboztak el az efféle elővásárlóktól, akiket a legszigorúbban kellene ismét-lődés esetén megbüntetni.

— **Paradicsom** egy vaggonnal érkezik ismét a város élelmezési osztályához, melyre ott elő lehet jegyezni. — Az ár ugyanolyan lesz körülbelül mint az előbbi.

— **Megállítják a vadak maximális árát.** Mint értesültünk miniszter új megállapítja a nagybol vadak és nyulak maximális árát és pedig kgramonként 2—2 koronában.

— **Vaddisznó helyett — muszka.** A célti fogolytörő építésnél alkalmazott muszka foglyok közül többen megszöktek és a bakonyi erdőben találtak buvó helyet. Lipka Árpád erdőész, a hússzárakkal az erdőben vaddisznóra lesett és az osthomályban rezzenést hallott és abban az irányban lőtt, talált is, de nem vaddisznót hanem egy muszka foglyot. Az erdőszet az eset nagyon megtörte, — azonnal jelen tést tett az esztől a bíróságnál.

— **A katonák őszi szabadságolása.** A legnagyobb munkaidő megkezdésekor kezdődik meg a legendás offenzívák is a haterre, a böles hadvezetéség mégis keresztől tudta vinni, hogy a föld-mies emberek hazajöhettek az aratásra, a csaplési munkálatokra. Isten segítségével mindkettőt bányesen elvégezték. A hadvezetéség most egy újabb okos és szerfelett fontos idevált áll elő. Megint szabadságot ad a katonáknak, hogy az őszi munkákat is elvégezhesék itthon. Már értesítette a törvéphyatóságok, hogy szükség esetén hajlandó az őszi munkákhoz munkaerőt adni. — Diadalmas győzelmeink mellett tehát a gazdaságok őszi munkáit is rendezhozzuk.

— **A gabonának végrehajtás után való lefoglalása.** A kormány 2072/915 M. E. szám alatt rendeletet adott ki, mely szerint a gabonafelek végrehajtás után lefoglalhatók és el is adhatók amennyiben az országos gazdasági bizottság azt köz-szükséglet céljaira meg nem kívánja szerezni. A lefoglalás törvényét a kiadott rendeletek értelmében jogosult vevő elővételt után vagy készárúvaltelő megszerezte, kellő igazolás és a hátralék kifizetése után a foglalástól számított 15 nap alatt kérhető (2. §.) a törvénynek részére való kizságt. Ugyan ilyen joga van az előleget gyűjtő pénztintészetnek is. Azokban a folyamatban lévő végrehajtásai ügyekben, amelyekben az árverés még kitűzve nincs, a jelen rendeletet megfelelően kell alkalmazni. A 2. §. ban megszabott határidőt a jelen rendelet éleltelbepésének napjától kell számítani.

Szerkesztői üzenet.

— **N. helyben.** Fura kérdés. Termett, mint a gomba az erdőn. Ki terjesztette előnek, ki dobta világgá — azt senki sem tudja. Mint a sok közbe hi, nek, úgy ennek sücszelelés szerkesztője. De hiszen már ismerletne a mi társadalmunk, hogy itt monyai hamis bír leg a levelemben s a gonoszok és bányúk eszében és ainkán. De csak hagyjuk őket beszélni. A fő, hogy sohase legyen igaz az ilyen beszéd s baj ne érje a mi földienket a messze távolban. Cdv!

— **R. K. Talán** megszólalhatna beteg-szöke közben is. Hátha most még szöbben zengete az a lant. Vegye csak fel! Talán az nem sebesült meg a haterre. A lélek csak nem hatott az a sokoktázalóvá.

— **F. J. Majd,** ha már jobban meggy. Akkor talán

Hirdetmény.

Alulírott pénzintézetek kölcsönös megállapodás alapján
a betétkamatlábat

f. évi október hó 15-től kezdődőleg
 $4\frac{1}{2}\%$ -ra szállították le,

a miről a nagyérdemű közönséget ezuttal tisztelettel értesítik.

A betéti kamat adót ezután is maguk az intézetek viselik.

Nagykanizsa, 1915. szeptember hó 9-én.

Délzalai takarékpénztár r. t.

Nagykanizsai takarékpénztár r. t.

Néptakarékpénztár r. t. Nagykanizsán

Zalamegyei Gazdasági takarékpénztár

=== J.F.J. WAJDITS JÓZSEF ===

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapírokban
és névjegyekben
Nyomatványok izléses kivitelben jutányos árban
gyorsan készítettnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek
dús raktára.
Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomtatványok
nagy raktára.

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1
Telefon: 182. — Hírdetések díjazásában az alábbi

Felolvasó szerkesztő:
Báné Kovács János

Főszerkesztő:
Kemény László

Megjelenik hetilán és csütörtökön.
Előfizetési árak: Egyszeri ára 10 korona, félévi 5 korona, Negyedévi 2 korona 80 fill. Egyszeri szám ára 10 fill.

A mi albumunk.

Dobrovics Milánnal

nyitom meg portráit sorunkat. Egyéniségéről s a nehéz és súlyos időkben való szerepéről már nem egyszer emlékeztünk meg. S erre az emlékezésre valóban, érdemesen rászolgált. Nehéz sorunk első percétől kezdve azon a helyen, abban a munkakörben áll, ahova szíve s a szegények iránt mindenkor részt vevő lelke bocsátotta. Nem esugdóg, nem lankad büszkalmá, kifogyhatatlan találmányossága, leleményessége, amelyből meríti neves tervét. Nem tudom, hol lenne segítő akciónak önélelke. Így városunk vezet, az elnök között áll, sőt nem egy tekintetben példaképül szolgálhat. Az ő tevékenysége teremtette meg a Hadségélyzót, a Népségítőt s közel fogható eredményeket létesített ott. Szavát s tervét nemcsak lelki költségvetésnek megcsinálta s azóta folyton erősök, bírók, gyarapszik a mozgalom. Nehéz is az ő szerepét a munkásságát a pár sor keretében szorítani. Minden nevével van kapcsolatban, ami a segítségnyújtás terén történik. S mindennek valami különös íze nyílik meg s teszi jellegzetessé. Nem mellesleg senkit, nem hogy figyelmen kívül semmit, ami nemcsak előbban támogatja és elősegíti. Én azt hiszem, meg álma is e nemes foglalkozása körül forog. Bár sokan követnek példáját s átragadna sokakra lelkes munkássága, törekvése. Emléke összeforr a jelen történetével s városunk krónikájában nemcsak lelke miatt méltán tart számot a jövő méltóságára.

Rokkantjaink ügye.

(Cs. z.) Huszezer rokkantát számolt össze az ország területén a Csönkített és Bona Katonákat gondozó Bizottság a folyó évi április 30-án megtartott rokkantszámlálás alkalmával. De nem a szám nagysága, hanem a nemzet kötelessége — és önmagához — méltó halála a rokkant katonák iránt méltítja az állam és társadalom kötelet arra, hogy a esonka Hősök jövő sorsának oly fontos kérdést üdös módon megoldják. A probléma egyike a legnehezebbeknek és legbonyolultabbaknak, mert hiszen morális, finansziális és szociális szempontok pontos és gondos összeegyeztetése kapcsán előfordul meg s mindhárom szempontnak hatásosan kell kidomborodnia mindazokban a kormányintézkedésekben, amelyek a rokkantak sorsáról határoznak. Megnyugtató, hogy ugy az állam, mint a társadalom érzi tudja az ügy fontosságát, amit nemcsak a rokkantak érdekei, hanem a rendőrtörvényes jogszabályaink (amelyek helye helyén azonnal szervesen kidolgozott s a rokkant kérdéssel minden irányban foglalkozó részletes és gondos rokkant-törvényt várunk) nemcsak eddigi tenneteink, hanem a társadalomnak eddig is hathatós módon nyil-

vatult áldozatkészsége bizonyítanak, hanem az a kétségtelenül örvendetes jelenség, hogy szakkörök, tudományos, gazdasági testületek arra hivatott tagjai és közéletünk legkiválóbb vezetői tagjai általában felszínre tartják a kérdést és kidolgozott esszékkel, előadások, felolvasások keretében komoly, hozzájáruló hozzászólással intenzív figyelmet keltenek a rokkantkérdés legapróbb részletei és azok gyakorlatilag legelőnyösebb és legmegnyugtatóbb megoldása iránt. Ebből a szempontból igen figyelemreméltó gróf Klebelsberg Kuno közoktatásügyi államtitkár tanulmánya, amely behatóan foglalkozik a rokkantügy mai szervezetével. Meg kiforratlan most ez, inkább kísérletesez, tapogatózás, de az eddigi jelek ből itélve bátran szögezhetjük le azt a kedvező megállapítást, hogy a munka jó irányban halad és hogy az állam és társadalom egymás feladatait megértő összhangban igyekezik tette alá juttatni a kérdést, amelynek közgazdasági, orvosi és társadalmi kezelése az eddigié szerint kifogástalannak s eredményekkel kecsegtetőnek látszik. A rokkantügy ezidőszériai egyetlen állami jellegű intézménye, amely a közgazdasági szervezeti irányító szálait tartja kezében, a lemm b említtett bizottság, amely ilyenkor gondosodik a megoldás, a kezelt kérdések egység-

Ne gyujtsunk gyertyát.

Ne gyujtsunk gyertyát, édes apám,
Homályban hulljon ránk a sötét...
Odaát a nádas mögött már
Ugyis nagy harcot vestett az ég.

Csatás túsaja ködönt lebeg
Keresztdal a széles nádason.
Közlebb tart a feketeség,
S előtte minden tavaszon.

Mavad a semmi. Csak a semmi...
Valaki mindig győz a csatán,
S zörögve mennek a gyászkocsik...
— Ne gyujtsunk gyertyát édes apám!

Kocsis László.

A hősök lelkivilága.

K. dömster aki a mozgatás alkalmából a kassai hadtesthez vonult be s a 9. honvéd gyalogezredben hat hónapig haláltünetekkel küzdött az északi harctéren és vitézségéről az ezüst érdemmel kitüntetve, mondta el az alábbi két történetet.

Mindjárt a habony legelőjén történt a tomaszovi útközénel, hogy az oroszok rettenetes tűzbe fogták a zászlókat. Ugyalátszott hogy végzőrónak eljűk. Az ellenség golyózápora erősen tizedelte sorainkat, melyek már már ingadozni kezdtek. A tűztek közül már többen elestek, vagy súlyosan megsebesítettek. Zászlósnak is elesett. Ekkor jött a parancs, hogy a szemben lévő magaslatot szuronyrohammal elfoglaljuk. Mi többek katonák megdermedve néztünk össze mert fele-tínességnek tartottuk a rénkort feladat sikeres kivitelet. Ekkor a rajonálháló előment egy csapat képi fiatal gyerekek és felkapta a felderítésük előtt gázdátlanul levező zászlót, a t magasan megléngve kiáltotta: Ünneim! Előre!

Egy pillanat alatt mindent felvete rohantunk a zászló után, az ellenség állásai felé. A golyó záporban előretörtetek csak a zászlót néztük, mely magasan lengve hitosságot, harci vitézséget ontott körülötte. Kemény útna alig egy óra alatt uralt lettünk a magaslatnak, mely alkalommal százal több orosz ejtettünk foglyul.

Az egész dicsőségét, vitézi tetteiket annak a csapatnak bítor katonának köszönhetjük aki a vészes pillanatban lángoló házaszeretett dicsőségesen emelte fel és vitte a zászlót bátorsága harci készségével magyarul ragadta mindnyájunkat.

Habonyunk kérdésére, hogy kiesoda? csak annyit felelt: magyar tanító vagyok, kötelességem teljesítenem.

Dicső, követésre méltó példája megkapta az ezüst érdem.

Az orosz túlerő lépcső-lépcsőre előre haladt, Hadavakaloni bizonyult minden erőtesztünk. A habony kitérésakor észreker, ugyanis, gépfegyverrel jól felszerelt, az orosz-japán habonyból egy kis tanulságot merített ellenség visszaszorította hadtesteket a Kúrpatok egybe ontul, berezi közé.

Vitéz honvédek is ide szorultak és haláltagyvető bátorsággal szívóssággal vették a hazát. Eléhalhat harc folyt itt, amelyen megort az ellenség ereje és vissza lett vetve a Sauntuli vidékre, orosz-lengyelországra.

Napokon át tartottuk ezt a helyet, míg nem az ellenség egy osztágy ejnek idején egy dombhat tetőjén magat jól olvasa, biztos felzsekből löni kezdte konyháukat.

Jaj volt annak ki látáralba mert közalodul s mert az ellenséget ezen állásából kiverni nem tudtuk, megszokták a hadiparancfal való erintkezésnek annál inkább mert a nappal felénk erintkező biztosan haladtal vité, ejnek idején pedig az oroszok golyózáporral tavol tartottak mindenkit. Elfogyott már minden avó készletünk. Ekkor egy szabósi öreg nepfelkü pipára gyujta neki gyűrűközt, hogy az

ségéről az egész ország területén. E bizottság mellett, amely állandóan hivatali szerveve alakul majd át a háború után, nem kevésbé fontos a rokkantelhelyező hivatal működése, amely a gyógykezelés és közgazdaságilag újra hasznavehetővé vált rokkantak számára a mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi üzemek körletében a gyógyült és a hadsereg kötelekből elhozasított rokkantak munkaképességéhez idomuló keresetforrásról gondoskodik, azokat szamentartja és elhelyezi. Helyes az ez ügyben kiterjesztett miniszteri rendelkezés az intézkedése, hogy az orvosi kezelés és a rokkant iskola kiképzése alól adott esetben a rokkant nem vonhatja ki magát az ellátási igény elvesztésének veszélye nélkül és helyes s feltétlenül figyelemreméltó és keresztülvendő szempont az is, amelyet gróf Klebelsberg Kuno tanulmánya keretében hangzott, hogy a rokkantelhelyezés kérdésénél nem szabad a gazdasági életben különben szokásos ridegséggel és üzleti merészséggel kezelni. „Kevés hazatér a annál több embert kell felépítenünk” — mondja a találó megjegyzés.

A kérdés csak felíg van megoldva a gyógyült karokkal, lábakkal, a protézis megfelelő alkalmazásával és ott sem végződik az állam s a társadalom feladata egészen, hogy gazdasági existenciát teremtsen a rokkantaknak s aztán jölvégezeten gondolván munkáját, ne törődjék többé vele. Igen, embereket kell felépítenünk, de nem gépeket, hanem lelket is kell lehelnünk ezekbe az emberekké, lelket, bizalmat, reményt. Ezt pedig csak az a szeretet és csak az a hála teheti, amely ott szunnyad mindnyájunk lelkén, akik keresztül túltük — az első háborús esztendő dúlását, akik jó hazafiak és hős rokkantjaink

önfeláldozását értékelni tudó, felebaráti érzésekkel áthatott polgárai vagyunk a hazának. A szeretet szavain kívül a szeretetnek a rokkant hősök hozott áldozataihoz méltó tettei legyenek azok, amelyekkel a hazatért esonka hősökről mindnyájan egy szívvvel-lelékkel gondoskodunk.

Wajdits Gyula prelatus kanonok aranymiséje.

Nagykanizsa nagy szülötéről. — A jövőre és nemeslelkű főpap, pécsi kanonokról emlékeznünk meg e sorainkban. Jelen szavunkkal kiemljük őt abból a esendes és hangtalan életből, amelyben saját jó lelkeinek szavát követve, csak azt keresi, hogy hol teljessen jól, hol szívtelen jól komolyt, amelyet a nyomor és szenvedés saját ki az emberi szemekből. Alkalmat e sorainkra az ad, hogy a nemeslelkű főpap a napokban aranymiséjét tartja, azaz áldozópapjának örvendik üdvözlőjait. Ezt a kevesekből megért alkalomát s ünnepet is csak úgy akarta Wajdits prelatus megünnepelni, amit egész életét töltött, esendben s hangtalanul „Mária-Zsille”-mgy tehát s ott a kegyelműn mutatja be aranymiséjét az Úrnak szept. 20-án. De Nagykanizsáról sem feledkezünk meg. Ez alkalomból itt is mond az első templomban egy szent misét szept. 24-én reggel 8 órakor Wajdits Gyula prelatus kanonok Nagykanizsán 1865-ben mutatta be első szent mise-áldozatát. Azóta lelkes munkája jutalmul a pécsi káptalan tagjai sorába szellett a fejedelmi mertányos. Stallonának jövedelmén valóóságos forrása a jövedelmének hosszú sorának. Minden gondolata arra irányul, hogy jól teljessen. Életének ez a története — hogy mindig jól eslekedett. Kíváncsi, hogy ez a pösög szív és lélek meg soká legyen a szenvedő és segélyt kereső emberiség tulajdona.

Gyümölcstermésünk értékesítése és a kivétel.

Általános óhajtás és törekvés most, hogy terményeinkből mindazt igyekezzünk a jelenlegi viszonyok között itthon tartani, amire elméleti szempontból szükségünk van, annál is inkább, mert egyes megszokott táplálékainkban csak merészelték mennyiség áll rendelkezésünkre és azokat behozatal úján most legteljebben részben szerelhetjük meg. Helytelen lenne azonban ezen elv alapján gyümölcskivételünket a szövetségi Nemzetiudalomba megbővíteni, amely feleslegesen a legutóbbi esetben szívesen fogadja azt várja az azok helyett más nekünk szükséges anyagot juttat rendelkezésünkre. Kellő óvatosság mellett tehát a kivétel teljes beszüntetésére szükség nincs.

Egyes vidékeinken az idén egyik-másik gyümölcsből jelentékeny mennyiségek termettek és minthogy a gyümölcsnek az a része, amely triss állapotban fogyasztásra nem kerül a konzerv készítésre sem szolgál, csak elszáraztatódnak megengedhető, sőt helyén való az ilyen feleslegeket szövetségi üzemeknek átengedni és így az országba pénz hozni be.

Árgus

H I R E K.

Bibornok püspökünk jubileuma.

Dr. Hornig Károly dr. veszprémi bibornok-püspök ur Ö. emineenciája f. hó 8-án ünnepelte meg püspökszenteltetésének 27-ik évfordulóját. Ezen a nagy napon a veszprémi egyházmegye minden templomában török tűnik szállottak a papsg és hívők ajkairól a Mindenhatóhoz kérve őt, hogy nagynevű bibornok-püspökünköt meg igen soká tartsa meg viruló egészségben a veszprémi egyházmegye díszére az anya-szentegyház és a haza javára.

Mi magunk részéről azt a hó kerést esatoltuk a papsg és a hívők imájához, hogy Ö. Emineenciája, a kati sajtónak oszlopa és erőssége minél előbb megerősse a porjányú sajtó teljes megerősödését és felvirágzását.

Vaszary Kólos emlék-múzeum. Keszthely város nagy szülötének és jövőjének emlékére dr. Csák Árpád, a Balatoni Múzeum — Egyesült titkára és a régészeti osztály vezetője, a keszthelyi Balatoni Múzeum-ban Vaszary Kólos termet létesít melyben összegyűjtött és kiállítja mindazokat a tárgyakat, amelyekkel a volt hercegprímás használt. Akiuk ilyen tárgyak vannak a birtokukban kegyeletes dolgot művelnek, ha azokat a „Vaszary Kólos emlékmúzeum” részére dr. Csák Árpád múzeumi titkár címére Keszthelyre küldik A Vaszary Kólos emlékmúzeum melletteken fog sorakozni a Georgicon halhatatlan alapítójának Festetics Györgynek és nagynevű törtémszűnknek Fejér Györgynek emlékmúzeumához és a „Helikon Múzeum”-hoz, melyek kiugasztó részzeit alkotják a Balatoni Múzeummal kapcsolatos: Történelmi arcképcsarnoknak és erkei gyűjteménynek, melyben Zalavármegye nagyjainak akar dr. Csák Árpád méltó és maradandó emléket állítani.

— Az izek templom Jomkipurkor az az istentisztelet a következő sorrendben lesznek megtartva: a) a nagytemplomban: f. hó 17-én, pénteken délután fel 4 órakor mincha ima, 6 órakor esti ima; 18-án szombaton reggel fel 7 órakor saehriszt ima, d. e. fel 9 órakor ifjúsági istentisztelet, a halottak lelki üdvéért való Házkárával kapcsolatosan, amely mindenki részt vehet; d. e. fel 11 órakor muszaf ima színtén Házkárával. Délután $\frac{3}{4}$ órakor mincha és ezt követőleg néla és mariv ima. — b) a kistemplomban: pénteken d. u. 6 órakor esti ima, szombaton reggel 7 órakor saehriszt, d. e. 10 órakor muszaf d. u. $\frac{1}{4}$ órakor mincha és ezt követőleg néla és mariv ima. — A Szombat d. e. fel 9 órakor kezdődő ifjúsági istentisztelet kivételével, fenti istentiszteletekhez is csak a megfelelő belépti jegyek előmutatása mellett lehet a templomba bemenni. — Templomi ülések még most is kaphatók a hitközségi irodában.

— Halálozás. Városunk egy reggiparcsónak özvegye hunyta le szép kőt érve órák átómra szemet, özv. Benedek Antal-nében Benedek József s 16 atyegy-éd-sanyját vesztette. Hosszas betegeskedés után a boldogultnak a halál csak megváltás volt, gyermekeiknek bánatát pedig a mindenkori gyóztító Ur meg fogja enyhíteni. Nyugodjék békában.

ellenséges lövészarok elött heverő ládát, melyben élelmi szert színtalt, át hozza. De porújárt, mert szíven találva hanyat vagódott ott, a lövészarok peremén. A szomoru meg meg csak jobban izgatta embereinket. Egymás után próbálkozt meg e kísérlettel hat ember, s mind a hat ott hagyta fogát.

Az éjszaka sötétben, mikor az oroszok a lövészarunk hátterét lötték, hogy távoltarak a konyhánkat, ku-sza-csu-sza indolt meg a kérdéses láda irányában M. tanító, 9. hónapig gyalogvezetődeli népfelkeltő, aki a századparancsnokkal történt megbeszélés szerint honvédségünk tíze fegyverrel elakatta őrnei az ellenség lövészarok. A drótháló a magdávált ottalvaló óvatosan felmetszelte, s az így megszerelt ládát hátára helyezve zajtalanul vissza kuszott lövészarunkba.

Az oroszok látva, hogy honvédségünk tízelesa a lövészarokból, az az fedezék megült jöv, nem igen réngáltak rák, s csak így történetüket meg, az a meszbe való dolgot, hogy M.-nek sikerült az oroszok lövészarok ele helyezett láda csapást sártelentül behozni lövészarunkba.

A megtizedelt, agyonhevezett csapat a rekviált csonteről jó erőre kapva, hamnap kiverte az oroszokat hatalmasan megerősített állásokból és végére hozzá jutott jó meleg táplálékhoz.

— Festetics Tassilo herceg adománya.

Festetics Tassilo herceg ur Ófőméltósága a háborúban földtől tűzhelyek újraépítésére 3000 koronát küldött gróf Khuen-Hederváry Károly bizottsági elnök eméire; a háborúban elesett hőök árva javára pedig 2000 K-kal küldött gróf Zichy Jánosnak, mint az országos Katolikus szövetség elnökének.

— Városi képviselői gyűlés.

Holnap délután tartja városunk képviselőtestülete közgyűlését. Melynek legfontosabb tárgyait a város gabonaszükségletének beszerzése s a liszt-szerződés bejelentése képezi.

A tárgyszorotat egybekötve a következők: 1. A város gabonaszükségletének biztosítása és a lisztellátás tárgyában a Franz L. és Fiai céggel kötött szerződés bemutatása. 2. V. tiszti ügyész helyettesítése. 3. Bay György rendőrárkapitány szabadságolási kérelme. 4. Pollermann János helyettes rendőrbiztos eskütelése. 5. Perger Károly v. sljegyő nyugalomba helyezése. 6. Osv. Kovács Lajosné szül. Bogner Verona v. rendőr özvegyének nyugdíjállása tárgyában tanácsai javaslat. 7. A gőzfürdőberletti szerződés bemutatása. 8. Az esküdtöket ösztönző küldöttség megalakítása. 9. Az 1916. évi városi közmunka összehívására bizottság kiküldése. 10. Az 1914. évben természetben nem szolgált kőzmunkaszámok leírása. 11. Deutsch Mór, Berger Samu, Dr. Kreiser József, Jagasits János, Vinkler István, Vince János, Bertalan László, Skerklak János, Tullósy Péter, Kovács József, Toth Péter, Blumenschein Mór, Bayer Vince, Nemeth József, Fischl Adolt, Fischer Jakab, Károly, Szalai János, Rosenberg Salamon, Horváth Klára, Viasits József, Györgye Sándor, Pállos Zsigmond, Koln Zsigmond, Ring Mór, Haán Gyula, Borsos Károly, Hegedűs Károly, Feldmann József, Kumanovics Pál, Frank János, Czömer Pál, Csányi csár Ferenec, Kreiser Albert Nagykanizsa város közsegi köztelkébe való felvétele. 12. Krausz Károly Károly illetőségének megtagadása.

— A soproni kerületi kereskedelmi és iparkamarának közgyűlése.

A soproni kerületi kereskedelmi és iparkamara kedden, azaz 1915. évi szeptember 21-iken délután 3 órakor a kamara székhez gyűléstermében rendes közgyűlést tart. — Napirend: 1. Elnöki előterjesztések. 2. Miniszteri leirat az elnöki választás eredményének megőrsítéséről tárgyában. 3. A kamara kereskedelmi alelnökének megválasztása. 4. Az Országos Ipari- és Kereskedelmi Minisztérium tag megválasztása. 5. A törvényhatósági ipartanácsok tagjának megválasztása. 6. Jelentes a kamara 1914. évi zártkörű munkájának miniszteri jóváhagyásáról. A kamara 1916. évi költségvetése. 7. A szakiskola ösztönzőjének megállapítása. 8. Jelentes az állami munkajuttatási díjakra. 9. A felsőmagyarországi közsegeket segélyező mozgalomban való részvétel. 10. A háború következtében sürgős viszonyok közé jutott kereskedők és iparosok segélyezése.

— Halottak hitt férj.

Rencos György vonyate vashegyi születésű 20. honv. gy. ezredbeli neplőlkő a múlt évi augusztus hó elején látta az orosz haderejben küzdőt s azóta semmi eljelt nem látott magáról. Erte aggodó felesége már elíratta. Most egy év után érkezett meg elő levele egy Vidamoszty melletti helységről aug. 1. keddetl, melyben tudatja, hogy a háború elején orosz fogasba került, honnan már több ízben iri és summi

lefeletet nem kapott hazáról. A levelek természetesen nem érkeztek meg. Képzhető most az aggodó hitves és szerető gyermekek öröme. A fogasból érkezett pár sor irás visszaadta a bánatos családnak megnyugvását és boldogságot.

— A város élmezési osztálya értesíti a közönséget, miszerint a jövő héttől kezdődőleg friss füstölt marha nyelvi is rendelkezhető grammunkon 4—4.50 koronáért a város élmezési osztályánál.

— A hadifoglyok ellenőrzéséről. A pozsonyi és ék kir. katonái parancsnokság, amely az egész ország területére meg van bízva a hadifogly munkácsoportok kiállításával, értesítette az összes törvényhatóságokat, hogy a kísérő személyzet zsoldját a munkaadó tartozik kifizetni és az illető táborparancsnoksággal viszálni. Valamennyi az arató munkánál levő fogolyok katonái ruházatán kell lennie és csak katonai sapkát szabad hordania.

— Rendelet a szeszfőző üzemek korlátozásáról. A pénzügyminiszter a lakosság elemezesére, valamint az állatállomány eltartására szükséges termények biztosítása céljából e napokban kiadott rendeletében a fogyasztási adó alá eső szeszfőző üzemében állapított meg korlátozásokat.

A rendelet értelmében buzát kétszerest és zabot egyáltalán nem dolgozhatnak fel a szeszfőzők. Rozsot és árpat alapanyag gyanánt csak a szajtot elvártat is készítő szeszfőzők fordíthatnak szesztermelésre.

A tulyomláng burgonyát feldolgozó szeszfőzők az 1913—14. évi ösztönzőnyelvük 80 százalékának megfelelő mennyiségű szesz termelhetnek. Cukorrépából csak a szeszfőzővel kapcsolatban álló mezőgazdasági földjein közvetlenül szeszgyártási eszközök termelhetek szabad szeszgyártásra felhasználni. A tengeri felhasználásra vonatkozólag külön intézkedéseket tartalmaz a rendelet.

— Mi lesz az iparos tanonciskolai tanított fizetésével? A közsegi iparstanonciskolának a tanítók a mai nappal megkezdődnek, az ott működő tanítók már most kivánsára várják vajton visszatartott fizetésük meg. től visszamenőleg ki lesz e utalva. Erre nevez Dr. Krátky István v. főjegyző megnyugtató kijelentést tett felelős szerkesztők előtt, de mindenesetre kívánatos, hogy az ígért mielőbbi valóságga vajton s az ott működő tanítók jogos igényei kielégítését nyerjenek.

— Házasságon kívül született hadiárvák. A német birodalmi kormány szociális felkísérete pótlára kel aoknak a házasságon kívül született kiskorúknak, akiknek anyja nemet alattvaló atya ellenben magyar vagy osztrák és a szövetséges magyar és osztrák hadseregben teljesít katonai szolgálatot. Eddig azok a gyermekek még ha hadiárvák is voltak is, nem kaptak állami ellátást, csupán a társadalom jótékonyasága voltak utalva. A német birodalmi kormány rendelete értelmében ezennel segítségben fognak részesülni, még pedig a szükséghez mérten olyképen, hogy az állami támogatás ez év májusig visszaható érteni lesz.

— Orosz foglyok szokása. Nagy János keszthelyi adótit. l. h. 7-én Karakó község határában egy kukoricásiban vándorolt, miközben kutyája egy fél foglóbavát kunyhóhoz vezetett, amelyben két megszokott orosz fogly rejtőzködött. A foglyok

menekülni próbáltak de Nagy János vadászfégyverétől annyira megijedtek, hogy hamarosan meg adták magukat. Nagy a két foglyot átálta egy uradalmi érnak, aki aztán János-házára kísérte őket.

— A rokkant katonák ellátása. Illetékos helyről szerzett értesülésünk szerint az igazságügyminiszter igen érdekes tervvel foglalkozik, amely ma a megvalósulás küszöbén van s egész sereg rokkant katonát fog a bíróságoknál konyerhez juttatni. Az igazságügyminiszter a gyenis a polgári rabokat munkáshányi enyhítésre ípari üzemekhez osztotta be, s mivel itt nagyobb őrszemélyzetre van szükség, mint a börtönökben, a törvényszéki járásbírói és ügyészségi hivatalszolgálat fogyerében börtönőri szolgálata rendelke ki, a hivatalszolgálat felelőké pedig a honvédelmi miniszter által kijelölendő rokkant katonákkal végezteti, akik megelélt díjazásban részesülnek.

— Tengeri a városháznál. Látva azt az örösi hiányt s uszortát, melyet a tengeri árval elkövetnek, a város közönségének szükségletét ellátandó gondolkodás történt annak beszerzéséről. Ugyanazért azok kiknek tengerre közlekedni van, a város élmezési osztályánál jelentkezzenek, hol a tengeri ára felől is tájékozást szerezhetnek.

— Ingeny liszt a megyei tisztviselőknél.

A vármegye legutóbbi közgyűlésén kimondotta, miszerint az őrléssel megbízott malomtól nyerendő tértírény összegéből a megyei tisztviselőket s alkalmazottakat ingyen liszttel fogja ellátni.

Nagykanizsa városa a Franz malomtól szintén nagyobb összegű visszatérítvényben részesül, melyből szintén elláthatná tisztviselőit épüngen ingyen liszttel, mint azt a vármegye teszi. S ez megtörténhetne ugyan, csak egy kis körültekintés és jóindulat kellene hozzá az illetékes faktorok részéről.

„BERLIN“ nagymozgó színház szombat és vasárnap másora rendkívül érdekes szép tiszta felvétel-lekötöl van összeállítva, melyek egyúttal aktualitások révén nagyobb jelentőségük. A csemk műsorai kiemelendők egy érdekesítő szenecziós nagy dráma, mely az eddig látni drámákat is felülmúlja. Ezt leírni nem lehet, ezt látni kell. — A „Berlin“ nagymozgó kiútna másora alkalmazkodik a közönség hangulatához és megtalálja benne mindenki azt, amit látni óhajt és szeret. Kedden, szerdán és csütörtökön a szezon legkiválóbb műsora lesz bemutatva.

Káposzta eltevéséhez, különösen alkalmas étel olajos hordók, kemény fából jutányos árban kaphatók a „PATRIA“ nagykanizsai pótkávé gyárban.

IRODISTA NŐ,
ki a német nyelvet is bírja,
tartós és kellemes állást nyerhet

IR. WAJDITS JÓZSEF
könyvkeresked. ében.

Hirdetmény.

Alulírott pénzintézetek kölcsönös megállapodás alapján
a betétkamatlábát

f. évi október hó 15-től kezdődőleg

$4\frac{1}{2}\%$ -ra szállították le,

a miről a nagyérdemű közönséget ezúttal tisztelettel értesítik.

A betéti kamat adót ezután is maguk az intézetek viselik.

Nagykanizsa, 1915. szeptember hó 9-én.

Délzalai takarékpénztár r. t.

Nagykanizsai takarékpénztár r. t.

Néptakarékpénztár r. t. Nagykanizsán

Zalamegyei Gazdasági takarékpénztár

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapírokból
és névjegyekben
Nyomatványok izléses kivitelben jutányos árban
gyorsan készíttetnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek
dús raktára.
Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomtatványok
nagy raktára.

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-ter 1
Telefon 182 — Hirdetések díjazása szerint

Felolvasó szerkesztő:
Báné Kovács János

Főszerkesztő:
Kemény László

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.
Előfizetési árak: Egyszeri ár 10 korona, félév 5 korona, féléves 2 korona 50 fill. — Egyszeri szám ára 10 fill.

A mi albumunk.

Vidor Samunéről. Amikor a nehéz és súlyos idők igaz lelki munkássáráról jótétől írunk, nem szabad, de nem is lehet megfedkezniük. Az első között is első ő, aki sohasem hiányzik onnan, a hol nyomor, a szenvedés szavát adja s könnyeit hullatja. Hogy hiányozhatnak-e ma, a nemzet élet-halál harcainak perében a segítő helyről? Nem maradt el. Megértette most is, hogy mi a magyar asszony kötelessége s régi napok sora óta rója már azt az utat, amely lakosaitól a Királyság-utcai kórházig vezet. A jó és vigasztaló szavak bősége reggeltől estig felelőit a legszentebb cél érdekében nyert sebek lapalmát. S a vigasztalás mellett az anyagi segítésről sem vonja ki magát Vidor Samuné. Valóban csónka lenne városunk jövedelmisségének története, ha az ő nevével meg nem emlékeznénk. Az igaz magyar asszony kötelességeinek örök példája lehet az ő élete és tevékenysége. Amennyi akaratot s tehetséget rejlik benne az még sohasem szolgált más célt, mint a jövedelmisség ügyét. S erre a nehéz szerepre most sem eledt rá Vidor Samuné. Folytatja lankadatlan buzgalommal s energiával a mult szerepet. Lelki nemessége kimeríthetetlennek látszik, ahol a szenvedés segítségét kéri; sokféle változatban, de mindig igaz jószággal látják a jövedelmisség útján. Nem kékik el sohasem onnan. Én azt hiszem, az lenne a Vidor Samuné halála ha jót nem lehetne. Nevét idértük albumunkba, hogy mindemelékesebben beszéljen példája a késő korok nő világa felé is. Boldog élet az ő élete, mert a jövedelmisség bő tartalmaik igaz kerete.

Az üzlettársak.

Soha még üzleti érdekeket szívtelenéből, kegyetlenebb cinizmussal nem szolgáltattak vérző és szenvedő milliókat, mint az entente, melynek feje és vezetője Anglia, pénzével előbb megmérgezte, megmámorosította a népek lelkét és aztán az arany és frászok lázában vágóhídra hajtotta őket.

Most a külön béke réme kísért az ententeban, amely már csak az aranyeségség csábításával és a fenyegetések kegyetlen nyomásaival tudja együtt tartani az üzlettársakat. Egyik nap Szerbiából jön a hír, a másik nap már orosz lapban úti fel a fejé a gondolat, hogy az összetört birodalom szövetségei nélkül is nyitnánk ma a béke-jobbát felénk. Sejtjük, hogy a cenzura milyen szigorú lakatot ver — különösen Oroszországban — a gondolat és a saját szabadságára és ha emellett mégis ilyen hangok emelkednek, azt is sejtjük, hogy azok forrása nem az elnyomott nép, hanem a pánikban élő vezetőiség véleményéből fakad.

Az erköletelen szövetezés üzlettársai előbb azon veszték össze, hogy mikép osztzkodnak azon, ami nem az övék, aztán pedig, amikor kardunk súlyos csapásokkal

józanítani kezdte őket, azon marakodnak, hogy melyik mit adjon a magából, hogy a saját testük feldarabolásával szerezenek új társakat a sebhely sem sikerülő üzlethez.

Az entente hatalmai egymás előtt is annyira elzárkóznak, hogy az ott történetekről biztos képet nem kaphat senki. Nekik titkaik vannak — külön-külön mindegyiknek meg van a maga titka — s csak ha a család vagy a vereségek vihára fellebbenti a titkok fátyolát, akkor láthatni be a belsejükbe, ahol bizony most nem valami rózsás a hangulat és nem duhaj az órom. A fellebbezett fátyol mögött az egyiknél, a kis Szerbiában nagy a család és a keserűség. A hadseregök meg van nyomorítva és most a derek szövetségesek testéből gyalválleroskodnak Bulgáriával szemben, amelyet hasztalanul igyekeznek a bomladozó cegbe megkeríteni. A futó orosz hadsereg mögött az elégedetlen, forrongó birodalom népe már betelt a habórnival és nagyobb a gyűlölete az angolok iránt, mint az ellenséghez szemben. Ez a valóság és nem kell hozzá nagy jósági képesség, közel jár az idő, amely elosztja a a homályt és viszi az ingadozókat a béke keresésének eggyedül megváltó útja felé.

Mara utolsó levele.

Ez az utolsó, félnék levelem,
Ez az utolsó, könnyes, kék levél...
Lásd, te engem sohse szeretted.

Szomorú vagyok, most is halvány,
A temetőbe egyedül járok
S boldogsággal szívetek várok.

Néhány álommal kevesebb jut most,
Néhány könyv cseppel többet könyvezem
S picit remegőbb két sima kezem.

Mióta messze, idegenben vagy,
Nem vár rám senki az őszi ködbe,
Pedig hozzánk másodszer szökött be.

Magam viszem kis könyves tarsolyom,
Nincsen társam az őszi estéken,
Nincs, aki várjen, nincs menedékem.

Oly csinyák most a kupolás házak,
A sikátorban sir a gyenge szél,
Lásd, te engem sose szeretted.

Kocsis László.

Egy honvéd viszontagságai.

Életjeladás hét hónap után — Levél Ázsián keresztül — Przemyslótól — Teheránig

A történet nem is különös Nincs benne fegyverporpáng, harra, ordítás, szorongatás. Egy honvédkapitány különös esetről szólunk e sorok, de ezekben a sorokban benne van az egész világháború.

A történet hőse Kovács Gáspár harminchétt esztendősen betonvállalkozó honvédkapitány, aki Przemyslóban jutott fogtságba. Hét hónapig nem írt egy sort se; a felesége kétségbeesve tudakozódott utána sehol semmi felvilágosítás, végre augusztus 22-én érkezik egy egész Ázsián keresztül cenzurázott, perzsa, arab, török, bolgár, román és kitűnő megannyi helyeződést ellátott levél a hamadani nemzetközletársak boricékjában. A levél Kovács Gáspár írása, szó szerint így hangzik.

Szeretett édes drága anyuskám és gyermekeim! Értésítlek, hogy én hála a jó Istennek egészséges vagyok, csak az az egy bajom van, hogy közeletem nem lehetek. Mindent megtettem, hogy hazatérhessek, de olyan akadályok jöttek mindig előm, amiket keresztül nem térhettem. Ugyan én már nekem két levelet írtam, amelyben megírtam, hogy ország loagságból melybe Przemysló feladását jutottam, megírtáktem és ezor veszték között átjutottam Perzsiába. Itt Mesed városában tartottak bennünket 3

hétig. Innen Teheránba jöttünk, ahol a Monarchia követe van, innen a második nap elszöktek, hogy tovább folytassam utam, de elfogták és visszavitték a követünkhöz. Itt voltam 2 hétig. A szívem csak közeletem volt, de a nagy nélkülözések arra készítettek, miután hat napi nehéz monotonos után lábbelim lerongyolódott, pénzemet elfogyott, hogy ahol most vagyok Hamadán városába bejöttem és a német konzulátusnál segélyt kérjék. A konzul lelkeim beszél, hogy hagyjam abba, vándorlásomat, ne tegyem ki magam a rettenetes faradalmaknak, mert 3 hónap alatt sem jutok haza. Maradjak nála a háború befutójáig, amit én meg is ígertem Szívem fájdalomát felretéve, mondhatom nagyon jó dolgom van, mert a kegyelmes urék csak három, ő és a kegyelmes asszony meg egy 16 hónapos kis fiú. Velük egy asztalnál eszem, a szolgálomlyattal kiszolgáltattak cigarettát, szivart, bort annyit fogyasztok, amennyi csak kell, szóval úgy tekintenek, mint családtagot. Pénzt azt nem kapok, mert fél a kegyelmes ur, hogy ha pénzt ad, ismét utunk indulok.

Hát csak legyetek türelmesem, az Isten megsegít, vége lesz ennek a felfordult világnak és akkor közeletem lehetek, ami az én legboldogabb percem lesz, mert akkor titkeket, akiket legjobban szeretek a világon, karjaimba zárhatlak.

Édes Elmerem és Piroskám, legyetek jók és

VILNA.

Nekünk öröm, a fehér cár birodalmában nagy gyászt jelent ez a vár. Litvánia fővárosa és Szent-Pétervár útja esett a szövetségesek kezébe. Hoaszú kitaró küzdelem néhez hares adia kezünkbe ezt a várost, a honnan most már diadalmas előnyomulásunk rettegési az orosz birodalom fővárosának lakosságát. Nekünk nagy erkölcsi erőt ad további küzdelmünköz Vilna elfoglalása, de odaát lehűti azt a nagy diadalmas mámort, amely két hét óta, a kelet-galiciai harcok véres napjaitól kezdve Oroszországot betöltötte. Ismét egy hatalmas darab hullott le Vilna elostával az orosz birodalom testéről Litvánia, amelyet a mult történetének néhány szála nemzetünk dicős történetéhez tűz, fővárosuknak elavestévi hozzáink jutott. Jogunk van örülni e miatt. Nemesek egy körülbelül másfélszáz ezer lakossal bíró város jutott kezünkbe, de egy nagy erkölcsi diadal, hogy az orosz hadsereg a birodalom szíve felé indul hadseregünknek nem bírja útját állani. Jogunk van tehát az örömhöz. Saját szövetséges hadseregünk dicsőséges újabb fegyverténye adja ezt az örömtől nekünk Bizalmunk nézhetünk a jövő sikere elé e jelen újabb diadalmak Nebo hegyéről. A nem éppen tiszta, izléstelen város eleste nekünk tisztultabb helyzet felé nyújt kilátást, reményt hiszgy-halmos vidékéről, ahonnan néhány óra alatt Petrograd, az elkeresztelt Szent-Pétervár felé juthatunk el. Reményünk acélosabbá vált, — hogy győzni fogunk, bármily pokoli gyujtogatással dolgozzék is az entente a diplomácia piacán

szófogadók, hogy mamukátok szeressen. Csak várjatok türelmessel, majd csak haza jön apátok. Amióta kragadott a sors közöleték, ugy-e usgok lettek? Elomer fiám, te talán már katona is vagy? Legy oly vitéz, bár, hogy ha apád megszerzte az ezüst vitézségi érmét, te szerzed meg az arany vitézségi érmét. Azt avval is megszerzedheted, ha jó tanuló vagy és szófogad, hogy mindenki szeressen. Manukád, apád szeretete felel bármily vitézségi érdemel.

Most Isten veletek, legyetek boldogok, ne csüggedjetelek, számtalanszor esősköl és ölök hennetek szerető apátok.

Édes anyukám, te pedig ne írj nekem, mert ez úgy sem jön meg, legfeljebb egy táviratot küldj, de csak úgy, ha nélkülözhető az arra való pénz.

Címem:
Kovács Gáspár, német konzulát Hamadán, Perzsia.

Kovács Gáspár igénytelenségében és megható soraihoz a perzsiai német konzul francia nyelven a következő kisértő levelet írta:

E levele küldjébe osztrak-magyar katona ki orosz hadifogságból, Turkesztánból szökve, itt keresett menedéket. Kérem a cenzorokat, hogy e levelet minél előbb juttassák aggódo családja kezébe Magyarországra.

Gloucebert,
Agent Imperial Conseilaire Allemand.
„Két levél”, amely mögött regényre való érdekes téma van: egy magyar honvédkapitány viszonytársasági és kalandjai Przemysłtól Hamadánig. Jelky András csodás történetiá elvendenék fel az emlékezetben a halálára... Milyen erős van ebben a földben, amely úgy ita vágyának a hái...

Apróságok a nagy időkbel.

A kivilágítási költség.

Zsurmay Lipót huszárvezéres a vizaknai esata alkalomával mintegy ötszáz emberével elszakadt Hum seregétől, s Medgyes felé sordortatott. Itt aztán megvetette a lábát, s váltakozó szerencsével bár Heydte dragonyos-örngy ellen harcolt. A pályabér: Medgyes volt; s hol ő szorította ki a császáriskat a városból, hol ezek diét.

Történt, hogy 1849. február 8 án Heydte ör nagyinak kedvezett a hadiszer-nese. A medgyesi eszások a győzelem örömeül kivilágították a várost. De másnap előbrogott Zsurmay, s kiverette Heydte dragonyosát Medgyesről. A győztes élé, a mint az mar a százkónál szokásnak volt, hódoló küldetésig járult.

Talán bizony engemet is kivilágításal akarunk megtisztelni? — pirít rájuk Zsurmay.

Ha úgy parancsolja az ezredek ur! — hajlongott a polgármester.

Dehogyan parancsolom. — válaszolt kedélyesen Zsurmay. — Menyire is kerül az a tegnapi illumináció?

Körülbelül kétezer forintba, — felelt siránkozva a polgármester, egy okosodván, hogy ha ilyen nagy összeget mond Zsurmay szíve bizonyára meglágyul. No, én megkímélem a fáradságotl a várost, — felelt Zsurmay, — nem nem kell a kivilágítás...

Oh kérem, kérem! — vágtat közbe mély bökolással a polgármester.

Jgen nekem nem kell a kivilágítás, — folytatta Zsurmay kissé emelhebb hangon, — nekem csak a kivilágítás költsége: a kétezer forint kell.

A szász atyafiak mosolygós ábrázata hirtelen elsavanyodott, de azért félra mulva már egyből volt a pénz, s Zsurmay jókedvvel szágúdott tovább Marosvásárhely felé.

Ah! távozott Zsurmay, jóu megint Heydte báró. De már ennek fele sem tréfa. A polgármester felélté diszruháját és kisietett eleje.

— Mi csak örülnék, — ugymond — ha ismét a báró urhoz lesz szerencsem. De ebben az esetben sároskedvekk amyi hadrólól gondoskodni hogy a város megvédhető legyen, mert nekünk sem pénzünk, sem kedvünk minden második nap kétezer forint kivilágítási költséget fizetni.

II.

Miért szeretett volna Bem magyarul tudni?

Petőfi, mint tudjuk, erdélyi táborozása idején sem feledkezett meg bűbajos laudáról. Itt a harc forogtében, az agyuk menyörgése közt születtek a legszebb esztadálai.

Bem ezeket a verpezdülő dalokat a tábori saját könyvmatta, s ezer meg ezer példányban osztotta ki a legenyység között.

— Csak azért szeretnék magyarul tanulni, — monda többször, hogy az én kedves Sándorom verseit eredetiben elolvassham.

S rendkívül örült mikor Petőfi „Az erdélyi hadsereg” s „Négy nap dörgött az agy” című költeményeit franciára fordította.

III.

A megczurázott koresmacéger.

A Bach-korszak intézői nemcsak a könyvekre, hirdapokra, de meg a hűd-összere, sőt a cőtáblákra is kiterjesztették az ellenőrző figyelmet.

Egy danutáni váro-kában új vendéglő nyílt, a minék a cőtáblájára szép piros hajnal volt feste, amióha ragyogva emelkedik föl a nap a láthatáron. A poetikus koresmacéger fölé ez volt írva:

Vendéglő a felkelő naphoz.
Az új cögér azonban nem soká pompázott, mert a koresmárost más másnap a kerületi főnök elé idézték.

Hajlja, barátom. — szolt hozzá atyai szigorral a főnök. — vagy leszedi azonnal azt a cögért, vagy bezáratom.

Miért? — kérdezte meglepetten a koresmáros. — Mert az valósággal forradalmi felirat. A felkelő nap az új korszak hajnalát jelölheti, amiről a gaz földragatok annyit beszélnek. Szóval, azt a cögért vegye le még ma, különben ismétlem, becsukatom, s akkor aztán jó sok ideig nem fogja látni a felkelő napot.

A koresmáros ijedten ment haza és rögtön levette a veszedelmes cőtáblát. Hanem azért sajnálta eldöbni s azért is kapta magát és elkoresztelte a hajnalát — alkonyatnak.

Mikor aztán másnap a kerületi főnök ur arra sétált, azt a felirást olvasta a koresma felett: „Vendéglő a lenyugvó naphoz.” — Ez már helyes. — mormogta a főnök és megelégedetten fordult be a vendéglőbe, egy pohár sórré.

Uj népfölkelősorozás.

Felhivatatosan jelentik: Az ezidőszent- a közös hadseregben, a haditengerészetben, a honvédségnél vagy a csendőrségnél még nem szolgáló vagy népfölkelői kötelezettség alapú-fegyveres népfölkelői szolgálattal még nem teljesítő 1873—77-ig tejedő években, valamint az 1891, 1895 és 1896 években született népfölkelésre kötelezettek népfölkelési szolgáltra hivatnak be, amennyiben az ez évfolyam számára újabb elrendelt szemlénel ehhez alkalmasoknak fognak találni.

Ez a szemle egyebek között azokra is kiterjed, akik korábbi népfölkelői szemle idején alkalmasnak tailláltak, a jelenkezésnél vagy később azonban mint nem alkalmasak újra szabadságotlaktak.

A szemlére kötelezettek valamennyien tartoznak legkésőbb szeptember 24-ikéig a községi előjáróság-nal e hirdetmény idején való tartozkodási hajlyukat bejelenteni.

A szemléit október 11-étől november 6-ikkig fogják megtartani.

Az alkalmasoknak talának szolgálattételre való behívása későbbi időpontban, előreláthatólag 1915. november 15-én fog megtörténni.

Csábtánc a Balkánon.

A Balkán boszorkánykonyhájá forr, sitereg még mindig, de biztos eredményről még mindig nem tudunk. Románia a legkészszebb politikával ingadozik, Görögország hajóját Venizelos titokzatosan, bátoralannal vezeti, Egyedül Bulgária érzelmei és érdekei találkoznak a központi hatalmakhoz való csatlakozásban — Hogy ezek védelmére mikor rút kardot Bulgária, azt bizonyára a közös érdekek által rendelt alkalmas pillanat parancsolja meg.

Annál titokzatosabb és érthetlenebb Románia taktikázása. Románibus a hangulatok és a főzsn gondolkodás hares folyik most talán a legjobban. Az orosz rubel által megoldozott tábor a hangulat politikájába akarja sodorni az országot. Ezeknek az agutakoknak a multtól mutatkozott legkedzsőbbégek a beavatkozás kérészközlése. Akkor az orosz hadsereg a Kárpátok ércfalát vivta, Czernowitzban orosz

parancsnoklás volt és egy keskeny szegély a magyar földből is orosz bitorlás alatt nyögött. Ez a kedvezőnek látszó pillanat azonban gyorsan elmúlt és Románia ismét a választás néhez létezőre jutott. A mai helyzet mellett a józan okosság mutatja az utat, amelyet román szövetségünknek követni kellene. Csakhogy — legalább úgy látszik — a frázisok és az aranyesegység mámorában nem gondolkozik és lehet, hogy a mámor egy pillanata végzetének tragikus útjára sodorja.

A vajdaság a Balkánon már nem tarthat sokáig. Katonai helyzetünk megengedi, hogy szeretőn könyörögtünk szívvallásra azokat, akik minden okosság és természetesen cél ellenében is ingadoznak elhelyezkedésük elhatározásában és ezzel jövőjük alapjainak megvetésében. A nagy ellenségek letrépsza után pillanatra sem akaszthat meg kis örök beavatkozása, amelyeket nagy gyűlölettel fergőgömbben megelődözött szeregünk könnyedén ellopörök maguk elől.

Accididogokra van szükség a napokban, amelyek bizonyosan meghozzák a döntést a Balkánon is, amely nekünk államból Bulgária már minden kétséggel felül a mi táborunk felé jön kibontott zászlókkal. A diplomácia balkáni erőfeszítésének ez utolsó órái meg igazolmasák, katonalag azonban a Balkán sorsa is elintézt az összeomlott orosz várak alatt.

H I R E K.

Jegyzetek a közgyűléshez.

Pénteken délután városi közgyűlés volt. Böszörcs tégyszerűsorat jutott a városatyákhoz a meghívón. A gyűlés le is folyt a maga rendje-módja szerint. A városatyák meghívniák-megvetették a munkaprogramunk minden sorát s elmondták a maguk véleményét. Senkiben sem maradt benn a maga nézete. Elmondta, mi helyes az ő nézete szerint, s mit nem tart jóknak. Mondanunk is felesleges, hogy a kenyérvétség talált legtöbb hangra. Elő az élet s azután már jöhet a többi. Nem említem a már lefolyt és elmaradt vita pontjait, kiemelkedő mozzanattal. Mindenkülteggel hitre s meggyőződésre szerint beszélt, azt hiszem. A sok szó közül azonban az én figyelmem azt a tényt kapta meg legjobban, ha valaki gondoskodott rólnak, hogy legyen gabonakeresletünk, mindennapi kenyérünk.

A fő ebben a gondoskodásban az, hogy a városra nézve nem jár semmi rizikóval. Nyugodtán lehetünk tehát tőle, az útlejre nem fizetünk rá. De a gondoskodásért hálásoknak is kell lenniük dr. Szabón Gyula polgármester iránt. Emberegítjük a nevet, mert megérdemli. Oszintén s önzetlenül eszedkedett a köz érdekekben, miért ne szótunk róla. Az érdem jutalma, szükséges, hogy így is kifejezésre kerüljen. Reméljük, hogy az első pontnál azonban nem áll meg az ő körültekintő gondoskodása. Arra foghatni, hogy olcsóbbá tegye majd az életet a mi városunkban, amely még a fővárost is megelőzi ebben a pontban. Különbösen, hogy a város atyák között ez a pont nem talált szótvalóra. Pedig engek a drágaságnak vasmárka mindanyunkat szorongat. Ma itt, holnap ott jelentkeznek. Ezor fejű hídra ez, amelyen nem lehet elég vagynunk. De az írtás mindig kötelességünk. Nem szabad megállnunk egy percre sem. S talán határozottabb, biztosabb lesz a kérdés, ha a közgyűlés ajkák is felhangzik a véto az alapfalan, a lelketlen drágítás ellen.

Kritikus

— **A hosszunap.** Hingulatos derős időben telt le az izraeliták hosszunapja, melyre a vidékről is nagyon sokan érkeztek városunkba. — Az itt levő izraelita vallásos orosz foglyok is a munka alól felmentettek s az elő es utó vasorakor közöltek többet Goldman Ignác Telky úti vendéglős gazdagon megtraktált. Rosenthal pekemester pedig 10 darab barcshessel lepte meg őket az alkalmából, mit tekintve, hogy e nyomornalakra senki nem gondolt, szívesen regisztrálnak lapunk hasábjain, a nemes szívű emberbarátoknak pedig a meg vendégeltük nevében köszönetet mondunk.

— **Megnyílnak a népiskolák is** a helybeli állami népiskolákban a betársok többekéveslébé befejezettek — habár az iskolaépületek még mindig nem ártettek ki, a múlt évi helyiségekben a 7 évi okt. 1-én a tanítások megkezdődnek, felváltva felnapos tanítással, mint múlt évben is történt.

— **Hol hajtkák végre Miháldon a fuvarszabályzatot.** Tudvalevő dolog, hogy szerzte az országban, mind-nitt megvannak állapotja a fuvar s egyéb díjak, melyek azonban erőtelység vagy nem terelődség hiányában a legtöbb helyen csak papíron vannak. Miháldon történt, hogy az egyik fuvaros gazda a megszabott tarifáját az ölfá hordást megtagadta. A dolog a jegyző előtt bevizsgálást nyert, ki az illetőt 150 korona bírsággal sújtotta. A büntetést természetesen a reitens fuvaros az alispáni hivatalnál megteleblizte, ahol a bírságot 300 koronára emelték s e példa elég volt arra, hogy azóta senki a szabott áron a fuvarozást megtagadja nem meri. Lám-lám, a kis somogyi falu mit tud kereszttől vinni, kíméljél csak jafajalánk, jafjerekelünk s a fuvarosok szabadon szarlnak benutak még ma is, amikor a tel má a szemétkébe vígvereg s tüzelő anyagunk az erdőn van s behozatál. Ugyan már, mi lesz velünk?

— **Akinek az öröm okozta halálát.** Ify Ferenc a Keszthelyi Kab. Legényegylet érdemes tagja, ki hosszabb ideig miti kereskedősegéd működött Keszthelyen a háború kitörésekor már mint teljesleges katoná szolgált Heesben, hennan az orosz hadterre került, hol felelmet nem ismerő bátorságával több kiüntelést szerzett. Erdemei jutalmával tisztelhetessé léptették elő, s mint ilyen pár heti szabadságot kapott. Öröme hatalmas volt, hogy egy évi keredelmes távollát után halaton berögyben lakó szülő viszont láthatja most már mint közönséges katoná, de többszörösen kiüntellett hő tisztelhetes. Az öröm azonban megártott neki: utközben hirtelen rosszul lett, s meghalt. Addig, míg viszontlátója szeretett szülőit, egy kis galicai falu esendes temetőjében pihenő táradalmat a sok viszontagságot átélő vitéz.

— **Egy vendéglős, aki foszogat.** Két nyomorult kizarolt kózkatoná vert be egyik helybeli vendéglőbe, hogy ott egy kis vasárnapi vasorát rendeljenek. A vasora állott fejüként 2 drb. töltött paprikából s két kenyérből, melyért a lelketlen zarároló vendéglős, ki méltó a lebnuközásra 5 K. 04 fillért fizetett a két nyomorult katonával, kik ma a rendőrségen felelőseket tettek s hisznek, hogy az erőtelységéről ismert h. fokapitány oly példás büntetésben fogja a zs-benvező van légi-tá bilatolni, hogy jutó példaul szolgáljon mindenkünk.

Nyilvános köszönet.

A boldogult édesanyánk halála alkalmából megnyilvánult közrészvét jölesé jeleivel szemben erkölcsi kötelességünknek teszünk eleget mindazon barátaink, tisztelőink és jóakaróink s az utóbbiak között különösen a helybeli főtitst Szent Ferencrend iránt, midőn megtisztelő jó indulatukért hálás köszönetünket nyilvánítjuk

Nagykanizsa, 1915. szept. 17.

Benedek József
v. th. aljós és testvérel.

— **Szabadság meghosszabbítása.** A honvédelmi m. kir. miniszter rendeletet bocsátott ki, mely a mezőgazdasági gépezetek és fűtők szabadságát folyó hó 30-ig meghosszabbítja. A gőz- és motorképezetek szabadsága az ország egész területén 6. évi rov. 30-ig meghosszabbított. A szabadság meghosszabbítása iránti kérvények benyújtása mellőzendő.

— **Rokvirálmí fogják a babot is.** A magát mindene rávató élelmiszerüzora következtében a kormány elhatározta, hogy az idei termés zár alá veszi és az értékesítés munkáját a Haditermény Részvénytársaságra bizza. Az idevonatkozó hivatalos rendeletet néhány napon belül teszik közé a hivatalos lapban, addig is már serényen folytak az előkészületek, hogy a Haditermény Részvénytársaság megfelelő szervezettel ezt az újabb munkát is alávegezhesse. Az értékesítő vállalat kebleében már megalkult az új osztály: a bab-osztály, amelynek vezetőjé már most dolgoznak azon, hogy szállítáukat megindítsák és az első küldeményeket irányítsák. A bab beszerzése egyelőre nehézségekbe fog átközni, mert úgy, mint a gabonánál, itt is csak egyesek lesznek hajlandók rövid időn belül készleteiket forgalomba bocsátani, de későbbre meg van minden remény arra, hogy az óriási termés minden erőszakosabb intézkedés nélkül piacra kerüljön: mert lehetetlen azt csak lel is telezni, hogy az idei bő termést teljes egészében visszatartsák. Egyébként, ha ez megtörténik, egy a kormány soron kívül fog intézkedni a fogyasztási zavartalan biztosítás érdekében úgy, hogy a fogyasztási piacokon a szükségessé mennyiség minden időben rendelkezésre fog állni. A Haditermény Részvénytársaság intézi továbbá az Ausztriába irányuló kereskedelem lebonyolítását is és ugyancsak tárgyalásokat folytat most a németországi Haditermény Részvénytársasággal, hogy az ott szükséges mennyiség beszerzése is biztosítható.

Káposzta eltevéséhez, különösen alkalmas étel olajos hordók, kemény fából jutányos árban kaphatók a „PATRIA” nagykanizsai pótkávé gyárban.

IRODISTA NŐ,
ki a német nyelvet is bírja,
tartós és kellemes állást nyerhet
I. F. WADITS JÓZSEF
könyvkereskedésében.

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-ter 1.

Telefon 182. — Hirdetvényt díjazata szerint

Felolvasó szerkesztő:

Bánkovich János

Főszerkesztő:

Kemény László

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Külföldi árak: Egyre évi 10 korona, félévi 6 korona, negyedévi 2 korona 50 fill. Egyre száraz ára 10 fill.

A mi albumunk.

Dr. SZEKERES JÓZSEFNÉ neve fogalom városunk jótékonyágának történetében. Örökre kitűnhetetlenül írta be ő nevét ama jövők sorába, akik az emberi szenvedések és nyomor megszüntetésén fáradoznak. Régi idők óta telik élete ebben a mederben. Mindig jót eszelekedett, azt lehetne élete mottójaként választani, ha élettörténetét akarnók megírni. De itt csak néhány színtörést adunk ebből a drága életből. Vagy talán helyesebb, ha azt mondjuk, néhány sugárt ragadunk ki abból a fényesomból, amely életét s működését övezi a szegény, a segítségére szoruló emberek előtt. S a háborús napokban sem változott meg jó lelke. Nem lett önző, amit anyai sok, a nehéz napokban sem. Igaz magyar asszony volt az idő első percétől. Ő adta az első példát s a melletti hűtelem át kitartott fáradhatatlanul, hogy a mozgósításkor bevonultatott ebédrel s vacsorával lássa el százszámra. Míg sokan ekkor vagyongyjűtésre gondoltak, ő vagyonát, kenyerét osztotta meg az értünk küzdelembe induló százakkal. Igazán fénylő példája lelke jószágának. S azután kórházat létesített, ahol családilag lett a sebészi vitéz. Édes gondja ez a közlekedési kórház jó szívének. Minden percében itt a tevé s szívével az áldozatkészsége. A megláthatóknak pedig, amelyekre a katonák számára kötött, senki sem tudná számát elsorolni. Apró konturvonások ezek az ő életéből, amelyek kevés más akad. Statisztikát kellene írunk, ha mindent kimérően akarnánk jótékonyágáról elmondani. S vasok közté tudgudna az adatok bősége, amely magába fogadná

az ő ouzelen, szerény, zajtalan, jó-ágos működését a jótékonyág terén. Szinte bílnék is tartom, hogy e pár sor keretében szölok róla. Sokkal nagyobb ő semmint e kis helyen érdemelnék megfelelően szölok haték róla. De ha már albumot fűzök, beleszövöm az ő képét is magasztos egyszerűségében, édes jó-ágában, — elöthöben, amit megismertem s amint csodálva tiszteltem.

A jövő kulturális feladatai.

Írta: Hackl N. Lajos.

A Jelen világtörténelme, mely óriási sullyal mehezedik Európá népeire, nem hagyhatta figyelmen kívül az iskolás tanterv-ének kereteit. A nagy közdelem, annak eredményei, a fiatal nemzedék lelket is átharották, a nevelő munkának tervszerű útjait a borzalmas jelennek hatalmas eseményei kísérők, melyek a harcterről küldött egy-egy levelezőlappal, a testvérhez, fel-szöghöz és szölok-öz küldött üdvözléttel, a lövészárokban és hegyekben verelkedő és küzdő testvéreink sönhájával, a ködben, esőben, hóban szenvedő elszánt lö-sök elszántágával, még a földhadiszállás rövid és velős jelentéseivel is, az események iránt eltelte gyermek lelkének kíváncsiságát, szaz meg szaz oldalról feleségizgák.

A történelem eme hasábján, a kérdések

és faggatások számtalan oldaláról formá-lódnak.

A gyermekeseregnek joga van, hogy az eseményekből tisztán lásson és tanuljon, a tanító feladata, hogy a hivatalos közlemé-ye-k száraz adatait, a pedagógia melegségével és élénk-ségével kitöltse, az események közti összefüggést kidomborítsa, hogy a fiatal-ság, amely nem tudja az események összefüggé-s-et át-erteni, ezen események helyes lefolyásáról magának teljes és tiszta képet alkothasson.

A mozgalmas idők, melyeket átélünk, melyekben a lelek a valót át-ertzi, ezek az idők az igazi nevelés napjai.

A benső átalakulás és öntudatosan és öntudatlanul felidézett lelki benyomások pillanatai, a szellemi csirázás, rügyfakadásai

Hány ezer meg ezer emberrel találko-zunk, aki a nagy idők alatt átélte esemé-nyeket, azok benyomásait lelkükből soha ki-nem törölhetik, hanem örök időn át meg-tartják, újra felidézik és utódjaiknak átadják. A jelen idő bizonyára alkalmas arra, hogy a nagy események láncolatát a tanító-ság felhasználja, azokat mint nevelői tényezőket az ifju nemzedék lelkébe átültesse, azokat a jövőben, a nagyobb, a hatalmasabb Magyar-század kialakulása iránt fogékonyra és biz-

Az öreg mester.

(Ezt mondtam el a fejtételőkr.)

Tisztes, öreg ember az apám,
Fehér haja, régi legény...
Aztért könnyeznek, élökognak
Csöndes, szöllatos évekén

Nagy böcsületben áll az apám,
A fehérahajú, vén mester,
Mert a faluban minden holtat
Most is oly szépen elversel.

Igaz, rime nem csengő-bongó,
Elfeleddé már a lábát,
Gyakran elakad érves hangja,
Szeme könnyen könyöbe libád

Igaz, esténkiunt engem kér meg,
Csináljálk neki jó rimet...
Tudom, azért el-ölkognak
Mély sirja mellett a halottnak
És az Isten se veri meg

Kocsis László.

Szemesnek áll a világ.

Vidám mozi téma.

Írta: Szabó Imre

A főkapitány-ság Zonyi-utcai része. Hajnalban. A kapuőr bagyadtan támaszkodik a falhoz, asit. Hirtelen két férfi jön és igazatolnak a Bazilika fele mutatnak, majd kérdő gesztusokat csinálnak. Hol van az ügyelő-es tiszt? A rendőr a két férfit a kapu alá vezetli. A két igazatolli férfi egy tiszt és két detektív kíséretében visszajön. A csapat a Bazilika felé tart, itt a rendőrtiszt utasítása szorint mindenki egy bővöhely mögé lapul. Alkalmasak a lépés körüli részek és a hatalmas kőkerítés. Az egyik detektív a rács közelebe helyezkedik, csöndre inti a leselkedőket. Két arra menő munkást is felre hívják és elhelyezik őket egy helyhelyre. Botját mindenki tettre kocsint tartja, a detektívek jobbjukat a zsebükkbe teszik, revolverüket tartják.

A kapurács mögül óvatosan előlöp három alak: két elég jól öltözött de nem előgánsan. Kültekipáros-gé-nyek vasárnapi ruhája. Az egyikén bársony kabát s peppita nadrág, öltözött ruhane és egy leány. A leányt ligeti eleganciával öltözve, bukij-el szoknya, félcélp, arszurozott harisnya, a két leány felemeli a rácsra.

A szoknya sok bajt okoz, végre a nő átveteli magát és körültek. Nem lát senkit. Int két társának, azok ugyesen kikussnak. Amint a földön vannak és ruhá-jukat igazgatják, előlöp az egyik detektív, utána a másik és már csak néhány lépés választja el az ü-dözötteteket az öldözöttől. A többiek közben előlő-ju-nak rejtekeikből. Csöndes, fojtott igráalom. A detek-tívek szimlett nyugodtsággal lépnek a három betörő-éle. Ezek mindegyike, a leány is cinkus nyugalom-mal vár, amikor egyszerre, mintgy parancsra, a két ruhane és a leány kirúntják revolverüket és a lövegőbe tüzelnek. A detektívek és társok a váratlan lövésökre megtántorodnak, egyesek visszatele futnak. A pillanatyú fejtelenséget a gonoszövek felhasznál-ják és a Váci-körút felé államodnak.

Akkor már felocsúdik az öldözök csoportja. Kiáltásokkal, batorító közmondásokkal egymást ös-zökölék arra, hogy a három menekültöt elfogják a Váci-körút sarkán már-már nyomukban a hatóság és a nép; és vakmerő bünsök azonban gyonosan vissza-tesznek és fűgét és „ilyen fiatal”-t mutatnak. Amikor már csak két-három lépés választja el az ellensé-geket egymástól, akkor a betörök egy automobilba ülnek mely a Váci-körút sarkán, közel az illemházi-köhoz, üresen áll. Az egyik fu megfogja a kormány-kereteket és gyors tempóban az Andrássy-ut felé el. A sofőr, aki — dolgát végezte a házköbön, nyitott ruhában kirohott együtt az öldözökkel; ezek most

tossá tegye. Habár a sovén német Lagarde némi gunnyal és lenézéssel ellenzi, hogy a hazafias lelkesedés eme módját az iskolában miveljük, félve a nemzedéket, nehogy az a pártpolitikai sovinizmus martalékává lehessen, sokan vagyunk akik a jelen alkalmat tartjuk elérkezettnek, hogy ott ahol talán kell, a bizonytalanban kalandozó ifjúság lábába, a haza igazi fogalmát megrögzítsük.

Hiszen a haza a hatalom, a nagyság, a lét vagy nemlét, mindmégannyi kuforrásai egy-egy új fogalom köréinek, amelyek épen ezekben a napokban bővültek újabb és újabb tartalommal.

A boldogabb Magyarország a pirosra festett vérmezők korvonalából most alakul ki.

A franciák állampolgári nevelésének egyik pontja „a ház a kultusza” címet viseli, mely az ifjúság öntudatos nemzeti érzelmének és politikai nagyravágyásának fejlesztését tűzi ki célul.

És amikor a háború kitörése után, a francia iskolák ismét megnyitnak, a tanítók a haza kultusza nevében azzal amitottak el gyermekeseregüket, hogy a barbárok börtörek az országba, az anyáknak, testvéreinknek a torkára fentek késüket és a legkegyetlenebb kínzásokkal megölték.

A magyar pedagógia fényes mulja az ilyen izléstelen és egügyű hazafias nevelésre nem kapható. Mi magyar pedagógusok mélyebb hurokat penetgünk, a kiindulási pontunk az, hogy tartós és ellenálló hazaszeretet nem létezik tudás, belátás nélkül, igazi meggyőződés nincsen tisztánlátás nélkül. A hazaszeretet ne támaszkodjék tisztán az érzelmekre, hanem alapuljon a haza fogalmának tiszta és igaz ismereten és ezen ismerettől főlebédrt érzelem alakítson erős meggyőződést, különben a legkisebb fuvalom is artalmára lehet annak.

Mindnyájan éreztük a háború kitörésekor a veszedelem nagy súlyát, mindenki tudta, hogy ellenségeink bennünket orozva megtámadtak, hurokat vetettek nyakunkra, hogy megfojtsanak, a létért való küzdelemben megöljenek, amely alatt békés és nyugodt életünk és munkánk — megzavarását értjük. — Az önvédelem és harc a mi kipróbált és hőseges német szövetségünkkel az igazság győzelme érdekében történtek.

A hazafias szellem ápolása és fejlesztése ennek a tudatnak a terjesztése és fejlesztése. Az iskola nem a száraz adatok felsorolásával elégedhetik meg, hanem mélyére kell hatolnia tanításával annak a világháborúnak a gyökerére, mellyel a nagy keresztény Magyarország eszméjét a jövőendő nemzedékben nagyra kell nevelni.

A világháboruban való hathatós közreműködésünk, amellyel létfenntartásunk egyenesen összefügg, nagyra kell hogy legyen a nemzeti nevelésnek, a magyar honpolgár nevelésben. Ép azért ki kell küszöbölni az iskola tananyagából minden száraz adatot, összefüggésbe kell hozni a tanítással azokat az eseményeket, amelyek honlapitánstól kezdve a mai létközdelemig a magyar nemzet jellemzik. Az alkalmas pillanat itt van, a tanítás minden fokánál a legújabb történelmi adatok, nyugint a bajkán, a kettős szövetség, az olasz hűbelség, a német-angol versenyzés, a magyarság hősie viselkedése stb. történelmi tényékek alapulnak; az új magyar történelem a világtörténelem középpontjában áll. Iskoláink nem maradhatnak az érkezős állásponthoz, amíg a kutató hisztórikus a tanulóknak részére feldolgozza a jelen történelem hiteles anyagát. Aki késik, az lemarad. Igyekezzünk az eseményeket mielőbb ifjúságunk közkinésivei tenni.

Mert akie az ifjúság, azé a jövő. A

magyar ifjúság a magyar jövőé. A jövő feladatai érdekében eltebe vágó munkát végzünk, ha az új történelem élető gyökereit mielőtt társadalmunk legszélesebb és legmélyebb rétegeibe eresszük.

Kitüntett apolónók.

Mielőtt albumunkban rájuk kerülné a sor, már is sző etek nemes lelkű igaz öröméről, jőteő személyiségükről, akik névtelenül, szerényen végzik már hónapok hűszű sora óta a sebesült és betegek ápolását lapkadatlan buzgalommal, nem szűnő figyelemmel s gyengédséggel. Munkájukra annak melánylásként verőfényes glóriaként hullt most az a kitüntetés, amely nemes munkájuk csendelőből néhány percere kiemeli őket a díesertes megemlékezés körébe. Jól tudom, nemeslelkű munkájának nem a kitüntetés volt célja, számdéka, hanem az a legszentebb cél, hogy valamiképpen részt vegyenek a haza nehéz napjainak küzdelemben. S részket önfeláldozóan vették ki. Több egy événél már, hogy a beteg és sebesült katonák Apolónban bürgöknek Gillyén Sándorné, Pálffy Eta, Maier Kata, Szekeres Ilonka s Weber Anna. S ez idő óta az önfeláldozás nemes munkáját végzik, akár a harcölő vítez. Lelkük minden gondolatja, idejük minden percé a nemes célé. Nem a munkálat s könnyű életet választották osztályrészükl, hanem a tevékeny haszaszeretet szoldjába szegődtek. S mint kitartó munkások eredménytelen munkádevel s kitartással állják azóta helyüket. Munkájuk, igaz lelkesedésük nyart most elismerést abban a felső kitüntetésben, amely számukra a Vöröskereszt hadikiémszényes ezüst érdmet juttatta. Örömmel így ezt le. A hazai önzés áradatának feltűnő napjában jölesik látni például szi-munkókat riika egyeniségük, nemes munkájuk De egyttal ezen esodálkozunk, hogy nemes munkájuk osztályára Pálffy Ella s a jó igralmas nővérek kimaradnak a kitüntetésre felterjesztettek listájából.

már az utca népével megszaporodtak és üldözök konflisokon és bieskín az autót, amelyről a menekülök füget mutatnak és lobogtatják zsebkendőiket. A kép az első részében az üldözést a Terezkörútig mutatja; a másik részben már az Aréna-uton vannak. Szemben látszik a milleniumi emel-köszlop. Az autómobilok a hiden áll-rönlnek, ut a Weingeruber mögött befordulnak, legranak a gépkocsiról és eltűnnek az erdőben.

Szerkesztőgég, képekkel, karrikaturákkal, fura ragasztott újságszeltekkel térképpel és néhány könyvvel. A szerkesztőgég tagok körülfutják a riportert. Az egy újságlapot lobogtat, felolvassa az új-g egy cikket, a többiek a felolvasást esodálkozó gesztússal kísérik. A riportert minjobban elfogja az igazalom, heveskedik, esóválja a fejt, hogyan leheteges, más a szóbát mutatja, amint rovertet fognak. A körülállók egy része állmókodva halgat, mások vitatkoznak. A vásznon megjelenik egy új sághir.

Titokzatos betérés. A templomban az éjszaka betörők jártak. A detektívök meg idejében észlelték az esetről, meglettek, amint a betörők kiötöltek. A gonosztevőök meg maradt anyai udjók, hogy egy idegen automból segítségével a ligethe

hajva elmeneküljenek. A templomot tüzetesen átvizsgálták, de hiányt nem fedeztek fel. A rendőrség a titokzatos betérés dolgában, minthogy kar nemes beszántette az eljárást.

Az előbbi kép A riportert egyet lit a bomlókára. Hopp, megtaláltam a dolog nyját. A funk fagatják kabátjánál tova rácséglják, ő azonban előveszi a penztárcát, amtyében nem talál elgondó penzt. Összeszedi a többiekől. Az egyik papíropenzt ad, a másik kiönti az erszényét és két rézkrajcárt hullat ki belőle. Az egyik zsmnaliszta önnepies beszédet tart a riporterthez, aki kalapját és felöltőjét kezében tartja. A többiek megölék, majd újsg lapokat tűznek a botjakra. Ilyen zászló kíséremellett vonul ki a riportert.

A mutatványos sor a ligetben. Két sühanc azon mulat, hogy egy egykony foutra köröt penztárcát dob a földre. Csodálódások, vagy faeér iparoglények utána nyulnak, amikor pedig a körökben velük, az egyik sühanc megrázza a cernát, a tárcá ugrik, a boldog meglátók pedig haragszik. A közönség között sétal a riportert is, aki jól mulat ezen a nyers mókán. Egyszerre a közönség között terem a bárszony kátós, pepta nadrgós betörő. A riportert felismeri és a nyomában van. A betörő is leha-

jal a penztárcáért, későn rántják a cernát, mert akkor már megnarkolta a bárszony kátós a tárcát. A tárcá tulajdonosa és a betörő között verekedés fejlődik, amelynek az vet véget, hogy a betörő megvillogtatja a bieskáját. Azután egyszerűen elyomul. A közönség kilömbön neki ad igazat. A kezük gesztússal is ezt mondják: A penztárcá tulajdonosa meg meglenyegyeti az oklével a távozót, de a bárszonykátós messze és hirtal van tőle. Ez utóbbi nyomában pedig a riportert.

Elszögyött külteiki rész, a Váci-ut valamelyik mellékutcaja, dülledező földszintes házakkal. Egy ilyen hárszon meg végig a bárszony kátós. Utközbe kinyitogítja a bugylerást, utra meg utra megmozogati a benne lévő penzt, essk krajcárdarabok vannak benne; szomorú és megvető pillantásokat vet rá. Nyomában a riportert; ői-hat méter a közötök közé distancia. A riportert teteket unottsággal meggy, lekonyított fejvel, bintán, mint valami munkánélküli. Egyszerre egy félgpata, felig istállószert ház, taból való kapuján beeson a bárszonykátós. A riportert előveszi a noteszát meg a ceruzáját és feljegyzi a házszámot.

(Vége kov)

Roméljuk » hiba is hamarosan korrektúrára kerül s mindazok elayerik majd működésük elismerését, akik erre igazán jogos igényt szereztek

Kritikus

H I R E K.

— Wajdits Gyula pápai prélátus arany-érmét e hó 24 én pénteken reggel 8 órákor fogja a helybeli Szent Ferencz-templomban bemutatni.

Mi az a hídfo?

A harctéri tudósításokban minden untalan találkoznak ezzel a katonai műkielégéssel: hídfo. Nem lesz fölösleges, ha ennek a fogalmával közelebbről megismerkedünk. Tehát: mi is tulajdonképpen az a hídfo?

Képzelnék el egy folyót, amelyen egy vasúti hid, meg egy egyéb közlekedési eszközök számára épült hid vezet keresztül. Ha az ellenséges állás közel van ezekhez a hidakhoz, akkor lehetetlen teheti ráuk nézve a hidak használatát, vagy az azokon átvonuló csapatainkat olyan helyzetben támadhatja meg, amelyben ezek kifejlődni képtelenek. Hogyan lehet ezt megakadályozni? Ugy, hogy a hidaktól olyan távolságban tartjuk az ellenséget, hogy az átkelési helyeket hatásos tűz alá ne vehesse, másrészt átkelő csapatainkat a harcz-úti kifejlődésre elegendő teret biztosítunk. Erre a célra a hidak előtt félkörben egy erődötvet alkotunk és az erődök között is nehéz tűzre seget állítunk föl. Tegyük föl, hogy az erődök félkörének sugara 8 kilométer, lövegeink pedig 10 kilométerre hordának, akkor ezzel az egyszerű hídfovel az ellenséget a hidtól 17 kilométernyire barátra tudjuk kényszeríteni és így megakadályozzuk ott abban, hogy közvetlenül beavatkozhassék átvonuló seregeink mozgálatába s a seregeknek 25 kilométernyi körzetben nyugodni mozgást biztosítottunk.

Ha az ilyen hídfo már békéidőben ki volt építve, azt állandó hídfoknak mondjuk. Nagy folyók mellett építet minden erősség hídfo jellegű bír. Ha a hídfo egész kör alakban van kiépítve, úgy hogy a folyó a kör közepén folyik keresztül, akkor kettős hídfovel állunk szemben.

A hídfo nagy szerepet játszik a visszavonuló csapatok védelme és kifejlődése szempontjából is, akkor a csapatok egy menetoszlopban kénytelenek a folyón áthaladni. Láttuk Ivangorodnál és Varsónál hogy ezek a hídfoik milyen hatásosan támogatják az oroszok offenzíváját e hatalmas folyon keresztül. Láttuk, mint nyeltek el a hídfoik a visszavonuló orosz seregeket és tettek külön szolgálatot az oroszok visszavonulásának.

Általában egy nagy folyó nagyon kedvező támpont annak, aki ezt a vonatot csak védelmezni akarja. Az ellenségnek megnehezíti a támadást, a védőnek pedig nagy előhátrékat nyújt. De amelyen akadály a folyon az ellenségnek, éppen olyan akadály a védőnek is, amikor offenzívába akar átmenni, vagyis a védelmet támadásra változtatni. Am, ha a védő az ellenséges oldalon egy pár hídfo épít ki, vagy ilyenekkel már a békéidőből rendelkezik, akkor megvannak offenzívájának természetes kiindulópontjai. Erre legutóbb Tarnopol és Trembala nyújtottak becses példát. Mivel pedig a jelen háboru megmutatta, hogy lehetetlen pusztán védelemben szorítkozni kell, hogy a védelem alkalmas időben offenzívába menjen át, azért a hídfoik a jelen háboruban is igen jelentős szerepet visznek.

— A tizenyolc éves hős utolsó verse.

A győzelmes Ivangorodnál harcokban esett el Ruzs Lajos, egy fiatal bajszatlan, alig tizennyolc éves kolozsvári önkéntes. A lelkes, derék magyar fiú, alighogy kitört a háboru, katonának jelentkezett. Mindenan a lengyel légio tagja akart lenni, de ekkor még a 17 évet sem töltötte be s azzal küldték vissza hogy várjon meg, amig a király hívó szava elő is hadba szólítja. A fiatal diák azonban nem nyugodott, amig ki nem mutdák rá az „alkalmas-t Mint a kolozsvári 51. gyalogezred önkéntese került ki a harctérre, mint önként jelentkező: Egy iszonyatos rohanásban aztán szíven találta egy orosz golyó az Ivangorodi seregek alatt. Megható azt a lelkes poémát elolvass, amelyel kérvénnyel halála előtt vetett papírra s küldött családjához a fiatal hős. Ime a vers:

Öthonomat, hogy elhagytam

Éppen hat hónapja,

Ellenséges földön járok

Már száználfele napja

Észlelt az idő alatt

Mit is merjek szólni?

Szegény magyar katonának

Szegény panaszkodni

Kötelességem ezt tartja,

Nem is panaszkodik

Hogya szükség úgy kívánja,

Szívesen meghalok,

Elvessz a hazát!

Szegény magyar katonának

Aján panasz nincsen

Kell, hogy minden magyar vitéz

A hazáért küzdjön.

Az ellenség velünk szemben

Mondhatom nagyon sok,

De a legfőbb reményemben

Még is eszalakozom.

Azt számíva, keves idő alatt

El fog banni szép magyar hazánkkal,

Eljén a hazát!

Mi csak Isten segédelmét

Kérjük s fogjuk kérni,

Utóvégre Isten után

Csak mi fogunk győzni

A halállal nem törődünk,

Hisz gyavasag volna,

Hogya helyet meg nem állna

Egy magyar katona.

Éjtel, nappal egybe tesszünk

A jó Isten útj van velünk,

Jogunk ki fogjuk küzdeni

Bármennyi az ellenségünk,

Eljén a hazát!

— Kijátsszák a hustalan napot. Az

állatállomány kímélése szempontjából az állam tulajdonlóg hosenként két hustalan napot rendelt el, melyet a vendéglőknek is kötelezőségök respektálni. Nem tartjuk azonban a legtöbbnek, hogy botránod, mert akár kedden, — akár pénteken az előző napu bevásárolt húsból vígan járja a borjú parkolt, székely gulyás, natur szelét stb. — Ugyan hát akkor minek tilalom, hisz e duzzadt zselő urak éppen a hustalan napu legtöbbet aratnak

— A hus és zsirakérdés. Innár több

mint esztendeje, hogy az uszok az árak árát több száz perccenttel drágította successive úgy, hogy manár kezdünk kioldni, s a husevást régi emlékeink közé sorolni. Nem így vagyunk azonban a zarral, melyről lemondani lehetetlen s a mely szintén rettenetes árakat ért el s amelytől a megszirosodott hentes bakák azt mondják, hogy csak az esetben adnak, ha az illető húst is vásárol. Természetes, hogy szívesen lennők ezt meg, de mondanák meg az illető hús gombócok azt is, hogy hennét és miből, hisz már teljesen kizipolyoztak bennünket. — S ha egy erőles intézkedés nem szab határt a féltelenségnek, nagyon szomorú téinek nézünk előre, amikor a hídfo szobában gunnyasztva, zarratlan kosztu ábrándozunk, rágódunk a mult emlékein, hullatra könnyinket elvezett öreinkert.

— A Zalamogyei hadi-adó tárgyalása.

Mint tudvaleg, a pénzügyi kormány hadiadót vet ki azokra, akiknek az évi jövedelmük meghaladja a 20.000 koronát A zalamogyei hadiadót fizetők adótárgyalása szeptember 11-étől október végéig lesz Zalamogyezen. A vármegye székhelyén alakított adóelőszámlaügyi bizottság a következő: Elnök: Mesterházy Jenő, alelnök: Barcza László, rendes tagok: dr. Berger Béla, Csertán Károly, Malatinszky Ferenc, Fischer Pál és Pongor Henrik. Zalamogyeben összesen 243 adózóra tették javaslat: ebből az alsólelvai adóhivatali kerületre 10 adózó esik. Az alsólelvai adóhivatali kerületben lakó adózók hadiadóját szeptember 28-án és 29-én fogja a bizottság tárgyalni. Előadó Gyenge Sándor pénzügyi tanácsos lesz.

— Rézgállé a vetéshez. A földmivelés-

ügyi miniszteriumnak sikerült a vetőmagvak őszi csávázásához szükséges rézgálléennyiágot az ország gazdaközönsége részére biztosítani. A rézgállé eladásával a miniszterium a Magyar Mezőgazdák Szervezetét (Budapest, Alkotmány-utca 31.) bízza meg s annak árát kilogrammonként 3 korona 10 fillérben állapította meg. Aki tehát vetőmag csávázására rézgálléot akar venni, forduljon közvetlenül a Magyar Mezőgazdák Szervezetkeztélhez, aki annak igazolását kérheti, hogy a rézgállé tényleg vetőmag csávázására szükségeltetik és ha ez kellően be nem igazoltatik, a rézgállé szállítását meg is tagadhatja.

— A háztartási fémek rekvirálása. A

kormány már előkészítette a közönséget, hogy a háztartasukban található fémtárgyakat rekvirálni fogja. Az erre vonatkozó rendelet rövid idő múlva meg fog jenni. Még csak azt döntik el, hogy vajjon készpénzben váltás-e meg a háztartási nikkal, sárgaréz- és vörösréz-tárgyakat, vagy pedig hasonló méretű vas- és háztartási tárgyakkal cseréljék be. Előreláthatólag a háztartási fémek rekvirálását is a fémtöközpont fogja végezni, ip azért fontos, hogy a kormány gondoskodik arról, hogy a központ ezen az uton se jusson illetéktelen haszonhöz másrészt a kereskedelem érdekait se sértse.

Káposzta eltevéséhez, különben

alkalmas étel olajok hordók, kemény fából jutányos árban kaphatók a „PATRIA” nagykanizsai pótkávé gyárban.

Irodalom.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételes joga. — Ifj. Lukács József, főgimn. tanár. A vaskos munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenkinél érdekese és tanulmányos olvasmány, amely míg egyrészt szigorúan tudományos, másrészt könnyed stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelem e jelentős mozzanatának ismerete minden kultúrumban tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. — Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán

— Az „Élet” szépirodalmi és művészeti hetilapot (szerkeszti Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kitűnő lapot melegen ajánljuk olvasóink (figyelmebe Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári ut 15/c. — Előfizetési ár félévre 10 kor. Mutatványzámat készsággal küld a kiadóhivatal.

— A „Vasárnapi Ujság” minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona, „Világ-krónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. Egyetem-utca 4.). Ugyanígy megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

— Új Idők. A világháború legújabb krónikája, írásban és képműben az Új Idők. A mi erdősök esemény a nagy világháború történeténél, az mind elénk tárja festői szépségű képekben. Érdekes, művészi művelés és előkelő ízlés jellemzi Horvát Ferenc hetilapját, az Új Időket, melynek minden száma aktuális közleményekben, elbeszélésekben és regényekben is egyaránt a szépirodalom ápolója — Előfizetési ára negyedévre 5 korona. Kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrassy-ut 16. sz.

— A „MAGYAR LÁNYOK” szépirodalmi képes hetilap, fiatal leányok számára. — Szerkeszti Tutsok Anna. Megjelenik minden vasárnap. Minden egyes száma gyönyörű művészi kivitelű képpel és a legérdekesebb tartalommal jelenik meg. Előfizetési ára: Egész évre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VI. Andrassy-ut 16. szám. Mutatványzámat kívántra ingyen küld a kiadóhivatal — E kitűnően szerkesztett képes hetilapot mindenkinél melegen ajánljuk.

NÉVJEGYEK

eddig még nem létezett nagy választékban jutányos áron kőszíttetnek

Ifj. Wajdits József

könyvnyomdájában.

1888 óta kitűnően bevált

Berger gyógy-kátrányaszappana
G. Hell & Comp-tól.

Kiváló orvosság ajánlják az Európa legjobbjai Altanában a legújabb eredményekkel használják mindenteljes

hőkrütés ellen

Altanában krónikus bajok és kúrálat. Valóban nagy és szakállkorpa ellen. Tartalmát az orvosságok fakartárai és lényegesen különbözik az orvosságoktól. Előfordul egyéb ilyenféle gyártmányoktól. Makacs bőrbajoknál nagyon hatásos.

Berger kátrányos kőszappana.
Neknek és gyermekeknek enyhébb hatású kátrányaszappan

Berger glicerin kátrányaszappana.
Tivábbá kátrány nélkül a kőszappan

Berger-féle Borax-szappan
pattanás, pattanás, szőpő, milium és más bőrbajok ellen. Dörzsölés utánissal együtt 70 fillér.

Uj. Berger talcsószappan kátrányaszappana. Kérem hatású bőrbetegségeknél. Fő az szakállkorpa, valamint kiváló hajnövesztő szer. 1. Breg 1.50 korona. Kérem kátrányos Berger-szappan G. Hell & Comp-tól és más meg

Phell-Lang

Wien 1882. október 1. napján. Kérem kátrányos szappan. Kapható minden gyógyszárban, drogeriában és szakszertárolásban. Nagyban: G. Hell & Comp. Wien. I. Heller. Szt. Péter utca 11-12. Budapestben nagyban és kátrányos: Tórk József gyógyszerárban Király-utca 12. Molnár és Mezey. Thulliner és Schmidt. Kőszappan. Független utóadalmi. Radonovits Testvérek. Ricsel Nándor. Városliget. Nereva Nándor. Dalm. Frigyes. Városliget. Kátrányos minden gyógyszárban, jobb drogeriában és illatszerboltban.

NYILTTÉR. *)

Dr. Szegő Kálmán
szanatóriuma- és vizgyógyintézete
felölték- és gyermekek számára,
Abbáziában.

Erősítő és edző hízoló-kurák
egész éven át. Gyermekek 7 éven
felül kíséret nélkül felvétetnek.

*) Kóvat alatt közölteteket nem vállal felelősséget a szerkesztőség

SZEMESNEK

kell ma lenni, ha túl akarjuk szárnyalni versenytársainkat. Az elemesség nem

ÁLL

egyéből, minthogy ne késsünk egy pillanattal sem, hanem soron kívül vegyük igénybe

A

„Zala: Közlöny” hirdetési rovatát, mert ott határozottan eredményt ér es a magyar hirdető

VILÁG

hirdetesen itt megtaláljuk A hirdető rövid idő alatt meggyőződik az eredményről, annak határozottan.

VAKNAK

kell lenni, a ki nem látja a „Zala: Közlöny” rohamos fejlődését, ez pedig világosan jellemzi, hogy

AZ

ezen lapban megjelenő minden hirdetésnek kellő haszna van. Szemesnek áll a világ, vaknak az

ALAMIZSNA!

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapírokban
és névjegyekben
Nyomatványok izléses kivitelben jutányos áron
gyorsan készíttetnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek
dús raktára.
Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomatványok
nagy raktára.

ZALAI KÖZLÖNY

Szörkesztőség és kiadóhivatal Deak-ter 1

Telefon 182.

Hirdetések díjazása szerint.

Felolós szerkesztő:

Báné Kovács János

Főszerkesztő:

Kemény László

Megjelenik hárton és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egy év 10 korona, félév 6 korona, negyedévi 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

A mi albumunk.

(dr. I. J.) Dr. TUBOLY GYULÁNÉRŐL lelkünk bizonyos örömeivel tünik. Már rég óta ismeri a sorok írója, de igazában csak most, a háború tartama óta ismerte meg. Ha a veszedelem a jó barát próbája, úgy a háború szerencsétlensége is megmutatta, kinek mi lakik lelkében. S Tuboly Gyuláné lelkében nem az önzés lángja csapott fel, hanem a részvétel, a gondviselésérő jóság. És ebben a részvétben, jóságban benne van a nő jellem lágyasága, szelidsége és éterikus volta. A háború első porcattól sebesült és beteg hőseink ápolásának szentelt minden percét. Egyedül ennek él. S ezt a hivatást, oly önfeláldozással tölti be, hogy örök emléket állított magának jótékonyásával sok halás lélekben. És ebben a nemes eszelkedetében nem a pusztá külszín, az időszori, divatos betegápolás légtármánya kapta el, hanem magyar lelke ama szava buzdítja, hogy ma mindenkinek ki kell vennie részét a n-héz időktől n-mzetünkre rótt kötelességekéből. Erzsébet vegzi tehát a betegápolást, — amelyre már a beke napjainban lelki-meretesen készült — s így próbálja meg az elvesztett, vagy nélkülözött ott hon helyét kipótolni a sebesültek nagy tömegével. Nem is huzom, hogy ne halás szemre-látogdolna rá az a sebesült tábor, amelynek egészségét visszacszerzésében tetemesen részt vesz. Hol volna sebesült ápolásunk nélküle, — olyan kérdés, melyre választ nem szívesen adunk. Kitegye önmagát kényelméből el munkájának amelyet hazaszeretete edző kötelességként szabott ki red. Reméljük, hogy mikor az ápolás nemes hőseiről a magasabb kitüntetésnek szőrik, a kitüntettek első között dr. Tuboly Gyuláné neve is ott lesz a valódi érdem elismerésé gyaránt és méltánlássáent.

Az erősebb.

Valamikor tán úgy volt, bar ez se egészen bizonyos, hogy a győzelem egyszerűen azt döntötte el, ki az erősebb. A seregek egy meghatározott szűk helyen találkoztak s aki a csatát elvesztette elvesztette a háborút. Az erősebb győzött, mint a tatárjárás idejében, vagy az ügyesebb, mint Napoleon idejében. Nekünk az ilyen régifajta győzelem is drága lenne, mert életünket mentené meg. Ami a mi győzelmiünk más lesz s már is más, mint a hogy ez a háború másforma minden eddig volt háborúnál. Ez a háború térben és időben beláthatatlan. Ezt nyert vagy veszített csaták, úgy látszik, el nem döntik. De nyert vagy veszített csaták nem azt mondják csupán, hogy kinél van a nagyobb katonai tehetség s a nagyobb fizikai erő, de azt döntik el — s ez lesz a nagy háború végső eredménye — hogy az "emberiség összes képességei szempontjából hol van a nagyobb érték.

Mert minden mozgósítva van most, minden harcok s minden emberi képesség érvényesül és versenyez egymással. Hogy el-lenségeink minden bajaik forrásait a németek gondos előkészületeire vezetik vissza, az csak kudarcainkat szepítő frazisz. Kérlelbelül azt jelenti ez: ha mi is így előkészültünk volna, mi győznénk, — s épen ez a frazisz. Ők nem

készülhettek volna el jobban, mert ez nem elhatározás, hanem képesség dolga volt. Az elhatározás nálunk nem hiányzott, rég bizonyosodott már; hogy ők igenis felkészültek erre a háborúra, melyet ők akartak. Tévedésük ott volt, hogy az ő kulturális fokmérőjük elkészültének tekintette azt, ami velünk s a németekkel szemben most készületlenségnek mutatkozik.

Most persze úgy forgatják el a dolgokat, hogy ők békességes népek s a német öldöklő mesterség fejlettsége a német barbárságot bizonyítja benne. Ez nem naiv, hanem tudatosan hazug álláspont. Hiszen világos, hogy az öldöklő képesség a legbékésebb, a legkulturáltabb haladásokból rakódik össze. Mi teremtette meg a német negyvenkettés agyút? Ugyanaz a fejlett fémpár és mérnöki tudomány, amely Európa legmintaszerbűt vasuti halózatával szolgált a civilizációt. Mi teszi a német organizációt? Az a rend és becületesség, mely szívós szorgalommal költögeti, ápolgatja és fejleszti a kereskedelmet az egész világon. Mi adja a német stratégiának az ellenállhatatlan lendületet? Az a biztonság, melylyel népek millióinak egyértelműre és azonos lelkesedésére számíthat.

Ebben a mértékeltlenül vad és könyörtelen háborúban a nyers erő és öldöklő készség mellett győz a fejlett mezőgazdaság és a

Szemesnek áll a világ.

Vidám szó téma.

Írta: Szabó Imre

II.

Szemesnyes szoba rozoga kévés butorral, lócvál. A falon egy kopott Kosuth képpel és gyilkosok meg anarchisták újságokból kivágott arcképeivel. Az asztalon szalonna és kenyérből maradókkal, mellette egy öszezonygölt papirusban sós és paprika. A szobában hárman vannak: a bársonykabátos, a leány és a harmadik, akik a templom előtti ribilliót csinálták. A leány duruzsol, majd heves kémozdulatokkal jelzi, hogy hitvány emberék a barátai, nem tudnak pénzt hozni. Rámutat az ételmaradékra, majd kissé tükörbe néz, ijedten eldobja, kezét végig simítja az arcán, lám mennyire befogytam! A fiuk dühösen, de pófeszkedve egymást szidják a nyomorért. Nyitlik az ajtó és megjelenik a riporter, kissé pátózatos, de azért bizalmasodó szemtelenségű el az arcán. Kopott ruhája gondatlanul fog rajta a balközén egy uraságoktól levett ruhákrat. Megvételre ajánlja a ruhákat, de senki sem veheti meg. Pénzt hozzon, mutatja neki az újjakkal, no portékát Zsidó gesztussal a handl a megértés gesztusát mutatja. Vesse le a

szuhanc a bársonykabátját, ő kiesereli egy egyszerűbbet és meg pénzt is ad valamit. Az ajánlata a társaság felé. A handl a levett kabatot először alaposan szemügyre veszi, mezegeti jobbról-balról a bélést és az ujjai szalát. A kabot kifogasztalan, félre teszi. A sajátja közül kivessz egyet és felpróbálja a szuhancra. Szűk egy kissé, de nem baj, az öblet megkötik. A riporter két koronát vesz elő és átadja a kirasszonyuk. A leány megköpöki a pénzt, egyiket a zsebébe rakja, a másikat pedig átadja a fiatalabb szuhancnak. A leány a lelájából egy levelet vesz elő, lassan pedig kirakja a polkarakat. A handl ott tartóztatja, székkel kinalja meg, ott kell maradnia, mert egyet mutatnak. Mialatt az egyik borot meg, a riporter a kepeket nézi és helyeslőleg bólint. Majd nagy haas mutat és a kenyélen gesztusát, a nő felé mutatva pedig a francia kalap formáját mutatja a fején, a fiatal pedig az öklönyi butorokat. Lovszát az egyik felsőzölt újságképet, rámutat a zsvány arcára, az volt ám csak az igaz hős. A szúrás gesztusát mutatja. Így kellene minden gazdaggal elbánni! A leány és a fia helyeslőse közben jön a harmadik a borral. A polkarak hamarosan megtekel, mindenkinek a handlával, amit előlésszel barátjukká avatnak. Egy ideig meg folyik a polkarás, szintén az idősebb szuhanc félre hívja a riportert, sug valamit neki, be-

zélgetés közben pedig a földre teszi, olyan gesztust csinál, mintha rántana valamit; a mellőre és a fölére mutat, aztán az ujjiira; finom, drága dolgok! Te majd eladod, mutatja, marokkal lesz pénz és mutatunk, táncol. A riporter egy pillanatra sem habozik, kivesszi a tárcáját és oda ad neki egy néhány koronát. A handl szives bucsuzás után elment.

A redakció. Az újságírók nagy hahota közben fogadják a handiának öltözött társukat. Körnállják, lagasztják. A riporter sugrózó arccal mutatja, hogy hány oldalt fog írni erről a pompás esetről. Nagyokt neveve mutatja, hogy milyen furcsanag jutott a butorőbonda bizalmába. Azután újabb páuzgyűjtést enged és elvonul.

Egy rendőrségi szoba. Középen asztal. Törvénykönyv, jegyzőkönyvek, irószközköz az asztalon egy bronze nehezék és egy női arckép vázában. Az asztalnál egy fogalmazó bí uniformában és a körmeit tisztogatja. Közben előveszi a képet, nézi és csodálja a fejét. Ejnye, se pénze nincs már és nem is valami megnyerő az arca. Balép egy hölgy közepes elegáncsával öltözve, nagy kalap, nagy rózsákkal; úkzer

fejlött ipar. Győz a fejlett gyógytudomány, a kémia és a néprajz, a pszichológiai és a történelmi tudomány egyaránt. A németről beszélünk egyre, m rt bennünk szerénység illet. Annak határain belül azonban megállapíthatjuk, hogy nem vagyunk megtalának a németekhez s ez a háború olyan alvó erőket is életre keltett bennünk, melyek magunkat is megleptek.

Tanítók a tödvész ellen.

(1000 korona jutalom 10 tanítónak.)

A tödvész elleni védekezés szociális ismereteinek terjesztésében nagy szerepük van a tanítóknak. A József Kir. Hereg Szanatórium Egyesület, ez a par excellence tödvész elleni küzdő társadalmi és egészségügyi szervezet évről évre a magyar tanítósághoz fordult, hogy legyen segítségére a tödvész elleni ismeretek terjesztésében. A tanítók az iskoláikban a jó levegőnek, tisztaságnak, rendszeres étkezésnek egészségügyi fontosságát már s multakban is hangsúlyozták, újabban azonban a tuberkulózis elleni védekezés országos szervezése folytán a tanítások céltudatosabbak lettek és érintették a fertőzés veszélyének, orvostudományi kritériumait is. A zseme novandek-előt a tanítók a mindennapi élet szoronyú példáival bizonyították, hogy az egészséges életmód elméleti szabályainak be nem tartása minő súlyos rombolásokat idéz elő a családokban. A tuberkulózis lakásbetegség. Ezt igazolják a legalsóbb népesség körében pusztító és nemzedékről-nemzedékre valószínű örökítő tödvész esetek. A megismerésnek, a korokozás e megállapításnak pedagógiai felhasználása alkalmas arra, hogy a növendékek révén az alsóbb nemzedék körében áldatosan terjessze az egészségügyi ismereteket.

A magyar tanítóság helyesen ismerte fel a maga feladatát e téren s a József Kir. Hereg Szanatórium Egyesület évről-évre konstatahatta hogy a tanítóság munkája milyen jelentékenyen segíti előre humanitárius és ismeretterjesztő tevékenységét. Ez indította az egyesületet arra, hogy legújabbán egy egészségügyi tapasztalati és közforgalomba hozott amelyet sok ezerkötésben szétküldött az iskolák vezetőknek Ez egészségügyi tapasztalati és közforgalomba hozott amelyet sok ezerkötésben szétküldött az iskolák vezetőknek Ez egészségügyi tapasztalati és közforgalomba hozott amelyet sok ezerkötésben szétküldött az iskolák vezetőknek

1. Az egészség a legnagyobb vagyon és hol dozság.
2. Zsugori ember az aki a napfényvel takarékoskodik. A napfény az egészség legjobb megőrzője.
3. Egészségedre vigyázz s ezzel vigyázol embertársaidra is.
4. Gondosan örködjél lakásod tisztasága felett Szennyben elszaporodnak a rovarok, különösen a legyek Ezek pedig a legveszedelemesebb betegségek terjesztői.
5. Étközés előtt mosd meg kezed szappannal és vízzel, nehogy a veszedelemesebb betegségek csirait vidd a szádba.
6. Solase köpi a földre, mert a köpeted ártóhat embertársaidnak.
7. Zsugító alkohol ártalmas az egészségre. A tiszta víz a legjobb ital.
8. Sok betegséget egészen láthatatlan kis leteyek (bacillusk) okoznak, amelyek ellen tisztasággal és fertőtlenítéssel vedek-ezzel.
9. Érezd ember voltodat és legy megadta tiszta, mert a tisztatlanság által tulajdonosod.
10. Gyomrodát meleg, forróval etelekekkel tapaszt, a magas hő elpusztítja a betegségek csirait.

Kétségtelen, hogy ez a rövid mondatokban komprimált egészségügyi tanácsadás megtalálja az utat a gyermek elméjébe és a gyermekekben azt a szülőkhöz.

A József Kir. Hereg Szanatórium Egyesület a tanítóság neves munkáját méltányolni kívánva aztal, hogy az ország tanító karából 10 olyan tanítót, aki a tödvész elleni védekezés szociális ismereteinek terjesztése körül a legjobb eredményt produkálta, 100—100 korona jutalomban, vagyis összesen 1000 korona jutalomban részesített. Az egyesület mérlegelte a hozta betegesztett jelentéseket s ezek alapján a következők tanítóknak ítélte oda 100—100 koronás jutalmat: Bagoly Béla ig tanító (Bacsatok), Fischer Lipót ig tanító (Liptószentmiklós), Fülöp Gyula tanító (Nagyrákos), Horn József isk igazgató (Póprád), Kiss Béla ig tanító (Újpest), öz. Konecsny János tanító (Sziagyomlyó), Kovács Ida óvodó (Vésztó), Nergelt Valna tanító (Jaszkarajend), Lukács Dános tanító (Vásgyertyán), Szutter Dániel ig tanító (Pápa).

A magyar tanítóság nem saokott hozzá, hogy a maga önfalaldozó onz-ten, hazafias és szociális tevékenységét akar a nyilvánosság, akár maguonok részéről valami nagy méltánylással részesítsenek. Éppen ezért különösen megemléstere méltó a József

Kir. Hereg Szanatórium Egyesületnek ez a spontán elismerés, amely a maga anyagi értékek messze túlnemelőleg, rendkívüli erkölcsi értéket jelent a tanítóság szempontjából. Hiszünk, hogy a magyar tanítóság a tuberkulózis elleni védekezés áldatos ismeretterjesztése ten további eredményes munkásságot fog kifejteni.

HIREK.

— A 20 Honvéd ezred gyászja. A M kir 20. hon. gyalogezred tisztikara mely földaloma jelentti, hogy bajtársai közül, az északi háreteren különböző népfelkölő alakulások dadalmas harcában királyt és Hazáért hősi hafiát haltak: Lugossy Miklós szék. főhadnagy 1914. szeptember 7-én Rátosynál; Obal Rezső tart főhadnagy, Gombocz János nept hadnagy és Korein Jenő nept hadnagy 1914. november 22-én Kobrykóvánd; Kulcsár Gyula nept főhadnagy 1915. február 1-én Bukowiczend; Biczó János tart. hadapród harterti sebesüles folytán 1915. augusztus 21-én Csernyovitzban; és König-mayer Iván tart hadapród 1915. szeptember 3-án Oleskince meiltett Vitez katonák jó hazafiai és derék bajtársak voltak. Emlékük előtt tisztelettel hajlíjuk meg ezredünk vérázata, díszesegs lóbogóját Nagykanizsa, 1915. szeptember havában.

— Iskolai értesítés. — A nagykanizsai állami elemi iskolák I. és II. igazgatói körzetében a tanítók beírása, osztályonként való elosztása, a tantervek berendezése megtörtént. — Beiratkozott közel másfél-ezer tanuló. — Az iskolai évet szeptember 29-án reggel 9 órákor Istentisztelettel nyitják meg. A tanítók a városkázán levő tantermekbe jó idő esetén a városkáz udvarán gyülekezőkkel fogják előadni órára. — Istentisztelet után az osztálytanítók ábra a helyiségbe vezeték a tanulókat, ahova majd járniuk kell.

— Kiténtetett hős. Örömmel látjuk mindig a vitézei érmek es-tülogását a vitézi mellekben. Tisztelettel tekintünk rájuk akik hősiég viselkedtek a küzdelem, a harc hevében, akik nem mentették saját életüket, hanem vért áldozni is készek voltak a hazza szabadságáért. Egy ilyen ifjú végzett gazdász

nines a nőnek; az arcu szomorúság, majdnem ket-végberesés ill. a fogalmazó vontatottan kél föl, bávatágtalanul esckolja meg a hölgy kezét, állással kínálja meg a vendéget. A nő kérdő pillantást vet a férfira és a két kez gesztussal lejezi ki, hogy bizony ninesnek meg az ékszerék. Azután elővesz egy jegyzőkönyvet, újra mutatja az eredménytel-neg jelet, csöngtet, benyit egy detektív, megkérdezi, a hölgy felé mutatva, vajon van-e valami eredménye az ügynek. A detektív szomorúan inti, hogy hiába minden, le kell mondani a megtalálás reményéről. A nő tenyérével elfodja az arcát, zokog. A detektív kimegy. A nő feláll és meg akajja ölelni a tisztet, aki azonban gyöngyönd lefejtí magáról a nő karját. A nő lefejtí könnyeit és dacos tekintettel elhagyja a szobát. A fogalmazó az asztalról a kepet bosszas arckifejezéssel egy alsó fiókba teszi.

*
A zsványlakás. A handlenk oltozott riporter meg a lány n-hezen várják a fiukat. Kiki néznek az ablakon jönnék-e a fiuk, esöndre inték egymást. Egyzserre avatosan, de örömtől sugárzó arcval jön a két legény. Gondosan bezárnak ajtót, ablakot. Az idősebb előveszi az értékes eszmagot és egymás után kirakosgatja az asztalra. A leány és a handle minden

kirakott darabot alaposan megnéznek. A leány arca boldog meglepést árul el. Az ózeres szakértő szemmel vizsgálgat. Végre levessi a eszmagot és mutatja, hogy eszterit és kivessi a köveket, melyekről sok-sok penzi hoz. Megjén szép sorába becamagolja a darabokat, zsvoregva a eszmagot és ez egynehány bankot nyújt át előlegképpen az idősebb betörőnek.

A rendőrtest szobája. Az újságíró széles vesztussal, dadalmas arcval mutatgatta, hogy miként jött a betörők nyomába és végül, hogyan kapta meg az ékszereket. A fogalmazó boldogan nézi az ékszereket, el veszi a lefeletlen jegyzőkönyvet és mezt vajjón minden egyes darab meg van. Csakugyan ott van. Amikor ezzel elkészült, akkor előveszi az alsó fiókból a hölgy arcképet szerető-tel néz ra, a zsvokondővel pedig letölti a rállepedeti post. Csöngtet. Bejön egy rendőr, ennek egy cédulát nyújt át. Oda me-njen; siessen a kisasszony jöjjön azonnal, megvannak az ékszer-ek! Ezekre zsmúnt. A rendőr szalbeli. El. A riportert elgáratvalat kínálja meg. A riportert möhöz, az események hatása alatt meg mindig igazoltatn szítja a cigarettát. Közben fel és áll setél. Belep a hölgy. A völöngye előbe siet, meg-

öleli s a nő az ölelet tartózkodó kedvességgel visszautasítja. A rendőrtest azt hiszi, hogy ezt egy idegen férfi jelentése miatt teszi. Most már csak udvariasságot tanúsít vele szemben, állással kínálja meg. A tiszt lekéri a zsvarnaiszat, aki meg mindig handle tulalban ül, hogy mondja el, hogy a zsvonális nyomozás történetét. A hírlapíró megismétli újjáiban az iménti gesztusait. A kisasszony a végén meg átúzi az ékszer-eket. Mind egy darabig megvan. Boldogan nézi őt a rendőrtest, aki már nem tudja túrtörténi magát. Előveszi az arcképet és egy esakót nyújt a nőnek. A nő rákocogata a retiküljébe a dolgokat. Meg van elégedve, hálaian néz a riporterre. A tiszt odalép a hölgyhez és át akajja karolni. Ez azonban határozott szigorral visszalep és heves közmozdulatokkal emlékezteti, hogy miként viselkedett-ott akkor, amikor élvezte a tisztet vette az ékszer-eket. A fogalmazó lejutja áll. A hölgy odafordul a handlenk oltozott zsvarnaisztához megnézi a kezét, nines-s jegyzőkönyv rajta. Nines, ennek megórdul a nő, kérdő mozdulattal tessz, hajlandó-e felesleggel venni őt. A zsvarnaiszat odaléz az eszsonyort-dott tisztre, aki szomorúan leveszi újjáról a jegyzőkönyvet és visszadadja volt menyasszonyának, aki viszont rábuzza azt az újságíró hájára. Az-után pedig karongja és elhagyja a hivatalt.

jött a multkor köztünkbe. Faits Ferenc az ifjú hős, aki első osztályú vízeségi evezővel jött haza súlyos betegsége az aranyérem reményével; — mert Faits Ferenc több hónapra át igaz hősként állta a csatlakozást. Az ifjú hős a napokban visszatért a harcmezőre. Adja a jó Isten, hogy régi sikereit további hősi cselekedetekkel gyarapítsa — de minden téti sérelem nélkül.

Küntüntetett vasutasok A sikeresen lebonyolított hadi forgalomért több városi tisztviselő királyi elismerésben részesült. Schillhan János főfelügyelő futóhízlójaként a Ferenc Józsefrend lovagkeresztjét kapta. Kaysar József állomásközi pedig a koronás aranyéremmel nyerte érdemei méltóságát. Mindeket kiüntűntet a városi erem szalagján viselheti érdemrendjeit. A kiüntűntet tisztviselőkről kívül még számos alsóbb tisztviselő is kiüntűntésben részesült, akiknek részük volt abban, hogy a nagy forgalom a legnagyobb rendben folyt le a nagykanizsai vonalakon a mai napig. A kiüntűntet tisztviselőik között városunk egész társadalmát osztozik, mert ugy Schillhan János főfelügyelő, mint Kaysar József állomásközi társadalmi életünk közkeletű tagjai.

Köszönő a harctéről Puelher főhadnagy írt a harctéréről. Köszönő sorait Farkas Vilmos intézte s ezekben ama örömet ad kifejezést, amelyet a honvédek éreztek akkor, amikor megkapták a küldött szíj- és muzsika lobogót, amelyről már maskor írtuk. Olyan örömet szerettek a szíjvaló — írja Puelher főhadnagy — hogy le sem írható.

A sátoros ünnepek Az írt templomban a sátoros ünnepek utolsó napjai alkalmából az istentiszteletek a következő sorrendben lesznek megtartva: Pé. hó 29-én, szerdán, reggel 1/27 órakor széchrisz és ezt követőleg muszat ima; délután 1/2 órakor esti ima; 30-án esztűrtőken, reggel 7 órakor széchrisz ima, 1/2 órakor első muszat ima, a halottak lelkiáldozatát való imával (házkára), délelőtt 10 órakor második muszat ima, szentén a halottak lelkiáldozatát való imával, délután 1/4 órakor muszat ima. 1/3 órakor (Simeház-Tóra) esti ima; pénteken, október 1-én, reggel 7 órakor széchrisz ima, d. e. 10 órakor muszat ima — A hitközségi előjáráság ezúton is figyelmezteti a t. templomlátogató közönséget, hogy a szokott templomi rend Simeház-torán is szigorúan betartandó. Mindenki helyépi jegy nélkül is bemehet ezúttal a templomba, azonban földszintre csakis férfiak, a kárhozatokra pedig nők Leánygyermek csakis a kárhozatok foglalhatnak helyet. Gyermek csakis a földszintre Hátven alatti gyermek csakis azonban nem bocsáttatnak be a templomba.

Mi van a városháznál? Aki figyelemmel kíséri a háború folyása közben mily gondoskodás történt városunk lakosságának élelmezésé ügyében, lehetetlen, hogy gondolkodásba ne esett volna s ne kereste volna, kinek kezébe futnak össze azon szalak, melyek örömet terhet rónak az azzal foglalkozók vállára. Liszt, tengeri, burgonya, stb. nem kis költség adnak azoknak, kik erről gondoskodtak. Polgármestérünk gondoskodásán után on-özlánrészt juttott ki e témán. Fűrészi János adgass rendőrőrsztisztviselőnknek, aki a rendőrségi tengerényi munka mellett e terhes munkátnak fáradsáttalán végrehajtója s a melyért a közönség ugy neki mint a vele együtt működő segédkezőknek hála helyett a legfőbbosztó vastag durva-

sággal a distingvációkkal tiszt. De megszoktuk mi ezt, hisz nálunk nagyon sok a Fábuss Csucaetator a kritikus, de annál kevesebb a eszlekvő s gondolkodó egyén.

A 18 évesek bevonulása. A hivatalos lap közli a honvédelmi miniszter rendeletét és azzal kapcsolatos hírdetményét amelynek értelmében azok az 1897. évben született egyének, akik népfelkésítésgyerekes szolgálata alkalmasnak találtattak, amennyiben névszerint felmentve nemesnek, október 15-én népfelkésítésgyerekes szolgálata bevonulni taroznak. Ez a rendeletben kitérjed a 18 éves osztrak állampolgárokra és helyesker hercegovinai illetőségű egyénekre is. Kik Magyarországon területén megtartott népfelkésítésgyerekes bevonulni személn alkalmasoknak találtattak azokat a népfelkésítési kötelezettséget, akiknek a népfelkésítési igazolványi lapjuk szerint/Ujvidékre kellene bevonulniok, figyelmezteti a miniszter hírdetménye arra, hogy a közös hadsereghez beosztottak ne Ujvidékre, hanem Peestre, az oda atthelyezett és a kir. kiegészítő kerületi parancsnoksághoz, a honvédséghez beosztottak pedig Ujvidék helyett a 6 honvéd gyalogezred petaszálójához Szabalkára vonuljanak be.

A Hadségélyező szünélet. A hidegebb idő kedvelni való mint kötelesség is-háral a társadalomra, mint az egyeztető adokázás Melg ruhák készítőre már megjelent a hiv-za a felsőbb helyről s nálunk meg mindig szélesed van e teren Felhívjuk erre a Hadségélyező figyelmét.

Újpest az ipariszkolai tanítókért Újpest rendezett tanácsú város képviselőtestülete legutóbbi közgyűlésén kimondotta, habta az ipariszkolai tanítóknak a városnál való alkalmaztatása csak mellet foglalkozástul tekintetű megis nekik mint közegyi alkalmazottaknak a társasági jogélt megszavazza. Nálunk pedig amikor a város pénzügyi bizottsága szükségesnek látta hogy tisztviselőnek drógasági potleket szavazzon meg s azt megis adta, ugyanakkor egy téjeközötti informátor suggestiója alapján az iparis tanoncskolai tanítóktól azt a esekély ehibert is megvonta, melyért esztéket, pihenőiket feloldozva a tanítás legterhebb munkáit végzik az iparis tanoncskoláknál. Nem értjük, hogy a határozott rossz indulatot mivel érdemelte ki az iparitanoncskola tanítótestülete amely városunk tanoncskoláját többszörös elismerés közepett a legesőbb műóra emelte. — Vagy tén a tanítósg, mely a háborús küzdelemből oly dicsőrelesen kiveszti a maga részét meg azt a esekély jóindulatot sem érdem-ite ki, hogy terhes munkájának koldus berehöz puthasson? Nem — ez misült nimesen. — csak épen nálunk hol oly sok a tanácsadó, ketelkező és distingváló s oly kevés a esekévsre képes, a gondolkodni tudó önálló egyén.

Az élelmiszter forgalom szabaddátételéért. A helygymiszter a városos és a törhátsóságokhoz rendeletet küldött a kivételi tilalmak dolgában. Több város és törvényhatóság előálltara es más élelmiszekekre kivételi tilalmat rendelt el, mar pedig a miniszter szerint e tilalomnak a vámvonalon belül semmi alapja nimesen. A tilalom a gazdákak érzékenyen károsítja. — azokivül pedig az is megfontoln-itek, hogy a tilalom következtében az élelmiszter az egyik helyen túlságosan sok lesz, a másik helyen pedig kevés. A miniszter most elrendeli, hogy lven tilalmakat nem szabad kiadni, a meglerőket, pedig meg kell szüntetni. A rendelet részben helyes

Szerkesztői üzenet.

— Egyik olvasó Ajánlott levelet megkap-
tuk Tartalmával mindenben nem értünk egyet. A nemes eszme — A mi albumunk — kimerítő története lesz majd városunk jótékonyágának örök időkre. Ez a cél vezette s vezeti a rovatvezetőt, aki igaz ügyzetellett folytatja az album sorozatát. Tösek nyugodt lenni, senki — aki értelmes munkát végez, ki nem marad albumunkból, amely, amikor befejezett, önállóan, külön munkában is megjelenik, nemes, áldozatos munkásságuk, örök emlékül mindazoknak, akik a nagy idők szavát megértették s kötelességüket végzik. Vidor Samunéről első sorban írunk. A mult tapasztalata, nemes munkája mindazt kötelességünk tette. Az ő neve fogalom a jótékonysg terén. Ez csak természetes. A sorrend se-
kit sem sérült, míg a sorozat nem befejezett. — Az író igen is eles szemmel néz s meglátja az érdemét. Nem eszpa udvárissásg az e cikksorozat, hanem a nyilvánosság előtt nyugtattvány azért, amit többen tesznek, de a mit még többen nem esekésznek. Legyen az érdemes emlegetve — örök emlékül, s legyen mindig mellőzve, aki ma sem hiszoni az igaz magyár szívek kötelességeljesítésében a munkásokhoz.

— Régi előfizető. Feltesseges, hogy a m figyelemünket felhívja a haterési eseményeknek azokra szakértő magyarázataira, melyek, ha szárazföldi harcokról van szó: K. B. L. ha tengeri esapáról, Tengerész alárással jelennek meg esak-nem naponta a Budapesti Hírlapban. Ezek a pompás cikkek már régóta figyelmelt keltenek nálunk is, adatokban gazdag, ismeretekben bővelkedő, alapos és tanulságos voltakéret, melyk mind arra vallnak, hogy azoknak a közleményeknek az írói beavatott szakemberek, kik olyan pozícióban vannak, honnan az eseményeket minden titkos vonatkozásaikkal együtt áttekinthetik. E cikkek es tudósítások értesülése gyakran meglepő s nem egy szer trappansz álltál, hogy mennyire igazolódik a későbbi események által. Ezeket olvasva bizonyára ön is más világtábornak látja a magánsztratégák tiszv előfizetését az szokat a vaktábra történő találgatásokat, melyeknek nem egy nagy lap is helyet ad. Csaknem előkére, hogy a Budapesti Hírlap K. B. L.-je előre előre mily precíz megírta, hogy miként fog megkörtenni az orosz várak elfoglalása. Ezeket a kiütő magyarázatokat udgyeszer-nem egészít ki? nagylelkűen lap hadi tudósításnak es értesüléseinek egyébként is páratlanul gazdag anyaga.

Arverési hirdetmény.

Közhírré tesszük, hogy egy átvételben késedelmes vevő költ-ségére és veszélyére

kb. 240 db. 290-500 kg. sulyú úszó és tinó

a Nagykanizsa vasutállomás alatt elfekvő bérlegelőnkön

1915. szept. 29-én d. e. 10 órakor nyilvános árverésen készpénzfizetés ellenében el fog adatni.

Földkerlő részvontársaság Sárvár.

Irodalom.

— A pápaválasztás jogtörténete és teles joga. Irta: *Lukacs József*, főgimn. nár. A vaskos munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen akjához ért. Mindenkinél érdekes és talán legelőször olvasmány, amely míg egyszerűen, egyszerűen tudományos, másrészt könnyed ilusával élvezetes olvasmány. A világtörténelem e jelentős mozzanatának ismerete minden kultürember tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. — Kapható J. Wajdits József könyvkereskedésében, nagykanizsán.

— Az „Élet” szépirodalmi és művészeti hetilap (szerkeszti Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kiadó lapot eleget ajánljuk olvasóink figyelmébe Szerkesztőség kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári-ut 15/c. — Előfizetési ár felvére 10 kor. Mutatványzámat készíggel küld a kiadóhivatal.

— A „Vasárnapi Ujság” minden száma azdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negydedre öt korona, „Világrönlüká”-val együtt hat korona. Megrendelhető a Vasárnapi Ujság kiadóhivatalában (Budapest, IV. gyetem-utca 4). Ugyanígy megrendelhető a „Késes Néplap”, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, felvére 2 korona 40 fillér.

— Uj Idők A világhöru leghöbb krónikása, „ásban és képen az Uj Idők A mi érdekes esemény a nagy világrész határaiton történik, azt mind lelk tárja felötő szépségű képekben. Érdekeség, művészi nyíval és „lökölő” írás jellemzi Herez Ferenc hetilapját, az Uj Idöket, melynek minden száma aktuális közleményekben, elbeszölésben és „egény”ben is egyaránt a szépirodalom Apóloja — Előfizetési ára negyvedre 5 korona kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrassy-ut 16. sz.

— A „MAGYAR LÁNYOK” szépirodalmi képes hetilap, fiatal leányok számára — Szerkeszti Futsék Anna. Megjelenik minden vasárnap. Minden egyes száma gyönyörű művészi kivitell képpel és a legérdekesebb tartalommal jelenik meg. Előfizetési ára: Egész évre 12 korona, felvére 6 korona negyvedre 3 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VI. Andrassy-ut 16 szám. Mutatványzámat kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal — E kiadóhivatalon szerkesztett képes hetilapot mindenkinél melegen ajánljuk.

NÉVJEGYEK

oddig még nem létezett nagy választékban jutányos áron készítettnek

Ifj. Wajdits József
könyvnyomdájában.

4 1895. évi királyi bélyeg
Berger gyógy-kátrányzappana
G. Heil & Comp.-től.

Kiváló orvosok ajánlják és Európa legtöbb államban a legjöbb orvostudományi hatóságok mindentelje

Bőrkiütés ellen
különbözön köztüknek békák az kúrtok, valamint haj- és szakállkopra ellen. Tartalmuk 40 százalékos fakátrány és lényegesen különbözik a kereskedelmi forgalomban legjöbb általános gyártmányoktól. Maximalis dózishajjal na egyöt ötvenöt gyártmányoktól. Magyar dózishajjal na egyöt húszöt.

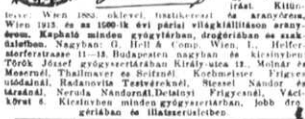
Berger kátrányos kénzappana.
Néha az gyerekeknek enyhébb hatás kátrányzappan

Berger glicerin kátrányzappana.
Továbbá kátrány nélkül a híres

Berger-féle Borax-zappan
petőcske, napellen, szőlő, minőcsér és más kúrtok el-
len. Darabja vastagsággal egyöt 70 fillér.

(Uj) Berger folyóvízgyógy kátrányzappana.
krónikus hátsó fájósággal, fej- és szakállkopra, valamint kúrtó hajpórtó szar. 1 üreg 1.00 korona. Berger kátrányos kátrányzappan G. Heil & Comp.-től és néma meg

AR
Kétféle: Wien 1894. október 15. napján kiadott a királyi bélyeg, Wien 1913. évi az 1008-B. évi pártai világhírlékiósság arany-
érem. Kapható minden gyógyszárban, drogeriában és szak-
üzletben. Nagyban: G. Heil & Comp. Wien, I. Heller-
strasse 11-13. Budapeston nagyban és kúrtóssá-
Török József gyógyszertárában Király-utca 12. Molnár és
Moserer, Thalmeier és Söldner, Kúrtóssá- Tízlete
útdőnlél. Budapesti Testőrtől, Szeles Andor és
László, Novák, Nandorfi, Delevy, Függyend, Váci-
kört és Kúrtóssá- minden gyógyszárban, több dro-
geriában és illatszerüzletben.

NYILTTÉR. *)

Dr. Szegő Kálmán
szanatóriuma- és vizgyógyintézete
felnöttek- és gyermekek számára,
Abbáziában.

Erősítő és edző hízaló-kurák
egész éven át. Gyermekek 7 éven
felül kíséret nélkül felvétetnek.

*) Érvolat alatt közlőttekett nem vállal felölöl-
söget a szerkesztőség

SZEMESNEK

kell ma lenni, ha túl akarjuk szárnyalni ver-
senytársainkat. Az elemeléség nem

ÁLL

egyéből, minthogy ne kössünk egy pillana-
tig Sem, hanem kívül vegyük igénybe

A

„Zalai Kozlony” hirdetési rovatát, mert ott
határozottan eredményt ér és a magyar hirdető

VILÁG

hirdetesen itt megtalálja A hirdető rövid
idő alatt meggyőződik az eredményről —
annak határozottan

VAKNAK

kell lenni, a ki nem látja a „Zalai Kozlony”
rohamos fejlődését, ez pedig világosan jel-
lemzi, hogy

AZ

ezen lapban megjelenő minden hirdetésnek
kellő haszna van. Szemesnek áll a világ,
vaknak az

ALAMIZSNA!

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapírokkal
és névjegyekben
Nyomatványok izléses kivitelen jutányos áron
gyorsan készítettnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek
dús raktára
Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomatványok
nagy raktára.

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-ter 1

Telefon: 182. — Hirdetések díjazásában szerint.

Felolvasó szerkesztő:

Báné Kovács János

Főszerkesztő:

Kemény László

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félre 6. korona, Negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

A mi albumunk.

KÖVESDI BOÉR GUSZTÁVNÉ is mindig az első között van, akik az emberi szenvedés és nyomor'enyhítésén fáradoznak. Jó szíve hagyományos szokásához híven a magyar női világ kötelességjelöltésének helyén is megjelent az első segélynyújtókor nemzeti küzdelmünk nehéz napjaiban, s ott azóta fáradhatatlan buzgalommal, jó szíve érzésvilágának gazdagságával lankadatlanul tart ki. Következésképpen maradt önmagához s jötevény szíve sugallatához. Tudja, mert átérzte, hogy mi a magyar nő legszebb hivatása a háború érájában. S Kövesdi Boér Gusztávné ezt a hivatást nemcsak kötelességként végzi, amikor a Királyi Pal-utcai kórházban kenyelmét feláldozza, fáradságot nem ismerve apuja sebesültjeinket. Nemes szeme az ő működése annak a gyöngyfüzérnek, amelyet a háború szenvedése, fájdalom fűzött össze a nemes női lelkek világából. Hogy mit végez ő a kórházban, azt csak az tudja, aki egyszer ott ápolásban részesült. Amikor több sebesült van a kórházban, kora reggeltől késő estig ott van ő. S nemesak vigasztaló szavakkal könnyíti a beteg vitézek fájdalmát, hanem a sebesülteket be is köti. Százakra megy ma már azok száma, akik kezei alatt gyógyultak meg. Amióta az a kórház fennáll, naponta jár oda s végzi el személyesen az adminisztratív munkát. Mint a kórház vezetője s elnöknője minden gondolatával ott él, s nem ritkán történik meg, hogy meg késő este is ellátogat oda, hogy meggyőződjék, javult-e annak a betegnek állapota, aki napközben úgy fájtalmáról panaszkodott. De megvizsgáljuk e sorokat, hogy megismerjük a megszokott körteiben. Jó szíve tartalmából vetítettünk ide néhány sort. Illusztráció az ide ideális női szívek munkájától a nemzet sebesültjeit s ennek egyik inkarnációja Kövesdi Boér Gusztávné. (Dr. I. J.)

Az emelőőr.

Az élet kardinális feltétele az anyagi függetlenség. Ezért mindenki arra törekszik, hogy birtokában legyen azon eszközöknek, melyeknek segítségével, de mások érdekeinek sérelme nélkül, rendezhesse be életét.

Ezek az eszközök biztosítják számára azt a gazdasági alapot, amely jöletét, gondtalan jövőt, a közbeesülésben gyökeresedő tekintélyt, a nemzet számára pedig egészség, értékes örökösötgenest képez.

Az anyagi eszközök hiányából eredt leköötöttség mellett az élet vegetáció napfény és meleg nélkül.

A madár a kalitkában nem olyan vidám, mint a szabadság életét. Balzsamos levegőjében.

A pincébe zárt növény halavány lesz, elsárgul, elpusztul, mert hiányzik a fejlődéséhez szükséges életelixír — az áldott napfény.

A kretcebe zárt vadállat vágyó szemekkel tekint a kretce előtt diszlo pálmantánzatra.

Siratja elvesztett szabadságát.

Csoda-e, ha az ember megfeszített ideg és izomerejével dolgozik lankadatlan szorgalommal küzd, hogy birtokába vegye azokat az eszközöket, melyek révén a szabad mozgás régióiba emelkedhet lelke és mely nélkül az élet semmit sem ér?

Csoda-e, ha keseredőn jajdul fel, midőn látja, hogy emberi méltóságának alapját képező ezen javainak megszerzése közben folytatott verejtékes küzdelme megtörte a viszonyok egészségtelen abnormalitásán?

Csoda-e, ha ő is élni akar; birni akarja az eszközöket, melyek segítése útján nyílnak csak meg számára a gondtalan jelen, gyermeki számára a nyugodt, reményteljes független jövő?

Csoda-e, ha fellázad lelkének jobb érzése, midőn látja, hogy egyesek mások tekintélyét kihasználva igyekeznek kiemelkedni?

Csoda-e, ha szomorú szívvél távolodik és fordul el attól a közelettől a komoly munkás, ahol azt látja, hogy egy pár kézben fut össze az anyagi erő adó, erkölcsi hasznót öntő eszközök tömege akkor, amikor az szökő kötelességszerűleg adandó munkát az alantasok szolgáltatják a reményteljesebb jövő megvalósulandó rizikója fejében?

Ilyen körülmények között csoda-e, ha az egyén elveszti a jövőben való hitét, reményét és elfárad lelke apatikus közönytől néz reménytelen jövője elé?

Vagy csoda-e, ha elementáris erővel csap ki lelkéből az elkeseredés lángja, midőn jogos küzdelmével szemben jöletét, megelégedést sugárzó osztályárdeket talál, melynek rideg gőgjén, kőző iranti érzéketlenségén megtörik minden törekvése mindannyiszor,

Virágos ablak...

Virágos ablak, muskátli ablak,
Feketeszemű, halvány lány,
Bucsurom tőled, elmegy a szívem,
Rőt alkonyatkor már ne várj rám...
Elmegy a szívem halvány lány.

Csalogat más szem, hívogat más lány,
Muskátli helyett fehér virág,
Fekete hajad nem csillog többé,
Elhagy a régi álmot, hit, vágy...
Hívogat sok-sok fehér virág.

Kocsis László.

Késő ébredés.

A lovak szügye végtől fejét vágattak a sápadó után. Kitágult orlyukukból, forró párat lujva ki a nyirkos őszi este. Megnyult bűstök remegett a megfeszített kajintásban. Egy fiatal nő ült egyedül a könnyű kocsin. Arcán dacos morosó elszántság lát-

szott, előre hajolva négatta gyorsabb iramra a már ugysis megvadult állatok.

Körülbéli két órája, hogy az öröletes hajszá tartott. A kódos este alig lehetett két lépésnyire látni és csak úgy vakitában ösztönzerűben furtak magukat a tisztező lovak a sötét éjszakában. Az ut homokos, süppedő volt, a kocsit zajtalanul haladt előre, csak a a lovak acélos paták csörrent össze olykor. A fűzések körül hál moraj hallatszott, a megáradt folyam süttögött bele az esti némaságba. A leány olykor felgyelt, majd lassra fogta a kantárszárat, csendes lépésre kenyserítette a lovakat és feszülten moresztelte szemét a sötétebe. "Messze távolról gyér viláosság pislogott bele a növekvő homályba. Olykor eltűnt egy-egy pillanatra, de újra meg újra felbukkott, mind közelebben. Egy mely sziklával megszagottatott utrészen haladt a kocsit, a lovak óvatoss félenkéséggel rakták előre patáikat, de a leány időges rángalással négatta őket gyors futásra.

Vegre a völgy ölébe ért a könnyű jármű, a kocsit f. pont ott pislogott a leány előtt. Egy rozant náddal fedett viskóból szűrődött ki, csak olyan olaj mézes volt, szügyén erdei lakók őszi világa.

A leány megállította a lovakat, könnyű mozdulattal ugrott le a puha posványos talajra, melybe

apró lábai teljesen beletűntek. Nezetlen léptekkel haladt az elhagyott kis ház felé, a fűny irányában, majd mint ki ösmerős helyen jár, az ajtóhoz tartott, izgatottságtól remegő kezét hozta érintette többször a durva falhoz. Csend volt, csak a sziklákon keresztül szálló éles szél hallatott valami kiserőtösen élő halál madár féle hangot. A leányt szokatlan-főlelen, a nyugtalanságának eddig még egyszer sem tapasztalt érzése lepte meg. Az egyedül különösége az éj sötétjének vizió képei nyugtalansították. Sápadt, anélkül is a hidogtót kréta felér arra szinte fehérlett a homályban. Lassan vissza osont az ablakhoz. Benézett. A halványlángú nyelv kökes fűnye misztikában libegő árnyakat huzogatót a vizes mészrel bemázott nyirkos falakra, mely csak még jobban elősegítették a fény játszását. Egy náddal telezört helyen a földön, bent egész a zugban egy sötét alak fektött mozdulatlanul a falnak fordulva. A szoba közepén levő rozant háromlábú asztal mellett egy sápadt képű fin ült, fejét egyik könyökére támasztva, néha időgesen megmozdult helyén, mintha nehé lenne a kéznek a tetser. S álomból felriadott az ajtó felé tekintett, s úgy tiygett.

A leány figyelte, majd vissza ment az ajtóhoz, csendesen felnyitotta, lassan oda állt az asztal mellé

valahányszor a köz és magánérdek össze-
ütözik?

Pedig nincs nagyobb erő, érték, mint
a szabad lélekbeli kiesillámló büszke öntudat.

Ma ez nincs így, azért meddő ez a kor.

Ebben az állapotban éli az a tanító, aki
olyan értékkel gazdagította a nemzetet, mely
elégge nem értékelhető, melynek fénye Eu-
rópa határain túl hatott, közbecsülést terem-
tet és bámulat tárgyává tette a magyar
nevet.

A tény a világpolitikában nehéz suly-
lyal bíró nemzetek nagy férfainak szájába
adta a szót, hogy a magyarral a jövőben
számolni kell, mert a politikai érettség oly
meggyőző, értékes példáival szolgált a felet-
tünk zugó nagy viharban, melyhez hasonló
nem lehetett fel sehol.

Ha tehát idegen helyen észrevették a
magyarnak a tanító munkája nyomán ki-
fejlődött értékét hatalmas erejét, melynek
segítségével mint súlyos tényező szerepel a
világhatalmak nagy koncertjében, azt hinné
az ember, hogy itthon, az erőforrás helyén
helyezze, ha nem is eldorádó, legalább kon-
szolidálát.

Fájdalom ez nincs így es enne a fenn-
álló egészségellen rendszer az oka.

s a férfi vállára tette a kezét. Az alsó felriadt, elő-
ször meglepetten nézett a leányra, aztán idegesen
bántó hangon rá nem nézőre a jövőnyire szóló:
— Lilla, még itt sem hagysz engem bekéni!
Mért jöttél utánam?

A leány csak állt szótlánul, agra most még
sápadabb volt, melyen ülő szemét könnyes csilló-
gással fenylette ki a hosszú selymes pillái alól.
Merőben, szinte megkövülten nézett a férfira, majd
lassan lebotlott hozzá. Igézón szép szemébe a vörös
tüze loboghat fel, kiső nyitott piros ajkát csokolni
való kíváncsisággal közelítette a férfihoz, halkán
suttogva, a fájdalomtól, a szenvedéstől, a kéjtől vo-
nagló hangon egész hozzá bujva forró leheltél
ságtá, — szerettek. És csendesen neki engedte,
könnyen megtörtént állt a férfi előtt.

A férfi, még mindig mozdulatlanul maradt.

— Imre, — szóló a leány, midőn kebléből
fel-fel törő zokogása alább hagyott. Imre, hát még
most sem szünt irányomban való gyűlöleted, meddig
fogsz még ridegséggelldl gyötörni, nem látod, nem
érezd, hogy az élet legkedveltebb kálváriáját járom,
reménytelen szerelmem vágy élsorsvaszt egészen. Csak
szenvedek és mért, hogy beláthassam mily erd
nyomatlanul küzdöttem, hogy egy hiábavaló lusa
volt, melyet érde a szerelmedért vívók.

A férfi lehajtotta fejét. A leány meg állt egy
pillanatra, rá nézett, de látta annak mozdulatlansá-
gát, közeledett hozzá. Óda állt egész előbe. lábához
terdelt.

Szeretném — suttogta — ha egyszer csak egy
pillanatra is, boldog lehetnék a karjaidban, magitta-
sulhatnék a szerelmedből, engedő az ajkam az ajkad-
hoz értem.

— Nem, nem soha, horgótt a férfi szinte
brutálisan toltta el a leányt magától. Soha, érde,
soha! Inkább a pokol juttat, mint a te bűnös ajkad
csókja. Menj, mit akarj, menj oda, ahol több szá-
zelemi üdvőt találsz, ahol téged viszont szeretnek, én
nem soha... soha.

(Vége köv.)

Hogy pedig mikor lesz értékelve a ta-
nitó munkája ugy, ahogy azt megérdemli:
mikor lesznek tétélesen biztosítva jogai, elő-
írva kötelességei; mikor biztosítatik számára
a lelkiismeretes gondossággal teljesített mun-
káért járó gondtalanság; mikor szünik meg
már a család jövőjeért remegő bizonytalan-
ság; mikor adatnak meg azok az embert
megillető jogok, melyeknek a többi osztályok
már birtokosai; mikor nyílik meg a korlát,
lan szellemi életből fakadó öntudatos, alkotó,
termő munka korszaka — erre csak azt
feltehetjük, hogy akkor: ha a szemben álló
férfiak szelleméből kiesihöl érték ad tekin-
telyt, hatalmat és ez lesz az emelőró.

Görgy István.

H I R E K .

Küldt egy ember.

Egy emberrel kevesebb van városunkban. —
Statisztikailag nem sok. Nem különösen akkor, ami-
kor ezer és ezer dollár ki a halál kaszájának súbitása
alatt. De ez az egy ember mégis említést és néhány
sor nekrológ érdemel. Több volt egy embernél.
Csendes, zajtalan életét élt s valamikor hírlapírással
is foglalkozott és igaz meggyőződéssel szolgált a
sajtó hivatását. Mikor városi hivatalnoksga elintézte
jött az újságrással — otthgyta a hírlapírását. Letette
a tollat s ment az anyakönyvezéstől íróla esendjebe
itt élt és dolgozott. Ez volt az élete. Szótlán tarta-
lom, de kötelességteljes volt, érték a köz szem-
pontjától. Csendes természetű a titokzatosabb létá-
vonta s néhány évet az okultizmus szolgálatában
állott. Ezt is azért tette, hogy jót tegyen vele az
emberiség érdekében. Talán tett is. Ő ugyan tulbe-
csülte a misztikus erőt, de sonkinet sem ártott, sőt
használni akart vele. Hétfőn hirtelen rosszul lett a
hivatalában. Szédülés fogta. Kocsin vitték haza ahol
hamarosan meghalt. A Sugar-ut is szegényebb lett
egyik jelleztes alakjával. Komoly alakja örökre el-
tűnik most szemünk elől. Házi Horváth István meg-
halt. Kár érte, mert még férfi korá delén volt, még
elbékelt s dolgozhatott volna. Sajnáljuk őszinten ko-
vati olmulatt. Megrett az igazi titokzosság hóna felé.
A városbanhang lengő, fekete zászló az ő érdemes életé-
nek végét hirdeti. Mi is elparantáljuk a sajtóban, a
sajtó néha munkatársait Nyugodjék békében!

Verus.

Mikor a bálteremben győzött Arz tábornok.

Régi írások.

Lapunk egyik olvasója érdekes ájságot juttatott
ma kezünkhez. A lap hasábjain egy régi dátumu
báti meghívó van megörkítve, melyen mint főren-
dező Arz Artur tábornok szerepel. A meghívókat a
marosvásárhelyi „Ellenőr” című újság közölte nyilvá-
nosságra.

Az egyik bál 1884. február hó 26-án volt a
marosvásárhelyi Traussyvania nagyteremben. A bál
a Jótékony Nőegylet és a Klotild-árványház ren-
dezte. Ennek a bálnak első ténce rendezője volt Arz
Artur vadászfőhadnagy.

A másik bál 1885 február hó 17-én volt s
ugyanesak a Jótékony Nőegylet rendezte a Traussy-
vániában. A bál meghívó ekkor már két főre rendező
szerepel: Arz Artur vadászfőhadnagy és Sándor Já-
nos közigazgatási gyakornok.

Arz Artur aki akkor a marosvásárhelyi szá-
pkeket táncoltatta, hódított és tőlök szerezte a kőtőlont
és hasonló ördökat, ma deresdő fejfel, — de ugylá-
lájuk — erős szívvel, erős kézzel az orosz hadso-
serget táncoltattja.

A ma már nagynevelő tábornok a Vaskorona és
a Pour le Merite rendjeléktől küzi a világ hatalmas
bálteremben s leguabih hódításai közé tartozik a drága
orosz szépség: Brest-Litovszk.

Sándor János pedig, a bálterem másik hőse, a
hajdani közigazgatási gyakornok, ma Magyarország
belügyminisztere.

Régi szép napok s hogy a fekete törtöket szür-
kére festi az idő s lassankint elsárgulnak, megla-
kulnak a régi írások, az emlékek ma csak szöbné-
ket szünek.

— **Öfelsége születésnapja**, tén csak nem
volt oly aktuális a nemzet részéről, őz királyunk
névnapjának meg — ünneplése, mint épen a jelen
nehéz viszonyok közepett. — Városunk közönsége is
kiveszi az ünnepléstől a részt, hogy király szere-
telének és hódolatának méltó tanujelét adja.

A felekezetek templomaiban istentiszteletnek ke-
rülben ünneplik őz királyunk névnapját, kérve a
Mindenható hogy drága életének továbbra is ked-
vezzen.

— **Három mise halottaknapján** XV.
Benedek pápa apostolsági konstitúciót bocsátott ki,
mely a Szentsek hivatalos lapjának 14. számában
jelent meg. A rendelkezésben a pápa í-hatalmaszát ad
minden kath. papnak, hogy halottak napján három
szent misét mondhat. Ez a szokás eddig csak Spanyol-
országban és Portugáliában volt meg s most XV.
Benedek pápa a világjáboru okozta viszonyok hatásá
alatt ezt az engedélyt az egész Egyházra kiter-
jesztette.

— **Zalamegye az aradi vértanúk gyász-
ünnepén.** Október 6-án Aradon a 13 hős negyven-
nyolcs tábornok kivégzésének emlékére országos
gyászünnep lesz. Az ünnepen Zalamegye törvényható-
sága köldöttségel képviselje magát. A köldöttség
tagjai gróf Bathányi Pál, Eimer Zsigmond és Bo-
nyák Géza országgyűlési képviselők lesznek.

— **Hogy készülnek a Hőfer jelentések?**
A Hőfer jelentések magja naponta kor hajnalban
a rajonban lát uspiágot. A századparancsnok a
zászlóalj közli a fontosabb eseményeket. Ott már
négy század jelentése fut össze a zászlóalj parancs-
nokai összeeszek az eseményeket és továbbítják a,
ezredparancsnoksághoz, szóserint; minden pont,
vessző kötojel és pontosvessző, kötelessége. A „tá-
mondat” leadói és felvevői idejének óráját és percét,
leadójának és felvevőjének nevének mindkét értelme-
két állomásán feljegyzik. Az ezred, ahogy a zászlóalj
beadták jelentéseket, újra össegezze, a hadosztály-
nok továbbítja. A hadosztályparancsnokság a hozzá-
tartozó két daudár jelentéséhez a sajátját is hozzá-
füzve, felterjeszti a hadtesthez. A hadtest viszont a
hadosztályok jelentéseit össegezi és a hadserög

parancsnoksághoz juttatva, megadja az anyagot a Höfer jelentés elkészítéséhez. Ott pontosulnak a különböző hadseregek parancsnokságainak jelentései és Höfer altábornagy megírja a napi buléinjait. Kiveszi a nagyobb említésre méltó mozzanatokot és bizony sokszor egész hadosztályok napi ténykedését vagy egyáltalán nem vagy csak pár szóban szerepelnek benne. És az az egész, szinte véletlenül látszó leírászerűben és határozottan mind nagyobb csapattevéket érintő anyag összehordottan kerül föl az altábornagy írásztárára, legal két óra alatt. A vilány, a telefon talán ebben a háboruban mutatta meg igazán, hogy milyen gízási átalakított erő lakozik benne.

Halálozás. Városunk egy régi ismerőse, jétéknységéről ismert nemes szive költözött át öv. Wittinger Antaléban az enyészett hónapba — Öv. Wittinger Antalé több éven át élt városunkban mint jőnevű cukrászda tulajdonos s illette alatt nagyon sokan részesültek nemeslelkű adományában. Az idő vasfogja azonban korláthetlen, a legnemesebb életet is megöli, így érte át is élte 73-ik évében utol a halál. Temetése holnap délután 4 órakor fog végbemutattani Pasván.

Megnyitlák az állami népiskolák. A hosszú szünidő után végre, bár csak szükségbeli helyiségekben, az állami népiskolák is megnyitlák — hangos lármá veri fel az eddig csendes helyiségeket s a vidám gondatlan gyermekcsereg is miről tárgyalna egyebbről, mint a jelen nagy eseményéről. Lelküi adatpattat, hízr kevés közülük, kinék valakije ne küzdene a harcotere.

Szinte jőlesik kisse belemérlni a tanulásba deának, tanítónak, hogy a nyomasztó gond legalább rövid időre máz irányba terelődjék.

Szegele Istén a gyenge tanulókat s a gondterhes tanítókat is árhűsös munkájúkká vártat.

Jétéknység. A helybeli Központi Jóléti Iroda vezetőlőhöz Dobrovics Mikán urhoz az alábbi sorokat írtatze Koch Antal ezredes:

Nagyságos Uram!

Ő császári és apostoli kiralyi felségének 85. születés napja alkalmából a cs. és kir. 48. gyalogezred tisztikara a Pilsenben állomásozó pótzászlóalj előtt **„Rokkant** állapot létesített, s e célra a randíkezésére álló alapokból 2000 koronát adományozott.

A rokkant alap az ezred tulajdonja és célja a hadjárat alkalmával teljesen kereszt és munkaképtelenné vált öv, az ezred kőtőlükbe tartozó legénység állományú egyének segélyezése, kik egyéb rokkant állításban nem részesülnek. A segélyezést az alap kamataiból a közigazgatási hatóságok meghatalgatásával a rokkant alap tiszti választmányja eszközli.

Midőn tisztikarom feuitert alapítását Nagyságod becses tudomására hozom, tisztelettel megkeresem Nagyságodat, méltóztatnék a vezetésére bizott város áldozatközs közönységét felkérni, hogy szörény alaptványunkat bármi csekély adománygyal gyarapítani sziveskedjenek, hisz a vármegye vitez fiairól van szó, kik ezredünk kötelékében váltak a becsület mezején rokkantakká.

Az esetleg befolyo adományokat kérem a cs. és kir. 48. gyalogezred pótzászlóalj parancsnoksághoz Pilsenbe küldeni.

Fogadja Nagyságod kiváló tiszteletom nyilvánítmányát.

Pilsen, 1915. szeptember 1.

Koch Antal sk. ezredes.

— Reformálják a vadászati törvényt. Közismert dolog, hogy a vadászati jogról és annak korlátairól hozott 1883. évi XX. t. e. számos rendelkezése a 32 év alatti nagy változások, átalakulások miatt be nem tartható illetve nem alkalmazható. A földművelésügyi miniszterium készített is még tavaly egy nagyobb szabású törvényjavaslatot — de közbejött a háború, s benyújtása elmaradt. Állatállományunk erős megfogyatkozása miatt a vadlús nagy fontosságú közéletelméleti cikk lett s lesz különösen egy jó ideig, a jövőben. A házóltag jelentéktelenebb javaslatlhoz tehát nagy szociális — gazdasági és közéletelméleti érdekek jőzödnék ezért tehát nem lesz megkepletés. be földművelésügyi kormányunk s legközelebbi őszelő képviselőház elé terjeszti a javaslatot.

— A háború és iskoláztatóság Egy német tanügyi lap, a Paedagogische Zeitung legutóbbi száma ismerteti a német kultúrminiszternek a tanfelügyelőkhöz intézett rendeletet, melyben utasítja a tanfelügyelőket, hogy a háború tartalma alatt — ha csak rendkívüli esetek nem követelnek — ne látogassák az iskolákat. — Az iskolákra felügyelő hatóság már eddig is bejeltta, hogy a mostani rendkívüli viszonyok közt, mikor a tanítók többnyire hadbavonult kártársukat is helyettesítik, mikor az összes iskolák tanítási idejét redukálni kellett és a a tanterv követelményei nagyrészen korlátozva vannak, az iskola felent nem szabad a békés idők szigorú kritikáját gyakorolni, nehogy kedvét szegjék az az amogy is tolerálható tanítóknak. Ha valakiok ugy most van fokozott szükség arra, hogy a tanító neames, de gnyhöz, divulatást szerzesseit és kelvele talos be. A tanítósg eddigi munkésága garancia arra, hogy a változott viszonyok között is nagy ellenőrzés nélkül továbbra is lelkiismeretesen teljesíti felelősségteljes hivatását.

— Tilos a vasuti borrrávaló. Régi jó, vagy régi orosz szokás szertit a vasuti kalauz jó borrrávaló külön fülkét becséltit az utas rendelkezésére. Különösen a másutakozó vesztogatók sok ugy borrrávalóval a kalauzt, aki most elesik ettől a jövedelemtől. A kereskedelemügyi miniszter ugyanis rendelet adott ki, melynek értelmében a vasuti közegeknek, a kalauzokat is ideértve, tilos a borrrávalót eltagadniuk. A rendelet az ajándék vagy borrrávaló elfogadását fejeletni vétségnek minősít és figyelmezteti a személyzetet arra, hogy a borrrávaló elfogadása, a hadviseléséről alkotott törvény alapján, mint a hadviselés érdekei ellen elkövetett büncselekmény, a bíróságok részéről is a leg súlyosabb elfőrlásban részesül. A kiadott rendelet hatálya a háború viszonyok megszüntete után is érvényben marad.

— A bakter eszmájá. Egyik győrmegyei község előljárósága a régi világ óta olyan megogyezésben volt a község bakterjával, hogy az esztendei közspnz zsoldja mellé minden évben egy pár uj eszmát is kap.

A régi szokást híven betartotta a község előljárósága és a bakter minden esztendőben megkapta a konvenció értelmében kijáró eszmát

Az idén azonban baj van a eszma körül. Az elmúlt vásárkor lett volna eszedkes az uj eszma, amit azonban a bíró nem mert megvenni, mert többe

került volna a bakter eszmájá a mai drágaságban, mint amennyi közspnz fizetést kap egész esztendőre. Elhalasztották tehát a eszmaszárlást és hazazérve, a bíró ur egybehívta az előljáróságot hogy tanácskozzanak mitévők legyenek a bakter körveny-cióját illetőleg. mert a vásáron 66 koronát kérnek egy pár eszmáért

Ilyen bajban van a bíró ur akkor is, ha arról kell tanácskozni, hogy odázzák el a notárius ur, meg az ifiur meg a többi közsgházi követelés teljesítését. Mert igaz ugyan, hogy rászólgáltak a segítésére a már drága világban, meg van is pénz bővíben, de azért mégis csak jobb azt ki nem adni, ha nem muszáj.

„BERLIN“ nagymosgó színházban ma esztőtökön és holnap pauteken egy igen érdekes és tanulságos szenzációs nagy dráma kerül színpad. **„Wagner Richard regényes élete“** címmel. Szenzációs dráma 7 felvonással. A mozgófénykép legremekőbb alkotása. Szombat és vasárnap regény Elite esztely tartatik. — A „Berlin“ színház igazgatósága tisztelettel értesíti a t. Közönsegot, hogy esztent mind-mának fog előadást tartani a leg-érdekesebb műkozzal. A nagyérdemű közönseg szives párfogását kéri.

Szerkesztői üzenet.

Egy olvasó. Önnek is igazat adunk, de nem mindentiben. A multkorai szerkesztői üzenetből már sokat olvastukot ki az ön kérdéseire vonatkozólag is. De csak várjuk sort. Ités és érzék vezet bennünket. Mi nem reklámcsikket írunk, hanem szerény nébany sort olyan érdem mellátót. Azt bejeltta ön is, hogy sorrendet kell tartanunk. Mindenki egyszerre sorra nem jöhet. Ez szagban nem mellőzés és senkit sem bántat. 'de előtt szóló valamiről igen különös. Hiszen mi nem mondtuk, 'hogy már kezdtük az albumunkat. Egyebekben tessék előlvasni a multkori üzenetet. Nem értem, kinök lehet érdeke ez a sok levél.

— R. K. Meddig tart még a halgatás?

— N. A haretéri leveleit örömmel várjuk. Régi szép rimeit is megcsendülnek majd cefolatára annak: — Inter arma silent Musica. Sok üdv. Sok szerencse.

— F. Nem konkurálunk a díszteremben. Szavunk őszinte. Megrepedlére nem írunk.

Korcsma bérbeadási hirdetemény.

A Somogy-Szent-Miklós község korszájá

f. évi október hó 17-én reggel 8 órakor

a közsgházánál 3, esetleg 6 évre a legtöbbet ígérőnek bérbe adatik.

Amire a pályázók ezennel felhivatnak. Bántépéz 100 Kor.

Irodalom.

— A papaválasztás jogtörténete és tételes joga. Irta: *Lukács József*, jogtanár. A vasok munka a papaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenképen érdekes és tanulmányos olvasmány, amely magyarról szigorúan tudományos, masztrésről könnyed stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelem a jelentős mozzanatainak ismerete minden kultúremler tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. — Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán.

— Az „Élet” szépirodalmi és művészeti hetilap (szerkeszti Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kitűnő lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári ut. 15/c. — Előfizetési ár félévre 10 kor. Mutatványzámmal készpénzzel küldi a kiadóhivatal.

— A „Vasárnapi Ujság” minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 6 korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. Egyetem-utca 4). Ugyanítt megrendelhető a „Képes Népnap”, a legelőkelőbb újság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

— Uj Idők a világháború legelső krónikása, irásban és képen az Uj Idők. A mi érdekes esemény a négy világháború harcainak történet, azt mind eleven tárja festői szépség képekben. Érdekes és művészi nivóval és előkelő izlés jellemzi Herveg Ferenc hetilapját, az Uj Időket, melynek minden száma aktuális közleményeiben, elbeszéléseiben és regényeiben is egyaránt a szépirodalom ápolója. — Előfizetési ára negyedévre 5 korona. Kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrássy-ut. 16. sz.

— A „MAGYAR LÁNYOK” szépirodalmi képes hetilap, fiatal leányok számára. — Szerkeszti Tutsek Anna. Megjelenik minden vasárnap. Minden egyos száma gyönyörű művészi kivitelű képpel és a legérdekesebb tartalommal jelenik meg. Előfizetési ára: Egész évre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VI. Andrássy-ut. 16. szám. Mutatványzámmal kívánatra ingyen küldi a kiadóhivatal. — E kiadóhivatal szerkesztett képes hetilapot mindenkinél melegen ajánljuk.

NÉVJEGYEK

addig még nem létezett nagy választékban jutányos áron készítettnek

Ifj. Wajdits József
könyvnyomdájában.

1908. évi királyi kiváltás
Berger gyógy-kátrányszappana
G. Heil & Comp.-tól.

Kiváló orvosi ajánlás és Europa legelső Altanában a legjobb eredményt hozó mindenféle

bőrkiütés ellen

Állandóan krónikus fájós és sültörök valamint haj- és székéltörés ellen. Tartalmát az szárazok lakatárnyit és lényegesen különbözik a kereskedelemben előforduló egyéb típusú kátrányszappantól. Makacs bőrbetegségeknél nagyon hatásos.

Berger kátrányos kénzsappana.
Népszerű és eredményes, a legjobb hatású kátrányszappan.

Berger glicerin kátrányszappana.
Tevábbá kátrány nélkül a hirt.

Berger-féle Borax-szappan
Szappán, szappán, szappán, szappán és más kátrányok ellen. Darabja mindegyik 70 fillér.

Uj: Berger Izsákony kátrányszappana, kiváló hatású bőrkiütés ellen. Fajta az székéltörés ellen. Választékban kátrányos szappán, szappán és egyéb 120 korona. Bergrer kátrányos szappánok: G. Heil & Comp.-tól de négy meg jól a mellre és levei végéig az ajkákra. Kiváló hatású.

Hirt. Wien 1902. októberi kiadványát és a nyári, Wien 1912. évi az 1500. évi párisi világkiállításán aranyérem. Képből minden gyógyszerben, drogériában és azokban. Szerkeszt. G. Heil & Comp., Wien, I., Hellerstrasse 11-13. Budapestben magyará és kivitelben: Török József gyógyszerkereskedés, Király-utca 12. Mohar és Moserrol, Thalnerer az Rottnal, Kochmeister, Filigier, Udvari, Budaörsi, Testvér, Mészáros, Sándor és társai. Székely, Sándor, Debnay, Filigier, Várd, Kórák és Kivitelben minden gyógyszerben, jobb drogériában és illatszerkereskedésben.

NYILTTÉR.*)

Dr. Szegő Kálmán
szanatórium- és vizgyógyintézet
felnttek- és gyermekek számára,
Abbáziában.

Erősítő és edző hízoló-kurák
egész éven át. Gyermekek 7 éven
felül kíséret nélkül felvétetnek.

*) E rovat alatt közöltékként nem vállal felelőséget a szerkesztőség

SZEMESNEK

kell ma lenni, ha túl akarjuk száraznivali versenytársainkat. Az életmesség nem

ÁLL

egyéből, minthogy ne késsünk egy pillana fig sem, hanem soron kívül vagyunk igénybe

A

„Zalai Közlöny” hirdetési rovatát, mert ott határozottan eredményt érős a magyar hirdető

VILÁG

hirdetéseit itt megtalálja. A hirdető rövid idő alatt meggyőződik az eredményről. — annak határozottan

VAKNAK

kell lenni, a ki nem látja a „Zalai Közlöny” rohamos fejlődését, ez pedig világosan jellemzi, hogy

AZ

ezen lapban megjelenő minden hirdetésnek kellő haszna van. Szemesnek áll a világ, vaknak az

ALAMIZSNA!

J.F.J. WAJDITS JÓZSEF
KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapírokból és névjegyekben Nyomatványok izléses kivitelben jutányos áron gyorsan készítettnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek dús raktára. Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomtatványok nagy raktára.